

RAPORT Z BADANIA EWALUACYJNEGO PROJEKTÓW SYSTEMOWYCH OPS I PCPR W WOJEWÓDZTWIE MAŁOPOLSKIM



Regionalny Ośrodek
Polityki Społecznej
w Krakowie

**Raport z badania ewaluacyjnego
projektów systemowych OPS i PCPR
w województwie małopolskim**

realizowanego w ramach projektu

***Szkolenie i doskonalenie zawodowe
kadr pomocy społecznej***



Publikacja powstała na zlecenie Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej w Krakowie w ramach projektu „Szkolenie i doskonalenie zawodowe kadr pomocy społecznej”

Wydawca:

Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Krakowie
ul. Piastowska 32
30-070 Kraków
www.rops.krakow.pl

Realizacja badań:

BIOSTAT

ul. Kościuszki 32/34 C4
44-200 Rybnik
tel./fax. 32 4221707
biostat@biostat.com.pl

Zespół badawczy:

Rafał Piszczek – kierownik projektu
Zdzisław Wolny
Andrzej Kempa

Projekt okładki:

Maciej Deskiewicz

Skład i druk publikacji:



EXPOL, P. Rybiński, J. Dąbek, Spółka Jawna
ul. Brzeska 4
87-800 Włocławek

ISBN 978-83-60242-53-7

Nakład: 350 egzemplarzy

Kopiowanie i rozpowszechnianie może być dokonane z podaniem źródła.

Publikacja jest dystrybuowana bezpłatnie



KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI



UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY



„Szkolenie i doskonalenie zawodowe kadr pomocy społecznej”
Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Spis treści

1	Wprowadzenie	5
1.1	Cel badania	5
1.2	Nota metodologiczna	7
2	Prezentacja wyników badania	8
2.1	Realizacja projektów systemowych w ramach Poddziałania 7.1.1 oraz 7.1.2 w Małopolsce	8
2.1.1	Skala realizacji projektów systemowych	8
2.1.2	Założenia projektów systemowych w kontekście zapisów lokalnych strategii rozwiązywania problemów społecznych	8
2.1.3	Dobór narzędzi i instrumentów pomocy społecznej w projektach systemowych	10
2.1.4	Ocena stopnia trudności w zastosowaniu poszczególnych narzędzi	14
2.1.5	Ocena skuteczności poszczególnych instrumentów aktywnej integracji	14
2.1.6	Efektywność zastosowanych form wsparcia	16
2.1.7	Bilans realizacji celów i rezultatów projektów	17
2.1.8	Ocena stopnia wdrożenia projektów	18
2.1.9	Znaczenie projektów systemowych w rozwiązywaniu problemów społecznych	20
2.2	Ocena sposobu wdrażania i zarządzania projektami	21
2.2.1	Zatrudnienie dodatkowych pracowników do realizacji projektów	21
2.2.2	Komunikacja z uczestnikami projektów	22
2.2.3	Pozyskiwanie i utrzymywanie uczestników projektów	22
2.2.4	Współpraca z innymi instytucjami	23
2.2.5	Problemy i bariery podczas realizacji projektu	26
2.2.6	Czynniki sukcesu projektów systemowych	28
2.3	Współpraca jednostek pomocy społecznej z ROPS w Krakowie	29
2.4	Dobre praktyki w realizacji projektów systemowych	33
2.4.1	„Twoja AKTYWNOŚĆ szansą na sukces!” – projekt Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Nowym Sączu	34
2.4.2	„Pora na aktywność” – projekt Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Krakowie	35
3	Podsumowanie	37
4	Wnioski i rekomendacje	44
5	Spis tabel	49
6	Spis rysunków	50
7	Załącznik nr 1 – Analiza SWOT	51
8	Załącznik nr 2 – Opis metodologii badania	53
8.1	Scenariusz indywidualnego wywiadu pogłębionego (IDI)	55
8.2	Kwestionariusz ankiety internetowej (CAWI)	57
9	Załącznik nr 3 – Dodatkowe zestawienia tabelaryczne	69
10	Załącznik nr 4 – Zestawienie tabelaryczne wyników badania CAWI	71

1 Wprowadzenie

Badanie ewaluacyjne projektów systemowych ośrodków pomocy społecznej i powiatowych centrów pomocy rodzinie zrealizowano w ramach projektu *Szkolenie i doskonalenie zawodowe kadr pomocy społecznej*. Badanie zrealizowane zostało na zlecenie Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej w Krakowie. Wykonawcą badania była firma BIOSTAT z siedzibą w Rybniku.

Obowiązek przeprowadzenia badań ewaluacyjnych w Poddziałaniu 7.1.3 PO KL wynikał z zapisów „Zasad przygotowania, realizacji i rozliczania projektów systemowych Ośrodków Pomocy Społecznej, Powiatowych Centrów Pomocy Rodzinie oraz Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki 2007-2013”, stanowiących część Systemu Realizacji PO KL. Koncepcję oraz metodologię badania określał dokument „Założenia do ewaluacji projektów systemowych OPS i PCPR, realizowanych w ramach Działania 7.1 Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki”.

1.1 Cel badania

Głównym celem niniejszego badania była ocena jakości wsparcia, przewidzianego w projektach systemowych, realizowanych w Poddziałaniu 7.1.1 oraz 7.1.2 i pozyskanie kompleksowej wiedzy na temat sposobu zarządzania i wdrażania przedmiotowych projektów. Sformułowane w oparciu o wyniki badania wnioski i rekomendacje będą służyć podniesieniu skuteczności i efektywności działań realizowanych na dalszym etapie wdrażania projektów systemowych w kolejnych latach programowania.

Cele projektu badawczego obejmowały w szczególności dokonanie następujących analiz:

- Ocena jakości wykorzystanych w projektach narzędzi, instrumentów oraz zastosowanych form pomocy społecznej pod kątem ich trafności, skuteczności oraz efektywności. W efekcie tejże oceny zostaną zaproponowane rozwiązania o charakterze systemowym, które będzie można uznać za modelowe i stosować je w przyszłości.
- Ocena potencjału beneficjentów oraz jakości zarządzania w projektach systemowych, w tym zasobów beneficjentów systemowych, służących skutecznej i efektywnej realizacji projektów oraz stopnia przygotowania do realizacji projektów systemowych.
- Identyfikacja barier i problemów:
 - związanych z wdrażaniem projektów systemowych, realizowanych w ramach Poddziałania 7.1.1 oraz Poddziałania 7.1.2 PO KL,
 - powodujących nieprzystępowanie niektórych OPS/PCPR do realizacji projektów systemowych,
 - powodujących, że niektóre OPS/PCPR zrezygnowały z realizacji projektów systemowych.
- Identyfikacja potrzeb beneficjentów systemowych Poddziałania 7.1.1 oraz Poddziałania 7.1.2 PO KL, związanych z realizacją projektów systemowych.
- Ocena stopnia efektywności i jakości współpracy beneficjentów systemowych z instytucjami zaangażowanymi w realizację PO KL, innymi instytucjami lokalnymi oraz partnerami (w przypadku realizacji projektów w partnerstwie).

Analizy zostały przeprowadzone w oparciu o następujące kryteria ewaluacyjne:

- **Trafność** – rozumiana jako ocena sposobu doboru zastosowanych w projektach systemowych narzędzi, instrumentów oraz form pomocy społecznej pod kątem realizacji celów interwencji EFS w ramach PO KL (celów projektów systemowych, celu Działania 7.1, celu szczegółowego nr 1 Priorytetu VII, celu szczegółowego nr 2 PO KL), a także zapisów lokalnych strategii rozwiązywania problemów społecznych.

- **Skuteczność** – rozumiana jako stopień, w jakim wdrażane w projektach działania poprzez wykorzystane narzędzia, instrumenty oraz formy pomocy społecznej przyczyniają się do realizacji celów projektów systemowych OPS/PCPR oraz Działania 7.1, celu szczegółowego nr 1 Priorytetu VII, celu szczegółowego nr 2 PO KL.
- **Efektywność** – rozumiana jako stosunek uzyskanych efektów (osiągniętych celów, rezultatów projektów systemowych) do poniesionych nakładów finansowych, rzeczowych, kadrowych, czasowych, a także fakt dysponowania przez beneficjentów systemowych odpowiednimi zasobami niezbędnymi do sprawnej realizacji projektów.
- **Spójność** – rozumiana jako stopień komplementarności (uzupełniania się) oraz kompleksowości (wszechstronności) narzędzi, instrumentów oraz form pomocy społecznej zastosowanych w projektach systemowych z Poddziałania 7.1.1 oraz 7.1.2 PO KL.

Poniżej przedstawiono listę pytań badawczych, których rozważenie było niezbędne dla osiągnięcia celów ewaluacji:

1. W jakim stopniu stosowane w projektach narzędzia, instrumenty i formy pomocy społecznej są właściwie dobrane i przyczyniają się do realizacji celów projektów systemowych oraz celu całego Działania 7.1 PO KL? Czy projekty są zgodne z lokalnymi strategiami rozwiązywania problemów społecznych (zgodnie z art. 17 ust. 1 pkt 1 oraz art. 19 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej)?
2. Które narzędzia, instrumenty i formy pomocy społecznej, zastosowane w projektach systemowych są najbardziej skuteczne (najlepiej przyczyniają się do realizacji celów i osiągnięcia rezultatów projektów systemowych OPS/PCPR oraz celu całego Działania 7.1 PO KL, jak również celu szczegółowego nr 1 Priorytetu VII PO KL oraz celu szczegółowego nr 2 PO KL)?
3. W jakim stopniu narzędzia i instrumenty, stosowane w ramach projektów systemowych są zróżnicowane, komplementarne względem siebie (uzupełniają się) oraz kompleksowe (działają wszechstronnie i wyczerpująco)?
4. Czy projekty systemowe w Poddziałaniu 7.1.1 oraz Poddziałaniu 7.1.2 PO KL są skutecznie zarządzane (czy budżet jest wydatkowany w założonym wymiarze, a zadania realizowane zgodnie z harmonogramem, określonym we wniosku o dofinansowanie projektu? Czy wartości docelowe wskaźników w ramach Działania 7.1, określone dla województwa w danym roku obowiązywania Planu Działania są przez beneficjentów systemowych osiąmane? Czy przepływ informacji pomiędzy beneficjentami a uczestnikami jest wystarczający do skutecznej i sprawnej realizacji projektu?)
5. W jakim stopniu stosowane w projektach narzędzia, instrumenty i formy pomocy społecznej są efektywne (czy osiągnięte w projektach rezultaty można było zrealizować przy użyciu innych zasobów lub w krótszym okresie czasu)?
6. W jakim stopniu beneficjenci systemowi Poddziałania 7.1.1 oraz Poddziałania 7.1.2 PO KL są przygotowani do realizacji projektów systemowych (dysponują odpowiednim potencjałem finansowym, rzeczowym, kadrowym oraz czasowym, niezbędnym do sprawnej i efektywnej realizacji działań, określonych we wnioskach o dofinansowanie projektów systemowych)?
7. Czy w ramach rezerwy alokacji przeznaczonej na Działanie 7.1 PO KL w danym regionie przewidziano środki na zatrudnienie w projektach systemowych OPS i PCPR dodatkowych pracowników socjalnych lub doradców ds. osób niepełnosprawnych? Jeśli tak, to w jakim stopniu zatrudnienie tych pracowników zwiększyło poziom skuteczności i efektywności realizowanych projektów? Jeżeli nie zatrudniono takich pracowników, to jakie były tego powody?
8. Dlaczego niektóre OPS/PCPR nie przystąpiły do projektów lub zrezygnowały z ich realizacji w kolejnym roku trwania projektu? Jakie są przyczyny podejmowania takich decyzji?
9. Jakich problemów doświadczają beneficjenci systemowi Poddziałania 7.1.1 oraz Poddziałania 7.1.2 w trakcie i w związku z realizacją projektów systemowych? Jakie działania podejmują w celu rozwiązania pojawiających się w trakcie realizacji projektu problemów? Z kim się kontaktują? Jakie metody

i sposoby wykorzystują w celu rozwiązania tych problemów? Gdzie poszukują informacji na ten temat? Czy i od kogo uzyskują ewentualną pomoc w tym zakresie?

10. Jakie są potrzeby i oczekiwania beneficjentów systemowych Poddziałania 7.1.1 oraz Poddziałania 7.1.2 PO KL, związane ze wsparciem ze strony ROPS, realizowanym w ramach projektu systemowego z Poddziałania 7.1.3 PO KL?
11. Jak beneficjenci systemowi Poddziałania 7.1.1 oraz Poddziałania 7.1.2 PO KL oceniają współpracę z innymi instytucjami lokalnymi (w tym przede wszystkim z publicznymi służbami zatrudnienia), organizacjami pozarządowymi, a także IP2 PO KL?
12. W jakim stopniu współpraca beneficjentów systemowych z partnerami jest skuteczna i efektywna? Jak beneficjenci systemowi oceniają jakość komunikacji pomiędzy liderem projektu a partnerami? Czy występują jakiegokolwiek problemy we współpracy partnerskiej, a jeśli tak – to jakie?

Syntezę odpowiedzi na poniższe pytania przedstawiono zbiorczo w podsumowaniu do niniejszego raportu.

1.2 Nota metodologiczna

W badaniu zastosowano następujące narzędzia i techniki badawcze:

- Analiza danych zastanych
- Indywidualne wywiady pogłębione IDI – 5 jednostek pomocy społecznej; trzech kierowników badanych jednostek oraz dwóch koordynatorów projektów systemowych
- Ankieta internetowa CAWI - 118 jednostek Ośrodków Pomocy Społecznej i Powiatowych Centrów Pomocy Rodzinie z terenu województwa małopolskiego.

Opisane metody, stanowiące podstawowe narzędzia pozyskiwania informacji w ramach badań ewaluacyjnych Poddziałania 7.1.1 oraz 7.1.2 wzbogacono również o analizę SWOT. Pełna charakterystyka przedstawionych metod znajduje się w załączniku nr 2.

2 Prezentacja wyników badania

Projekty systemowe ośrodków pomocy społecznej oraz powiatowych centrów pomocy rodzinie realizowane są w ramach Poddziałania 7.1.1 *Rozwój i upowszechnianie aktywnej integracji przez ośrodki pomocy społecznej* oraz 7.1.2 *Rozwój i upowszechnianie aktywnej integracji przez powiatowe centra pomocy rodzinie* Działania 7.1 *Rozwój i upowszechnienie aktywnej integracji* Priorytetu VII *Promocja integracji społecznej* Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki. Celem działań realizowanych w ramach Priorytetu VII jest zapewnienie równego dostępu do zatrudnienia osobom wykluczonym, zagrożonym wykluczeniem społecznym oraz dyskryminowanym na rynku pracy, a także podwyższenie ich statusu zawodowego i społecznego, poprzez przygotowanie ich do wejścia lub powrotu na rynek pracy.

2.1 Realizacja projektów systemowych w ramach Poddziałania 7.1.1 oraz 7.1.2 w Małopolsce

2.1.1 Skala realizacji projektów systemowych

W 2009 roku projekty systemowe w ramach Poddziałania 7.1.1 oraz Poddziałania 7.1.2 w Małopolsce realizowało 175 ośrodków, w tym 153 ośrodki pomocy społecznej, 19 powiatowych centrów pomocy rodzinie oraz wszystkie 3 miejskie ośrodki pomocy społecznej miast na prawach powiatów. 9 spośród wszystkich projektów realizowanych było w partnerstwie.

Spośród ogółu jednostek biorących udział w niniejszym badaniu, realizację projektu systemowego w roku 2009 zadeklarowało 91,5%, z czego w momencie przystąpienia do badania 56,1% projektów było zakończonych, natomiast 43,9% pozostawało w fazie realizacji. Ośrodki, które nie realizowały projektu systemowego w ramach Działania 7.1 PO KL w roku 2009 roku wskazywały na różne powody, dla których nie zdecydowały się na jego realizację, wśród których najczęściej wymieniano:

- Trudności w rekrutacji uczestników do projektów systemowych.
- Brak warunków lokalowych.
- Brak zasobów kadrowych.
- Brak czasu na realizację projektów systemowych.

Jedynie 3 spośród badanych jednostek zadeklarowały brak zainteresowania realizacją projektu systemowego w ramach Działania 7.1 w roku 2011, w tym 2 jednostki, które realizowały projekt w roku 2009, oraz 1 spośród 10 jednostek, w których projekt nie był w roku 2009 realizowany. Wśród przyczyn, dla których jednostki nie zamierzają przystępować do realizacji projektu w roku 2011, wskazano: trudności w rekrutacji uczestników, brak potrzeby realizacji projektu oraz nieadekwatność form wsparcia wynikających z dokumentów programowych.

2.1.2 Założenia projektów systemowych w kontekście zapisów lokalnych strategii rozwiązywania problemów społecznych

Jednym z elementów oceny jakości wsparcia, przewidzianego w ramach realizacji projektów systemowych, była ocena zgodności założeń projektu z zapisami lokalnej strategii rozwiązywania problemów społecznych. Posiadanie przez gminę lub powiat od 01.01.2009 r. lokalnej strategii rozwiązywania

problemów społecznych stanowi wymóg merytoryczny udziału beneficjenta w projekcie systemowym¹. Wszystkie badane jednostki spełniały ten wymóg. „Zasady przygotowania, realizacji i rozliczania projektów systemowych Ośrodków Pomocy Społecznej, Powiatowych Centrów Pomocy Rodzinie oraz Regionalnego Ośrodka Pomocy Społecznej w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki” nakładają na beneficjentów systemowych konieczność zaznaczenia posiadania lub nieposiadania strategii rozwiązywania problemów społecznych, nie nakładają jednak konieczności wykazania zgodności założeń projektu z jej zapisami. Tak więc wszystkie badane jednostki wykazywały fakt posiadania strategii we wniosku o dofinansowanie projektu, jednak w różny sposób odwoływały się do ich zapisów.

W przypadku zdecydowanej większości projektów systemowych, wylosowanych do analizy w ramach niniejszego badania, zgodność z zapisami strategii wykazywana była we wniosku o dofinansowanie projektu ze wskazaniem konkretnego obszaru lub celu określonego w dokumencie strategii – zazwyczaj poprzez krótkie wskazanie konkretnego zapisu: celu lub obszaru priorytetowego. W mniejszej liczbie jednostek ograniczono się do krótkiego stwierdzenia „Cel projektu jest zgodny ze strategią...”, przy czym analiza dokumentacji pozwala ocenić, że w tych przypadkach również zachodziła zgodność ogólnych założeń projektu z jednym z obszarów, nakreślonych w strategii. W kilku badanych jednostkach odwołanie do zapisów strategii występowało w kontekście uzasadnienia potrzeby realizacji projektu systemowego, poprzez wykazanie, iż diagnozowane we wniosku główne przyczyny korzystania z pomocy społecznej, są zgodne z diagnozą postawioną w strategii, bądź zaczerpnięte z tego dokumentu.

Analiza zapisów lokalnych strategii rozwiązywania problemów społecznych, jak również wniosków o dofinansowanie we wszystkich jednostkach pomocy społecznej wylosowanych do analizy, potwierdza więc zgodność określenia celów i założeń projektów systemowych z celami strategicznymi oraz potrzebami, określonymi w lokalnych strategiach rozwiązywania problemów społecznych. Zgodność w większości przypadków dotyczyła jednego lub kilku z głównych obszarów działań, nakreślonych w strategii, lub celów priorytetowych. Wspólny mianownik obszarów zgodności można w uogólnieniu zdefiniować jako potrzebę prowadzenia działań w zakresie:

- Aktywizacji osób bezrobotnych.
- Integracji grup zagrożonych wykluczeniem społecznym.
- Redukowania zjawiska ubóstwa.

Zdefiniowany obszar zgodności jest dość ogólny. Częściowo wynika też niejako „z definicji” – z założeń samych projektów, realizowanych w ramach Poddziałania 7.1.1 oraz 7.1.2 PO KL. **Stosunkowo niewielka wydaje się skala przypadków, gdy wniosek o dofinansowanie oraz strategia rozwiązywania problemów społecznych dotyczyły wspólnie konkretnych problemów lokalnej społeczności lub wskazywały na potrzebę objęcia wsparciem konkretnych grup docelowych.** Na podstawie dokonanej analizy dokumentacji można ocenić, że taki stan rzeczy po części wynika z różnorodności samych strategii. Koncepcje opracowania dokumentów strategii rozwiązywania problemów społecznych były różnorod-

¹ Zasady przygotowania, realizacji i rozliczania projektów systemowych Ośrodków Pomocy Społecznej, Powiatowych Centrów pomocy Rodzinie oraz Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki 2007-2013 (04.12.2008 r., 09.03.2009 r.).

W odniesieniu do projektów systemowych realizowanych w roku 2009, jeśli beneficjent (gmina, powiat) nie spełniał niniejszego warunku w dniu 01.01.2009 r., nie mógł otrzymać dofinansowania na realizację projektu w roku 2009, chyba że IP postanowiła inaczej. IP mogła podjąć decyzję o dofinansowaniu projektu pomimo braku strategii, w szczególności, jeżeli beneficjent udowodnił (w sposób określony przez IP), że kontynuuje prace nad jej przygotowaniem. Jednocześnie podejmując decyzję o dofinansowaniu projektu beneficjenta, który nie posiadał strategii rozwiązywania problemów społecznych, IP wyznaczała termin, do którego beneficjent zobowiązany był przyjąć wskazany dokument. W przypadku gdyby wskazany dokument nie został przyjęty przez beneficjenta w określonym terminie, IP mogła rozwiązać umowę z beneficjentem. W przypadku, gdy gmina lub powiat stworzyła dokument programowy – powiatową lub gminną strategię rozwiązywania problemów społecznych w terminie późniejszym niż określony przez IP, miała możliwość ponownego uczestnictwa w projekcie, co oznaczało ponowne zawarcie umowy od kolejnego roku kalendarzowego – lub w terminie wcześniejszym – za zgodą IP i pod warunkiem dostępności środków na realizację projektu systemowego. Od 2010 roku natomiast realizacja projektu bez spełniania warunku posiadania gminnej lub powiatowej strategii rozwiązywania problemów społecznych nie jest możliwa (aktualizacja *Zasad...* z dnia 01.01.2010 r.).

ne – różna była zatem perspektywa oceny sytuacji w regionie, różny był także stopień szczegółowości dokonanej w ramach tych dokumentów diagnozy problemów społecznych wymagających interwencji. Wymóg posiadania przez gminę lub powiat lokalnej strategii rozwiązywania problemów społecznych, jako warunku przystąpienia do realizacji projektu systemowego, stanowi ważną **wskazówkę**, co do **idei spójności** realizowanych na terenie danej gminy lub powiatu inicjatyw z obszaru pomocy społecznej i aktywizacji zawodowej – **realizacja** tej idei: to, w jakim stopniu diagnoza w dokumentach strategicznych będzie podstawą do podejmowania konkretnych działań, zależy od poszczególnych podmiotów, zaangażowanych w ich tworzenie i realizację.

2.1.3 Dobór narzędzi i instrumentów pomocy społecznej w projektach systemowych

Narzędzia realizacji projektów systemowych w ramach Poddziałania 7.1.1 i 7.1.2, zdefiniowane przez zapisy dokumentu „Zasady przygotowania, realizacji oraz rozliczania projektów systemowych OPS, PCPR oraz ROPS”, obejmują: kontrakt socjalny, program aktywności lokalnej oraz program integracji społecznej i zawodowej osób niepełnosprawnych. Punktem wyjścia dla dokonanej analizy była analiza wniosków o dofinansowanie projektów systemowych oraz wyniki badania „Bilans potrzeb w zakresie pomocy społecznej 2010”.

2.1.3.1 Diagnoza potrzeb

Celem projektów realizowanych w ramach Działania 7.1 jest rozwijanie aktywnych form integracji społecznej i umożliwianie dostępu do nich osobom zagrożonym wykluczeniem społecznym, oraz poprawa skuteczności funkcjonowania instytucji pomocy społecznej w regionie. Cele główne projektów, realizowanych w ramach Poddziałania 7.1.1 oraz 7.1.2 wpisują się we wspólny obszar:

- Przeciwdziałanie marginalizacji i wykluczeniu społecznemu uczestników
- Uruchomienie procesu aktywizacji społecznej
- Wzrost aktywizacji celem wejścia na rynek pracy

Analizując cele szczegółowe, przyjęte w poszczególnych projektach, można zauważyć że projektodawcy podobnie postrzegali obszary najważniejszych potrzeb uczestników, które poprzez realizację projektów systemowych powinny zostać zaspokojone: poprawa zdolności poruszania się po rynku pracy, aktualizacja kwalifikacji zawodowych, nabycie kompetencji społecznych, poprawa perspektyw społecznych. Wyraźnie widać, że celem projektów było wsparcie uczestników na drodze do usamodzielnienia, w mniejszym stopniu oczekiwano natomiast natychmiastowego przełożenia np. na podjęcie zatrudnienia. Zdecydowana większość projektodawców (blisko 90% badanych jednostek), formułując wskaźniki monitorowania osiągnięcia rezultatów projektu, odwoływała się do wzrostu kompetencji miękkich uczestników.

Zdecydowana większość badanych jednostek (92,6% próby) przewidywała zastosowanie w projekcie tylko jednego z dostępnych trzech narzędzi realizacji projektu w zakresie aktywnej integracji. Na zastosowanie dwóch narzędzi zdecydowało się 7,4% badanych jednostek - było to połączenie kontraktów socjalnych oraz realizacji programu aktywności lokalnej. Żaden z projektodawców nie podjął się zastosowania wszystkich trzech narzędzi.

2.1.3.2 Kontrakt socjalny

Kontrakt socjalny – pisemna umowa pomiędzy osobą korzystającą ze świadczeń pomocy społecznej a pracownikiem socjalnym, mająca na celu określenie sposobu współdziałania w rozwiązywaniu problemów osoby znajdującej się w trudnej sytuacji życiowej, umożliwienie aktywizacji społeczno-zawodowej oraz przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu². To narzędzie pracy socjalnej badane jednostki stosowały również przed rozpoczęciem realizacji PO KL. **Kontrakt socjalny stanowił powszechnie**

² Zasady przygotowania, realizacji i rozliczania projektów systemowych Ośrodków Pomocy Społecznej, Powiatowych Centrów Pomocy Rodzinie oraz Regionalnego Ośrodka Pomocy Społecznej w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki 2007-2013.

stosowane narzędzie w ramach projektów systemowych. Zawarcie kontraktów socjalnych lub umów z uczestnikami na zasadach analogicznych do kontraktu socjalnego określone zostało w niemal wszystkich wnioskach o dofinansowanie, objętych analizą w ramach niniejszego badania, za wyjątkiem jednej jednostki realizującej Program Aktywności Lokalnej.

W ramach badania ocenie poddano stopień zróżnicowania zadań i usług, świadczonych w ramach kontraktów socjalnych. **Ponad połowa badanych jednostek realizowała kombinację trzech spośród dostępnych pięciu typów zadań/usług: zasiłki i pomoc w naturze, praca socjalna, instrumenty aktywnej integracji (54,0% jednostek realizujących kontrakty socjalne).** W obrębie pozostałej połowy jednostek, stosowane były zróżnicowane zestawy zadań i usług. Dane ilustruje tabela nr 1.

Tabela 1. Zadania i usługi realizowane w ramach kontraktów socjalnych w projektach realizowanych w roku 2009.

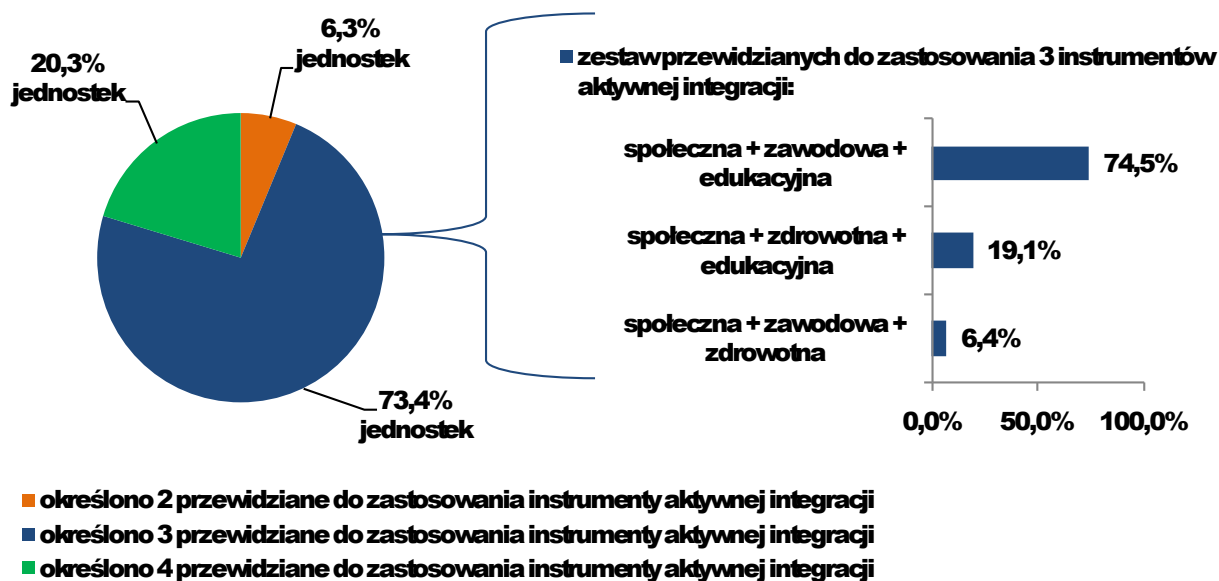
Zestaw zastosowanych zadań/usług*	Liczba podmiotów	Odsetek podmiotów
zasiłki i pomoc w naturze, praca socjalna, instrumenty aktywnej integracji	54	54,0%
zasiłki i pomoc w naturze, praca socjalna, instrumenty aktywnej integracji, działania o charakterze środowiskowym	13	13,0%
zasiłki i pomoc w naturze, praca socjalna	9	9,0%
praca socjalna, instrumenty aktywnej integracji	8	8,0%
zasiłki i pomoc w naturze, praca socjalna, prace społecznie użyteczne, instrumenty aktywnej integracji	4	4,0%
zasiłki i pomoc w naturze	3	3,0%
zasiłki i pomoc w naturze, instrumenty aktywnej integracji	3	3,0%
instrumenty aktywnej integracji, działania o charakterze środowiskowym	2	2,0%
praca socjalna, instrumenty aktywnej integracji, działania o charakterze środowiskowym	2	2,0%
instrumenty aktywnej integracji	1	1,0%
zasiłki i pomoc w naturze, praca socjalna, działania o charakterze środowiskowym	1	1,0%

* Zgodnie z *Zasadami...* w przypadku realizacji kontraktu socjalnego w ramach projektów systemowych konieczne jest zastosowanie instrumentów aktywnej integracji. Wypowiedzi respondentów badania, które nie zawierają wskazania na instrumenty aktywnej integracji, należy zatem uznać za nieprecyzyjne.

W przypadku realizacji kontraktu socjalnego, obowiązkowe jest zastosowanie instrumentów aktywnej integracji³. Jak wskazują wyniki analizy zgromadzonych wniosków o dofinansowanie, **decyzję o zastosowaniu w ramach kontraktów socjalnych pełnego zestawu wszystkich czterech dostępnych instrumentów podjęło 20,3% badanych jednostek.** W przypadku 6,3% jednostek we wniosku o dofinansowanie określono dwa instrumenty. **Wszystkie badane jednostki stosowały w ramach kontraktów socjalnych instrumenty aktywizacji społecznej.** Jeśli badana jednostka zadeklarowała zastosowanie 3 instrumentów, to w zdecydowanej większości przypadków aktywizacja społeczna łączona była z aktywizacją zawodową oraz edukacyjną (74,5% przypadków). Rzadziej natomiast stosowano połączenie aktywizacji społecznej i zdrowotnej – w połączeniu z edukacyjną (19,1%) lub zawodową (6,4%). Dobór instrumentów aktywnej integracji w ramach kontraktów socjalnych ilustruje rysunek nr 1.

³ Liczbę koniecznych do zastosowania instrumentów aktywnej integracji precyzuje dokument *Zasady...* Wersja z dnia 25.02.2008r. precyzuje liczbę wymaganych do zastosowania instrumentów jako 2, następane wersje tego dokumentu (04.12.2008, 09.03.2009r.) precyzują liczbę koniecznych do zastosowania instrumentów jako 3.

Rysunek 1. Zastosowanie przez jednostki pomocy społecznej instrumentów aktywnej integracji w ramach kontraktów socjalnych.



Nakreślony obraz skali wykorzystywania przez jednostki pomocy społecznej poszczególnych instrumentów aktywnej integracji jest porównywalny z danymi, wynikającymi z badania „Bilans potrzeb w zakresie pomocy społecznej 2010”. Zgodnie z wynikami wymienionego badania, wykorzystanie poszczególnych instrumentów w projektach systemowych realizowanych w roku 2009 przedstawiało się następująco: instrumenty aktywizacji społecznej – 100% jednostek, instrumenty aktywizacji edukacyjnej – blisko 90% jednostek, instrumenty aktywizacji zawodowej – 88,5% jednostek, instrumenty aktywizacji zdrowotnej – 57,5% jednostek.

2.1.3.3 Program Aktywności Lokalnej

Program Aktywności Lokalnej skierowany jest do osób z konkretnego środowiska lub członków danej społeczności i ma na celu aktywizację społeczną i rozwiązywanie problemów społeczności lokalnych oraz zapewnienie współpracy i koordynacji działań instytucji i organizacji istotnych dla zaspokajania potrzeb członków tej społeczności.

W ramach programu aktywności lokalnej przewiduje się możliwość zastosowania: środowiskowej pracy socjalnej, instrumentów aktywnej integracji, prac społecznie użytecznych, działań o charakterze środowiskowym. Jak wskazują wyniki badania internetowego⁴ – powszechnie wykorzystywane są dwie formy: instrumenty aktywnej integracji zastosowało 93,3% jednostek, realizujących PAL, działania o charakterze środowiskowym – 73,3%. Środowiskowa pracę socjalną zastosowało 46,7% badanych jednostek, natomiast prace społecznie użyteczne – jedynie 13,3% (2 jednostki).

Konkretne inicjatywy, podejmowane w ramach realizowanych programów aktywności lokalnej, są bardzo różnorodne. Analiza pozyskanych w ramach niniejszego badania wniosków o dofinansowanie podmiotów, które realizowały to narzędzie w ramach realizacji projektu systemowego w roku 2009 (7 jednostek), pozwala wskazać następujące główne obszary podejmowanych inicjatyw:

- Udzielenie wsparcia konkretnym grupom docelowym **oraz ich otoczeniu** – konkretne projekty przewidywały: pomoc osobom zagrożonym wykluczeniem społecznym oraz otoczeniu tych osób, pomoc rodzinom borykającym się z problemem alkoholowym oraz przemocą domową oraz osobom z otoczenia alkoholików i sprawców przemocy.
- **Integracja społeczna osób objętych wsparciem w szerokim kontekście:** poprzez możliwość wspólnych spotkań, wyjścia z domu, otwarcia się na środowisko, wymiany poglądów i informacji (inicja-

⁴ W próbie badanych jednostek PAL w roku 2009 realizowało 15 podmiotów (12,7% ogółu).

tywa: impreza integracyjna dla rodzin z terenu gminy); inspiracja do tworzenia nieformalnych grup o charakterze zadaniowym w wyniku pracy animatora lokalnego; inicjowanie do tworzenia grup obywatelskich w wyniku pracy animatora lokalnego; powstanie grup samopomocowych.

- Różnorodne inicjatywy z obszaru **aktywnej integracji zawodowej i zdrowotnej**, wskazywane przez niemal wszystkie jednostki realizujące program aktywności lokalnej, obejmowały m.in.: poradnictwo specjalistyczne indywidualne i grupowe, usługi doradcy zawodowego, szkolenia zawodowe, treningi dla młodzieży.

Realizacja programu aktywności lokalnej miała przyczynić się w szczególności do **integracji danej grupy społecznej ze społecznością lokalną oraz do likwidacji barier, również mentalnych, które prowadzą do wykluczenia społecznego**. Korzyści, przewidywane do osiągnięcia przez uczestników dzięki realizacji powyższych inicjatyw, to w szczególności: **wzrost zaangażowania grupy docelowej uczestników w życie społeczności lokalnej, wzrost integracji ze społeczeństwem, zmniejszenie poczucia wyobcowania i wzrost wiary we własne siły, poprawa umiejętności społecznych**, w tym nawiązanie nowych znajomości i kontaktów, pośrednio również **wzrost samooceny i zwiększenie szans na rynku pracy**.

Jak wynika z badania „Bilans potrzeb w zakresie pomocy społecznej 2010” program aktywności lokalnej ciągle jeszcze nie jest szeroko stosowany w realizacji projektu. W roku 2009 narzędzie to wykorzystane zostało przez jedynie 19 jednostek (tj. 10,9%), w tym 17 OPS i 2 PCPR. **Skalę wykorzystania tego narzędzia należy więc ocenić jako niewielką, w stosunku do możliwości płynących z jego zastosowania**. Wskazane wydaje się poświęcenie większej uwagi promocji tego narzędzia.

2.1.3.4 Program integracji społecznej i zawodowej osób niepełnosprawnych

Program integracji społecznej i zawodowej osób niepełnosprawnych adresowany jest do niepełnosprawnych mieszkańców i ma na celu wsparcie aktywizacji zawodowej tej grupy społecznej i integracji ze środowiskiem. Program ten mogą stosować beneficjenci Poddziałania 7.1.2 Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, czyli jednostki powiatowe realizujące zadania z obszaru pomocy społecznej (powiatowe centra pomocy rodzinie i miejskie ośrodki pomocy społecznej powiatów grodzkich).

W nawiązaniu do wyników badania „Bilans potrzeb w zakresie pomocy społecznej 2010”, w 2009 roku program integracji społecznej i zawodowej osób niepełnosprawnych realizowało jedynie 8 jednostek powiatowych (36,4%), w tym 7 PCPR i 1 MOPS powiatu grodzkiego - co oznacza, że **ponad połowa jednostek powiatowych nadal nie wykorzystuje tego narzędzia aktywnej integracji**. Przy czym, jak wskazują wyniki wspomnianego badania, o ile w roku 2008 w żadnym z PCPR nie zatrudniano pracowników pełniących obowiązki doradców ds. osób niepełnosprawnych, co mogło stanowić istotną barierę przed powszechniejszym zastosowaniem programu integracji zawodowej w ramach projektu systemowego, o tyle jednak w roku 2009 już 14 z 19 PCPR zatrudniało takich pracowników. Pomimo to liczba powiatów, prowadzących programy integracji zawodowej osób niepełnosprawnych, nie wzrosła proporcjonalnie do wzrostu ilości zatrudnionych specjalistów. Obserwacje te wskazują, że przyczyny braku powszechnego stosowania jednego z narzędzi realizacji projektu, jakim jest program integracji społecznej i zawodowej osób niepełnosprawnych, nie należy wiązać z brakiem kadry. Niewykluczone jednak, że – jak wskazują wyniki dalszej części niniejszego badania - pomimo braku przeszkód „ilościowych”, problemem pozostaje jednak niewystarczające przygotowanie merytoryczne pracowników.

W oparciu o wyniki badania internetowego⁵ – najczęściej w ramach programu integracji społecznej i zawodowej osób niepełnosprawnych stosowane były instrumenty aktywnej integracji (80% projektów), w następnej kolejności – działania o charakterze środowiskowym (60%). Wsparcie w podejmowaniu aktywizacji zawodowej i społecznej stosowało 40% jednostek (tj. 2 z 5 jednostek), włączanie w zajęcia na rzecz aktywizacji zawodowej w warsztatach terapii zajęciowej – 20% (1 jednostka). Żaden z badanych podmiotów nie zadeklarował stosowania środowiskowej pracy socjalnej.

W ramach niniejszego badania analizie poddana została dokumentacja projektowa trzech jednostek pomocy społecznej, które realizowały w roku 2009 program integracji społecznej i zawodowej osób

⁵ W próbie badanych jednostek narzędzie to w roku 2009 realizowało 5 podmiotów (4,2% ogółu).

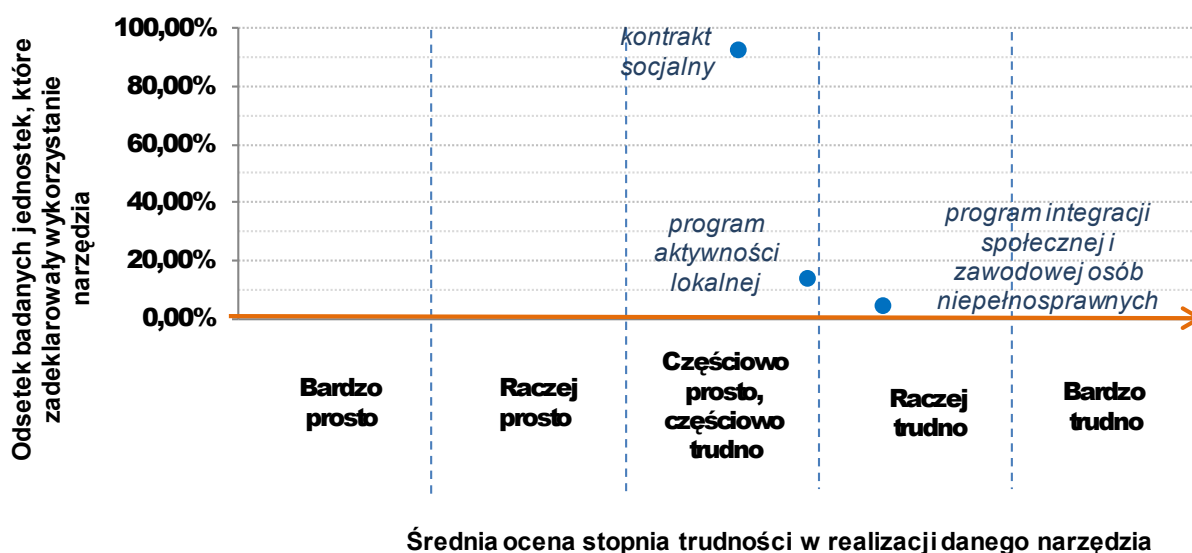
niepełnosprawnych. Analiza tych projektów pod kątem założeń odnośnie realizacji programów prowadzi do następujących konkluzji:

- Głównym celem, postawionym przez wszystkie trzy jednostki realizujące program integracji społecznej i zawodowej osób niepełnosprawnych, było **podniesienie u jego uczestników poziomu kwalifikacji zawodowych** oraz kluczowych kompetencji o charakterze zawodowym, tak aby wyposażyć beneficjentów w umiejętności aktywnego poszukiwania pracy oraz umożliwić im znalezienie zatrudnienia. Założenie to realizowane było poprzez finansowanie i organizowanie szkoleń lub treningów kompetencyjnych.
- W dwóch jednostkach przewidziano dodatkowo wsparcie psychologiczne, w tym możliwość terapii indywidualnej.
- W dwóch jednostkach założenia projektu obejmowały również wyjazd na turnus rehabilitacyjny lub skierowanie i finansowanie badań profilaktycznych i specjalistycznych.

2.1.4 Ocena stopnia trudności w zastosowaniu poszczególnych narzędzi

Stopecień trudności w zastosowaniu poszczególnych narzędzi oceniono w oparciu o wyniki badania CAWI. Zastosowano pięciostopniową skalę ocen o następującej interpretacji: 1 – narzędzie bardzo proste w realizacji, 5 – narzędzie bardzo trudne w realizacji. Żadne z narzędzi realizacji projektów systemowych nie **było przez badane jednostki postrzegane jako łatwe do zrealizowania. Stosunkowo najłatwiejszy w zastosowaniu uznano kontrakt socjalny (średnia ocen 2,58). Nieco trudniejszy był w ocenie beneficjentów systemowych program aktywności lokalnej (2,94) natomiast program integracji społecznej i zawodowej osób niepełnosprawnych postrzegany był jako raczej trudny (3,33). Można zauważyć zależność, że im narzędzie trudniejsze w realizacji, tym rzadziej jednostki decydowały się na jego zastosowanie.** Omawiane dane ilustruje rysunek nr 2.

Rysunek 2. Skala wykorzystania poszczególnych narzędzi realizacji projektów systemowych w zestawieniu z oceną trudności w ich realizacji.



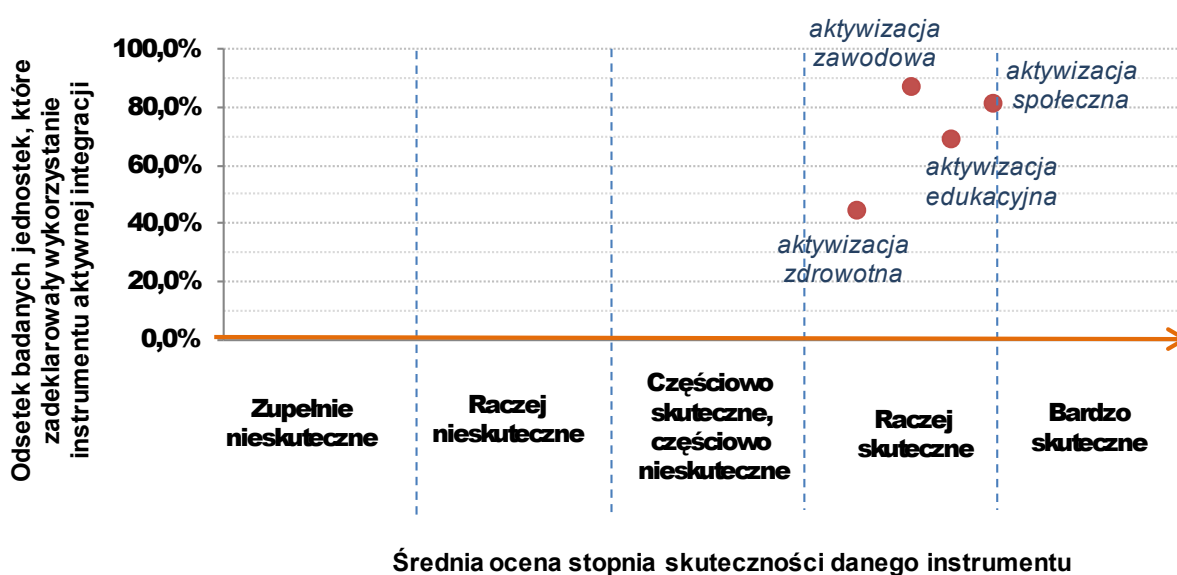
2.1.5 Ocena skuteczności poszczególnych instrumentów aktywnej integracji

Skuteczność poszczególnych instrumentów, zastosowanych w ramach wykorzystywanych narzędzi, respondenci ankiety internetowej oceniali z wykorzystaniem pięciostopniowej skali ocen o następującej interpretacji: 1 – instrument zupełnie nieskuteczny, 5 – instrument bardzo skuteczny. Oceny

dokonywali ci respondenci, którzy wskazali w badaniu że stosowali dany instrument⁶. **Wszystkie instrumenty aktywnej integracji były przez beneficjentów systemowych postrzegane jako raczej skuteczne. Wśród nich, za najskuteczniejsze postrzegane były – najczęściej wykorzystywane – instrumenty aktywizacji społecznej (średnia ocen 3,98), a następnie edukacyjnej (3,76) i zawodowej (3,56).** Instrumenty aktywizacji zdrowotnej – wykorzystywane najrzadziej - postrzegane były jednocześnie jako relatywnie najmniej skuteczne (3,27). Otrzymane wyniki ilustruje rysunek nr 3.

Interpretując otrzymane wyniki, należy pamiętać, że skuteczność zastosowanego wsparcia kształtowana jest przez dodatkowe czynniki, które trudno w ramach niniejszego badania ocenić, takie jak początkowy poziom aktywizacji uczestników, jak również kompleksowość oddziaływania – w ramach niniejszego badania respondenci odnieśli się do poszczególnych instrumentów, natomiast dzięki zastosowaniu w projekcie kilku z nich, skuteczność oddziaływania uzupełnia się.

Rysunek 3. Skala wykorzystania poszczególnych instrumentów aktywnej integracji w zestawieniu z oceną ich skuteczności.



Otrzymane wnioski zostały rozwinięte w ramach wywiadów pogłębionych. Jak wskazywali respondenci – zastosowanie w projekcie wszelkich instrumentów z kategorii „społecznych” jest szczególnie istotne, gdyż problemy z którymi borykają się uczestnicy projektów są złożone i łączą się. Długotrwałe bezrobocie jest bardzo często powiązane z wykluczeniem społecznym. Wielokrotnie, uświadomienie uczestnikom projektu pewnych zachowań życia codziennego, które są niezbędne by prawidłowo funkcjonować w społeczeństwie, jest kluczem do ich dalszego sukcesu na rynku pracy: „To jest charakterystyczne dla naszych beneficjentów, że oprócz wykluczenia z dziedziny zawodowej oni rzeczywiście są wykluczeni społecznie”. Dlatego bardzo dobrze przez badanych oceniane były wszelkie instrumenty społeczne: warsztaty aktywizacji społecznej, warsztaty umiejętności życiowych, warsztaty z kreowania własnego wizerunku, poradnictwo specjalistyczne, terapia rodzinna czy indywidualna. W opinii respondentów zastosowanie tych instrumentów przynosi zmiany, zwłaszcza kiedy uczestnicy projektu podejmują pracę. Warto jednak zaznaczyć, że problemy w sferze społecznej często są tak głębokie i silnie zakorzenione, że wymagają długotrwałego oddziaływania, a o ewentualnych zmianach, które udało się wywołać można mówić dopiero po dwóch bądź trzech latach od ukończenia projektu. Szansą na pod-

⁶ Proporcja jednostek, które w badaniu internetowym zadeklarowały stosowanie poszczególnych instrumentów, jest porównywalna z wynikami uzyskanymi we wcześniejszym etapie badania: instrumenty aktywizacji zawodowej stosowało w badanej próbie 86,9% jednostek, instrumenty aktywizacji społecznej – 81,3%, instrumenty aktywizacji edukacyjnej – 69,2% oraz instrumenty aktywizacji zdrowotnej – 44,9%.

jęcie pracy jest także ukończenie kursów zawodowych czy uzyskanie certyfikatów przez uczestników projektu, co zdaniem respondentów jest szczególnie ważne i motywujące.

Tylko jedna z osób badanych uznała zastosowane w projekcie narzędzia, instrumenty i formy pomocy za niedostosowane do możliwości uczestników projektu. W zamyśle realizatorów projektu jego uczestnicy mieli stworzyć spółdzielnię socjalną dla osób chorych psychicznie, a tym samym stworzyć sobie miejsca pracy, „*ale okazało się, że oni [uczestnicy] nie są na to wszystko gotowi*”. Taka postawa jest dowodem na to, iż w danym przypadku podjęto działania nie w pełni adekwatne do grupy objętej wsparciem – zbyt ambitne oczekiwania wobec uczestników projektu, którzy byli specyficzną grupą.

2.1.6 Efektywność zastosowanych form wsparcia

W oparciu o dane pochodzące z wniosków o dofinansowanie projektów systemowych, dokonano zbiorczego oszacowania skali kosztów realizacji projektów systemowych realizowanych w ramach Poddziałań 7.1.1 oraz 7.1.2, w tym kosztów pomocy przypadających na jednego uczestnika oraz przewidywanego udziału w ogólnym budżecie projektu środków przeznaczonych na aktywną integrację. Pozyskane dane stanowią podstawę do próby oceny efektywności stosowanych w projektach narzędzi, instrumentów i form pomocy społecznej.

Podział środków na 2009 r. dla gmin i powiatów województwa małopolskiego dla realizacji Poddziałań 7.1.1 oraz Poddziałań 7.1.2 ustalony został uchwałą Zarządu Województwa⁷. Łączna kwota na Poddziałań 7.1.1 oraz 7.1.2 na rok 2009 wyniosła 24104688,00 zł, w tym: na Poddziałań 7.1.1 – 70% – 16873281,60 zł, na Poddziałań 7.1.2 – 30% – 7231406,40 zł. Przyjęto następujące założenia: w Poddziałań 7.1.1 – aktywna integracja: 60% środków, upowszechnienie pracy socjalnej i premia za partnerstwa: 40% środków. W ramach aktywnej integracji przyjęto założenie, że każdy ośrodek otrzyma dofinansowanie w wysokości minimum 50 tys. zł, natomiast pozostała kwota dzielona była według określonego algorytmu⁸. W Poddziałań 7.1.2 – założona została kwota gwarantowana na poziomie 100 tys. zł, a pozostała kwota dzielona była pomiędzy beneficjentów systemowych według określonego algorytmu.

W nawiązaniu do wywiadów pogłębionych można ocenić, że środki przyznane na realizację projektów były wystarczające. Jak wskazują wyniki badania, gdyby środków było więcej, to najczęściej zostałyby one także skutecznie wykorzystane, co sygnalizowane było głównie przez większe ośrodki.

Nie wszystkie badane jednostki wykorzystywały w całości środki, przypadające im w ramach podziału środków dla gmin województwa małopolskiego na 2009 r. Skala realizowanego projektu niewątpliwie wynika w znacznym stopniu z posiadanego zaplecza oraz potencjału. Koszty projektu, określone we wniosku o dofinansowanie w jednostkach objętych badaniem przyjmują wartości od kwoty rzędu 30 tys. zł do 1,8 mln zł. Określano również, wynikającą z przyjętych w danym projekcie założeń, wysokość kosztów przypadających na 1 uczestnika projektu. W przypadku większości (75%) projektów koszt ten nie przekracza kwoty 11,5 tys. zł. Wyróżniono jednak grupę podmiotów, w przypadku których wynosi on więcej, sięgając w skrajnym przypadku 19.883,97 zł. Wysoki poziom kosztów, przypadających na 1 uczestnika projektu, nie stanowi jednoznacznego kryterium pozwalającego zakwalifikować projekt jako mało efektywny. Może jednak stanowić wskazówkę, że wskazane jest bliższe przyjrzenie się sposobowi, w jaki konstruowany jest budżet projektu, aby upewnić się że przyjęto najlepszy, z punktu widzenia możliwości ośrodka i potrzeb danej społeczności lokalnej, sposób jego realizacji. Wśród jednostek, w których koszt projektu przypadający na 1 uczestnika należy do najwyższych (25% badanych jednostek, gdzie koszt na 1 uczestnika przekracza wartość 11,5 tys. zł), zadanie aktywna integracja stanowi od 20% do 50% łącznego budżetu projektu. W wyłonionej grupie podmiotów o wysokim koszcie przypadającym na 1 uczestnika, w 75% podmiotów przewidywana liczba beneficjentów ostatecznych projektu jest niższa niż 8 osób. Wyłonienie w ramach niniejszego badania grupy podmiotów, w których wysoki

⁷ Uchwała Nr 851/08 Zarządu Województwa Małopolskiego z dnia 23 września 2008 r.

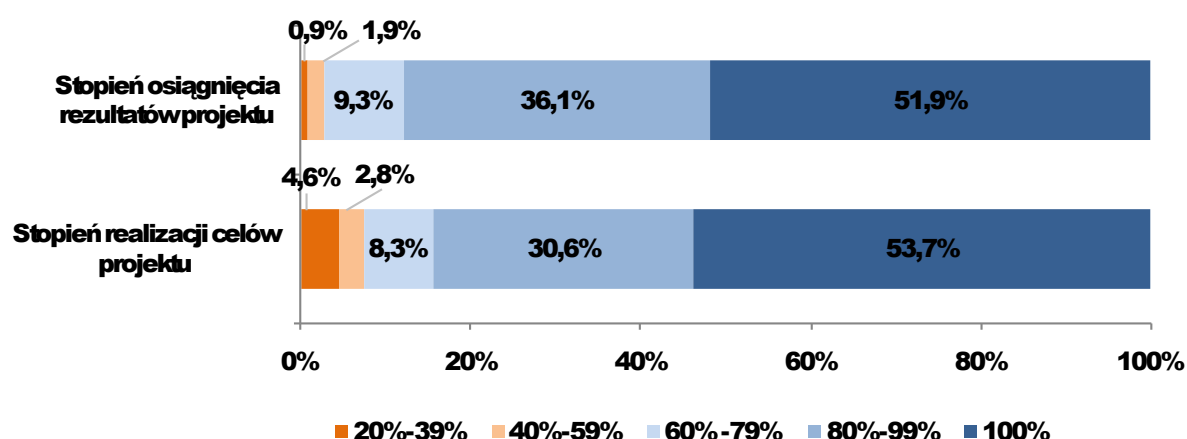
⁸ Przykładowy algorytm określony w dokumencie Ministerstwa Rozwoju Regionalnego *Zasady przygotowania, realizacji i rozliczania projektów systemowych Ośrodków Pomocy Społecznej, Powiatowych Centrów Pomocy Rodzinie oraz Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki* z dnia 25 lutego 2008 roku.

koszt pomocy, przypadający na jednego uczestnika, wiązał się z niskim udziałem kosztów przypadających na zadanie: aktywna integracja, a przewidziane rezultaty w postaci liczby osób, które zostaną objęte wsparciem zawierają się w dolnych przedziałach wartości (5-8 uczestników ostatecznych projektu) stanowi podstawę by ocenić, że w regionie mogły mieć miejsce przypadki, gdy narzędzia, instrumenty i formy pomocy społecznej nie zostały dobrane z należyтым uwzględnieniem kryterium efektywności – tj., że osiągnięte w tych projektach rezultaty można było zrealizować przy użyciu niższych zasobów. Z punktu widzenia realizacji celów i rezultatów Działania 7.1, Priorytetu VII wskazane wydaje się bowiem dążenie do stanu, gdzie **to aktywna integracja stanowić będzie najważniejszą pozycję w budżecie projektu systemowego**. Dokonując oceny należy jednak mieć na uwadze, że przewaga w udziale wydatków, poniesionych w ramach projektu na realizację zadania praca socjalna, może wynikać z niedostatków zaplecza i potencjału, jakimi dysponują poszczególne jednostki. Ponadto, inwestycja w zadanie upowszechniania aktywnej integracji i pracy socjalnej w regionie, poprzez zwiększenie zasobów kadrowych oraz sprzętowych ośrodka, może przyczynić się do sprawnej realizacji działań w zakresie pomocy społecznej w długofalowej perspektywie. Należy ponadto podkreślić, że założenia dotyczące niniejszego badania nie pozwalają na dokonanie oceny efektywności **w sposób kompleksowy**. Założenia badania pozwalają odnieść się w głównej mierze do **założeń** projektów. Tymczasem prawdziwe znaczenie projektów systemowych polega nie tylko na osiągnięciu rezultatów twardej, lecz na oddziaływaniu na postawy jego uczestników. Tym samym – **aby w pełni móc ocenić efektywność projektu, potrzeba czasu**.

2.1.7 Bilans realizacji celów i rezultatów projektów

W badaniu internetowym ośrodki realizujące projekty systemowe w roku 2009 zapytane zostały także o stopień realizacji głównego celu projektu oraz stopień w jakim udało się osiągnąć zamierzone rezultaty. **Bilans realizacji projektów przedstawia się w ocenie respondentów korzystnie** – w opinii ponad 80% zarówno rezultaty, jak i cele osiągnięte zostały w stopniu przynajmniej 80%, w tym zdaniem ponad połowy cele i rezultaty zostały osiągnięte w 100%. Dane ilustruje rysunek nr 4.

Rysunek 4. Stopień osiągnięcia celu głównego / rezultatów projektu.



Analizując wypowiedzi respondentów można zauważyć, że osiągnięcie założonych rezultatów nie zawsze miało przełożenie na realizację celu - w ogólnym ujęciu stopień realizacji celów jest nieco niższy od rezultatów. Dokonując wskazania czynników, które wpłynęły na niższą od 100% realizację założeń, respondenci wskazywali:

- **W przypadku realizacji celów:** problemy z rekrutacją uczestników (40,0%) lub rezygnacja uczestników z udziału (32,0%), zbyt krótki okres realizacji projektu (30,0%), trudności w udzielaniu wsparcia danej grupie docelowej (16,0%), problemy organizacyjne, techniczne (12,0%), problemy finansowe (10,0%). Jedynie 8,0% badanych oceniło, że zaważyło niedostateczne rozpoznanie potrzeb grupy do-

celowej, żaden z respondentów nie stwierdził natomiast, że cel projektu mógł nie wynikać z analizy lokalnych potrzeb.

- **W przypadku realizacji rezultatów:** rezygnacja uczestników z udziału (38,5%) lub problemy z rekrutacją uczestników (36,5%), niewłaściwy dobór wskaźników (15,4%), problemy organizacyjne, techniczne (13,5%), problemy merytoryczne (11,5%). Po 7,75 (4 wskazania) otrzymały: problemy kadrowe, prawne lub finansowe. Żaden z respondentów nie ocenił, że realizacja wskaźników w stopniu niższym od oczekiwanego mogła wynikać z nieskutecznej promocji projektu.

Jak wskazują wyniki badania – najważniejszą rolę podczas realizacji projektu tak, aby osiągnąć cele i rezultaty, odgrywa proces rekrutacji uczestników. Z punktu widzenia realizacji celów, na skuteczność projektów wpływa dodatkowo zbyt krótki czas ich realizacji. Nie odnotowano przypadków, gdzie cel projektu nie wynikał z analizy lokalnych potrzeb. W oparciu o pozyskane dane można również ocenić, że badane jednostki trafnie dobierały w większości wskaźniki monitorowania projektów – niewłaściwy ich dobór był przyczyną niezrealizowania w pełni założonych rezultatów jedynie w 15,4% przypadków, przy czym w większości (6 przypadków z 8) problem wynikał z faktu niedookreślenia lub niemierzalności wskaźników, a nie z niewłaściwej oceny ich poziomu.

2.1.8 Ocena stopnia wdrożenia projektów

W ramach niniejszego badania poddano ocenie również stopień wdrożenia projektów, realizowanych w ramach Poddziałania 7.1.1 oraz 7.1.2. Założenia Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki przewidują, że cel główny Programu monitorowany jest poprzez system wskaźników, obecnych na każdym z jego poziomów wdrażania. Wartości wskaźników agregowane są od poziomu najniższego (czyli poziomu projektu) po poziom najwyższy (poziom Priorytetu). Dla Działania 7.1 Priorytetu VII przyjętymi wskaźnikami, realizowanymi poprzez projekty w ramach Poddziałania 7.1.1 oraz 7.1.2 są:

- Liczba klientów instytucji pomocy społecznej, którzy zakończyli udział w projektach dotyczących aktywnej integracji (w tym osoby z terenów wiejskich),
- Liczba klientów instytucji pomocy społecznej objętych kontraktami socjalnymi w ramach realizowanych projektów.

Oprócz powyższych wskaźników, jednostki pomocy społecznej na etapie formułowania założeń projektów systemowych określają własne wskaźniki, za pomocą których mierzone będą założone rezultaty projektu. Oceny stopnia realizacji założonych wskaźników dokonano na trzech poziomach: w odniesieniu do stopnia realizacji wskaźników przyjętych przez jednostki na poziomie poszczególnych projektów, w odniesieniu do stopnia realizacji przez beneficjentów systemowych Poddziałania 7.1.1 oraz 7.1.2 wartości docelowych wskaźników monitorowania Działania 7.1 w Małopolsce określonych w Planie Działania na rok 2009 oraz w odniesieniu do wartości docelowych wskaźników monitorowania Działania 7.1 PO KL w Małopolsce dotyczących całego okresu programowania.

Na poziomie poszczególnych projektów, ocena stopnia realizacji założonych wskaźników dokonana została w oparciu o wyniki ankiety CAWI. Kwestia ta została już dokładnie omówiona w uprzedniej części raportu. Podsumowując w tym miejscu pozyskane dane - cele projektu osiągnięte zostały w 100% przez 53,7% badanych jednostek, a kolejnych 30,6% określiło stopień realizacji założonych celów na poziomie 80-99%. Porównywalny jest odsetek badanych jednostek, gdzie wysoki był stopień realizacji założonych rezultatów: w ocenie 51,9% badanych podmiotów rezultaty osiągnięte zostały w 100%, kolejnych 36,1% oceniło natomiast stopień realizacji na poziomie 80-99%. **Na poziomie poszczególnych projektów można zatem ocenić, że cele i rezultaty większości projektów zostały osiągnięte.** Dodatkowo, analizując wypowiedzi tych respondentów, zdaniem których realizacja założonych rezultatów pozostaje na niższym od 100% poziomie, można ocenić, że **badane jednostki w większości trafnie określały poziom wskaźników, przewidzianych do realizacji w ramach projektu.**

W odniesieniu do realizacji przez beneficjentów systemowych Poddziałania 7.1.1 oraz 7.1.2 założeń określonych w Planie działania na 2009 rok dla Małopolski, punktem wyjścia dla dokonania oceny

była analiza zagregowanych⁹ wartości wskaźników monitorowania Działania 7.1 wykazywanych przez wszystkich beneficjentów systemowych Poddziałów 7.1.1 oraz 7.1.2 w części sprawozdawczej wniosku o płatność. W roku 2009 na obszarze Małopolski w projektach dotyczących aktywnej integracji brało (i zakończyło) udział łącznie 2387 beneficjentów ostatecznych, w tym 1391 z terenów wiejskich. **Liczba beneficjentów ostatecznych projektów dotyczących aktywnej integracji była tym samym niższa od zakładanej** – stopień realizacji założeń wyniósł 88%. W ujęciu kumulatywnym, realizacja wskaźnika liczby uczestników kończących udział w projektach pozostawała na koniec roku 2009 na poziomie 80%. W odniesieniu do liczby uczestników pochodzących z terenów wiejskich, liczba 1391 uczestników którzy zakończyli udział w projektach w roku 2009 stanowiła 74% założonej wielkości, w ujęciu kumulatywnym natomiast realizacja wskaźnika pozostawała na poziomie 43%. **Wyższa od przewidywanej była natomiast realizacja wskaźnika liczby klientów pomocy społecznej, objętych kontraktami socjalnymi – na poziomie 130% wielkości zakładanej w roku 2009 oraz 122% w ujęciu kumulatywnym.** Dane ilustruje tabela nr 2.

Tabela 2. Stopień realizacji wskaźników monitorowania Działania 7.1, określonych w Planie działania na 2009 rok, w Małopolsce.

Wskaźnik		Liczba klientów instytucji pomocy społecznej, którzy zakończyli udział w projektach dotyczących aktywnej integracji	– w tym osoby z terenów wiejskich	Liczba klientów instytucji pomocy społecznej objętych kontraktami socjalnymi w ramach realizowanych projektów
01.01.2009 r. – 31.12.2009 r.	Wartość wskaźnika osiągnięta w roku 2009	2387	1391	3127
	Stopień realizacji założeń określonych w Planie Działania na rok 2009	88%	74%	130%
Kumulatywnie do 31.12.2009 r.	Wartość wskaźnika osiągnięta w roku 2009	3611	1391	4404
	Stopień realizacji założeń określonych w Planie Działania na rok 2009	80%	43%	122%

Źródło danych: Wojewódzki Urząd Pracy w Krakowie.

Uzupełnieniem dokonanej oceny stopnia wdrożenia projektów systemowych jednostek pomocy społecznej w Małopolsce była próba oszacowania możliwości realizacji założeń dotyczących wartości docelowych wskaźników monitorowania Działania 7.1 przyjętych dla regionu na cały okres programowania. W Małopolsce dla Priorytetu VII założono następujące docelowe wartości wskaźników monitorowania dla Działania 7.1:

- liczba klientów instytucji pomocy społecznej, którzy zakończyli udział w projektach dotyczących aktywnej integracji – 36 192 osób, w tym z terenów wiejskich – 26 346 osób,
- liczba klientów instytucji pomocy społecznej objętych kontraktami socjalnymi w ramach realizowanych projektów – 24 128 osób.

Dane prezentowane poniżej pochodzą z badania „Bilans potrzeb w zakresie pomocy społecznej 2010”¹⁰. W odniesieniu do wskaźnika liczby klientów instytucji pomocy społecznej, którzy zakończyli udział w projektach dotyczących aktywnej integracji, dane pozyskane w ramach badania „Bilans po-

⁹ Dane w ujęciu ogólnojewojewódzkim, udostępnione przez Wojewódzki Urząd Pracy w Krakowie.

¹⁰ Analizując przedstawione prognozy, należy uwzględnić ograniczenia wynikające z zastosowanej metody. Analizowane dane stanowią szacunkowe deklaracje respondentów – nie można ich więc traktować jako ostatecznych i oficjalnych wartości. Rzeczywistość może skorygować plany jednostek. Ankiety nie wypełniły wszystkie jednostki pomocy społecznej, działające w regionie. Dodatkowo w trakcie weryfikacji przez Instytucję Wdrażającą złożonych wniosków aplikacyjnych, jednostki korygowały wielkości dotyczące uczestników projektów, nierzadko zwiększając liczbę beneficjentów ostatecz-

trzeb w zakresie pomocy społecznej 2010” wskazują, że jednostki pomocy społecznej planują w latach 2010-2012 objąć wsparciem 14 694¹¹ osób. W dotychczas realizowanych projektach wsparciem objętych zostało natomiast łącznie 5388 beneficjentów ostatecznych¹². Tym samym - wobec wartości docelowej 36 192 klientów pomocy społecznej, którzy powinni zakończyć udział w projektach dotyczących aktywnej integracji na koniec okresu ich realizacji –w ostatnim możliwym okresie realizacji projektów systemowych z Poddziałania 7.1.1 i 7.1.2 (tj. w latach 2013-2014) należałoby objąć wsparciem 16 110 beneficjentów ostatecznych, co stanowi 45% planowanych do objęcia wsparciem w całym okresie wdrażania PO KL w Małopolsce. Porównanie wartości docelowej wskaźnika z wartościami dotychczas osiągniętymi i planowanymi na lata 2010-2012 przez beneficjentów Poddziałania 7.1.1 i 7.1.2 prowadzi zatem do wniosku, że realizacja wartości wskaźnika liczby klientów pomocy społecznej, którzy powinni zakończyć udział w projektach dotyczących aktywnej integracji, założonego na cały okres wdrażania PO KL w regionie może być zagrożona.

W odniesieniu do wskaźnika liczby klientów instytucji pomocy społecznej objętych kontraktami socjalnymi w ramach realizowanych projektów, dane nie wskazują, aby istniało wyraźne zagrożenie realizacji założonej wartości docelowej. Prawdopodobna liczba zawartych kontraktów socjalnych może stanowić na koniec 2012 roku 72% założonego wskaźnika. Oznacza to, iż w ostatnim okresie realizacji PO KL (w latach 2013 - 2014) należałoby osiągnąć wartość wskaźnika na poziomie 6 864 kontraktów socjalnych, tj. 28% planowanych do objęcia wsparciem w całym okresie wdrażania PO KL w Małopolsce.

Zdiagnozowane potencjalne zagrożenie dla wartości wskaźników realizacji Działania 7.1 stanowi podstawę do podjęcia i intensyfikacji działań w kierunku: zapewnienia wsparcia szkoleniowego wyposażającego w umiejętności pozyskiwania i utrzymania w projektach beneficjentów ostatecznych (inicjatywa po stronie ROPS) oraz bieżącego monitorowania wskaźników osiąganych przez beneficjentów Działania 7.1 (IP) - co stanowi jedną z rekomendacji, wyłonionych w wyniku badania „Bilans potrzeb w zakresie pomocy społecznej 2010”. Równolegle, wskazane wydaje się podjęcie dyskusji nad wysokością wartości docelowych wskaźników, przewidzianych do realizacji w skali całego regionu – w celu dokonania ewentualnej korekty przyjętych założeń.

2.1.9 Znaczenie projektów systemowych w rozwiązywaniu problemów społecznych

W ramach wywiadów pogłębionych podjęto próbę oceny wpływu realizacji projektów systemowych na rozwiązywanie lokalnych problemów społecznych. W kwestii tej respondenci mieli różne zdanie – zarówno, co do tego jakie mogą być to problemy oraz stopnia, w jakim projekty systemowe mogą przyczynić się do ich rozwiązywania. Dwie osoby uznały, że **projekty systemowe mają znaczny wpływ na uczestników projektu, którym można pokazać alternatywę dla ich dotychczasowego sposobu życia**, a tym samym zwiększyć ich samoocenę. Równie istotne jest przekazanie uczestnikom projektu podstawowej wiedzy dotyczącej poruszania się po rynku pracy: „*Na przykład kobiety te widzą ze swojego środowiska inne osoby, obcują z nimi, rozmawiają, to czego bardzo im brakuje, daje im to umiejętność późniejszego porozumiewania się z pracodawcami, sporządzania CV, podstawowych dokumentów, które są potrzebne. Osoby uczą się również obsługi komputera, wcześniej te kobiety niejednokrotnie nie widziały komputera w ogóle*”. W efekcie, może dojść do zmniejszenia bezrobocia, ponieważ **często osoby po zakończeniu projektu są na tyle zaktywizowane, że znajdują zatrudnienie**, stając się tym samym coraz rzadszymi klientami Ośrodków Pomocy Społecznej. Opinii tej nie podzielała jedna z osób badanych, zdaniem której uczestnikom projektu można przekazać wiele wiedzy i umiejętności oraz wzbudzić

nych, których planują objąć wsparciem. Ostatecznie więc całościowe szacunki realizatorów projektów systemowych w ramach Poddziałania 7.1.1 i 7.1.2 mogą być w rzeczywistości większe od analizowanych w badaniu.

¹¹ Bilans potrzeb w zakresie pomocy społecznej 2010. Wartości opracowane w oparciu o szacunkowe deklaracje respondentów na lata 2010-2012.

¹² Dane cytowane w opracowaniu ROPS w Krakowie Bilans potrzeb w zakresie pomocy społecznej 2010 ze wskazaniem źródła danych: Wojewódzki Urząd Pracy w Krakowie (Instytucja Wdrażająca)

w nich aktywną postawę, ale ograniczona ilość miejsc pracy i problemy lokalnego rynku pracy nie gwarantują tego zatrudnienia. Dzięki realizacji projektów systemowych można kształtować świadomość uczestników projektu, ale na dalsze efekty nie ma się wpływu. **Wykluczenia grupowe oraz nastawienie społeczeństwa do specyficznych grup społecznych, to także jeden z lokalnych problemów, który można rozwiązać poprzez projekty systemowe**, gdyż po pierwsze niwelują one różnice w poziomie życia i postrzegania osób dotkniętych wykluczeniem społecznym, a po drugie zmieniają wizerunek jednostek pomocy społecznej. **Pojawia się jednak kwestia niewystarczającego czasu trwania projektów systemowych:** „Nie da się też w tak krótkim czasie, w jakim jest projekt systemowy, zmienić ludzkich postaw i stereotypów tak, żeby one przestały istnieć. On ma pracować nad ich zmniejszeniem”.

Osoby badane w bardzo różny sposób oceniły stopień wpływu projektu systemowego na rozwiązywanie lokalnych problemów – od niewielkiego po duży. Z wypowiedzi części badanych przebijało przekonanie, że oddziaływanie projektu uwarunkowane jest zasobami, jakimi dysponuje ośrodek dla jego realizacji. Wpływ projektów systemowych na lokalne problemy społeczne lepiej oceniony został w większych ośrodkach. W przypadku instytucji działających w miastach łatwiej o skuteczną pomoc dla beneficjenta: „Jest takie ogromne zaplecze tak, że my nie mamy problemu po zdiagnozowaniu beneficjenta z przesłaniem go do specjalisty. Wszystkie małe ośrodki to już jest problem”. **Za główny czynnik, który ograniczał wpływ projektu, uznano jednak czas trwania projektów, który – zdaniem niektórych badanych – był zazwyczaj zbyt krótki, by dokonywać zmian w samych uczestnikach projektu, a tym bardziej by rozwiązywać lokalne problemy.**

2.2 Ocena sposobu wdrażania i zarządzania projektami

2.2.1 Zatrudnienie dodatkowych pracowników do realizacji projektów

Podziału środków na 2009 r. dla gmin i powiatów województwa małopolskiego dla realizacji Poddziałania 7.1.1 oraz Poddziałania 7.1.2 dokonano z uwzględnieniem założenia, że 40% ogólnej kwoty w Poddziałaniu 7.1.1. stanowią będą środki na upowszechnienie pracy socjalnej i premia za partnerstwa. Z wyodrębnionej części alokacji finansowej realizowana jest część projektu przeznaczona na zatrudnienie dodatkowych pracowników.

Dodatkowych pracowników socjalnych bądź doradców do spraw osób niepełnosprawnych zatrudniono w ramach projektu w dwóch trzecich (64,8%) jednostek, biorących udział w badaniu internetowym. Zdaniem większości badanych, którzy zdecydowali się na zatrudnienie dodatkowych pracowników, w wysokim stopniu zwiększyło to poziom skuteczności realizowanego projektu – zgodnie z zastosowaną w badaniu pięciostopniową skalą ocen, gdzie 1 – w ogóle nie zwiększyło skuteczności projektu, a 5 – bardzo zwiększyło skuteczność projektu, aż 26% badanych wskazało na najwyższą ocenę „5”, tylko jeden badany wybrał ocenę „2”, wskazującą na najniższy możliwy wpływ, żaden natomiast nie uznał, że zatrudnienie dodatkowych pracowników nie przyniosło efektu w ogóle. Średnia przyznanych ocen wyniosła 4,24.

Głównym powodem, dla którego instytucje nie zatrudniły dodatkowych pracowników były: brak potrzeby ich zatrudnienia (60,5% przypadków, tj. 23 spośród 38 jednostek które nie zatrudniały pracowników), brak środków z rezerwy przyznanych przez IP/IP2 PO KL na ten cel, a także brak kandydatów (po 13,2% tj. 5 jednostek). Tylko jeden badany wspominał, że nie zatrudniono pracowników, gdyż projektodawcy zabrakło wiedzy na temat takiej możliwości.

Zatrudnienie dodatkowych pracowników w dużej mierze przyczyniło się do zwiększenia skuteczności realizowanych projektów. Dalsza promocja tej formy wsparcia może stanowić rozwiązanie pojawiających się na przestrzeni całego badania problemów kadrowych, czasowych, a także organizacyjnych w trakcie realizowanych projektów.

2.2.2 Komunikacja z uczestnikami projektów

W nawiązaniu do wyników wywiadów pogłębionych można ocenić, że **komunikacja pomiędzy beneficjentami systemowymi a uczestnikami projektu była właściwa, a przepływ informacji był wystarczający do sprawnej realizacji projektu**. Za najlepszą formę komunikacji z uczestnikami projektu, respondenci wywiadów uznali bezpośredni kontakt, w szczególności realizowany poprzez pracę pracowników socjalnych oraz asystentów osób niepełnosprawnych. Pracownicy ci bardzo dobrze znają zarówno swoich „klientów” jak i ich sytuację życiową: *„Zdecydowanie właściwe, ponieważ większość informacji klientom przekazują pracownicy socjalni, którzy pracują z nimi bezpośrednio, ewentualnie asystenci osoby niepełnosprawnej czy asystenci rodzinni”*. Jak wspomniano w wywiadach – bezpośredni kontakt z uczestnikami projektu jest najlepszą formą komunikacji, przy czym wymaga on dużego nakładu pracy i zaangażowania ze strony pracowników socjalnych i asystentów osób niepełnosprawnych. Za słabszą formę komunikacji uznano z kolei kontakt telefoniczny oraz korespondencyjny. Co prawda nie wystąpiły przypadki, kiedy zaburzenia w przepływie informacji tą drogą zakłóciłyby realizację całego projektu, jednak napotkane trudności były impulsem do wprowadzania zmian: *„Nie jest źle. Nie przeszkadza to w realizacji, ale mogłoby być lepiej. Jest jeszcze dużo do zrobienia”*.

2.2.3 Pozyskiwanie i utrzymywanie uczestników projektów

W ramach wywiadów pogłębionych, poruszono szerzej kwestię procesu rekrutacji uczestników do projektów. Już uprzednio w ramach niniejszej analizy pojawił się wniosek, że problemy ze skutecznym pozyskiwaniem lub utrzymaniem uczestników projektów postrzegane są przez samych projektodawców jako najczęstsza przyczyna, dla której cele lub rezultaty projektów nie były osiągnięte w 100%. Trudności w rekrutacji wymieniono również jako przyczynę, dla której ośrodek nie zamierza przystępować do realizacji projektu systemowego.

Osoby badane w różny sposób oceniły warunki uczestnictwa w projekcie, które musieli spełniać jego uczestnicy. W opinii dwóch z nich, warunki te były odpowiednie i dostosowane do możliwości uczestników. Jak podkreśliła kolejna z osób badanych, bardzo istotne przy ustalaniu tych zasad było branie pod uwagę możliwości potencjalnych uczestników projektu, a tym samym tworzenie takich zasad, które byłyby dla nich realne do osiągnięcia: *„Konstruuje regulamin uczestnictwa do projektu, tworzyliśmy go tak, żeby te osoby były w stanie po prostu sprostać wszystkim tym regulaminom”*.

Na etapie wstępnej rekrutacji, zdarzały się przypadki odmowy udziału w projekcie. Wstępnie chęć wzięcia udziału w projekcie zgłaszało wiele osób, ale na podjęcie faktycznej decyzji o skorzystaniu z oferowanego wsparcia decydowała się mniej liczna grupa. Niewątpliwie wynikało to po części ze specyfiki grupy docelowej – osoby korzystające z pomocy społecznej, zagrożone wykluczeniem społecznym, nierzadko charakteryzowały się biernością oraz brakiem zainteresowania podjęciem wysiłku w celu zmiany swojej sytuacji społecznej i zawodowej. Aż dwie badane osoby w odpowiedzi na pytanie dotyczące problemów z rekrutacją stwierdziły, że wbrew ogólnemu wyobrażeniu, osoby bezrobotne nie dysponują nadmiarem wolnego czasu. Jeśli zamieszkują tereny rolnicze, w wolnym czasie wolą zająć się swoim gospodarstwem niż brać udział w projekcie. Często osoby długotrwale bezrobotne boją się zdecydować na udział w projekcie z powodu przewidzianej ilości godzin zajęć, w których będą uczestniczyć. Nie mając dotąd stałych czy regularnych zajęć, obawiają się perspektywy udziału w projekcie. Działania zmierzające do przełamania tych barier muszą podejmować poszczególne ośrodki, realizujące projekty systemowe. W szczególności można przeciwdziałać im poprzez: intensywną promocję projektu oraz indywidualizację wsparcia, tak aby w jak największym stopniu określona ścieżka udziału odpowiadała potrzebom grupy docelowej.

W trakcie realizacji projektu, występowały rezygnacje uczestników z udziału. W części przypadków kontekst przerwania udziału był jednoznacznie pozytywny – uczestnik podjął zatrudnienie. Problemem były natomiast przypadki, gdy beneficjenci rezygnowali z udziału z innych przyczyn. **Rezygnacje z udziału w projekcie w trakcie jego trwania nie zdarzały się zdaniem uczestników wywiadów na tyle często, aby uznać je za istotną barierę utrudniającą realizację projektu – były to sytuacje jednostkowe, choć**

niewątpliwie wpływały na stopień realizacji założonych celów i rezultatów. Powodami rezygnacji były najczęściej:

- Pogarszający się stan zdrowia i często związany z tym długi pobyt w szpitalu. Sytuacja taka miała często miejsce w przypadku projektu, którego uczestnikami były osoby dotknięte niepełnosprawnością psychiczną.
- Zmiana miejsca zamieszkania.
- Zmiana stanu cywilnego i sytuacji życiowej.

Przerwanie udziału w projekcie mogło pociągać za sobą określone konsekwencje dla uczestnika, jednak nie zawsze ośrodki decydowały się na wykorzystanie tych restrykcji: „Rodzin, które mają małe dzieci praktycznie ta możliwość nie dotyczy. Nie możemy doprowadzić do znacznego pogorszenia zdrowia i sytuacji tych dzieci. To jest trochę tak, że mamy uprawnienia, a tak naprawdę nie możemy z nich korzystać”. Nie zawsze więc uciekanie się do wykorzystywania środków mających na celu zapobieganie rezygnacji z uczestnictwa w projekcie było wykorzystywane. Skutki takiej interwencji mogły nie przynieść zamierzonego efektu wyrządzając szkodę na przykład członkom rodziny, którzy nie zawsze mieli wpływ na zachowanie i działania uczestnika projektu.

Rozwiązania problemu rezygnacji należy szukać już na etapie rekrutacji – poprzez określenie kryteriów włączenia do projektu, uwzględniających predyspozycje uczestnika do aktywnego udziału, możliwe z uwzględnieniem diagnozy psychologa i doradcy zawodowego, a także poprzez promocję projektu i tworzenie list rezerwowych uczestników. Istotna jest szybka reakcja, kiedy wśród uczestników projektu pojawia się myśl o rezygnacji z udziału: „Rezygnacji było sześć. Ale bez zaangażowania naszego i asystenta osoby niepełnosprawnej byłoby ich więcej. Przy pierwszej oznace wahań, obaw od razu podejmowaliśmy kroki, żeby ją [osobę uczestnika] uspokoić i utwierdzić w pozostaniu w projekcie”. **Podobnie jak na etapie rekrutacji uczestników, tak w czasie trwania projektu indywidualne podejście do każdej z tych osób może skutecznie zapobiec rezygnacji z uczestnictwa w projekcie.**

2.2.4 Współpraca z innymi instytucjami

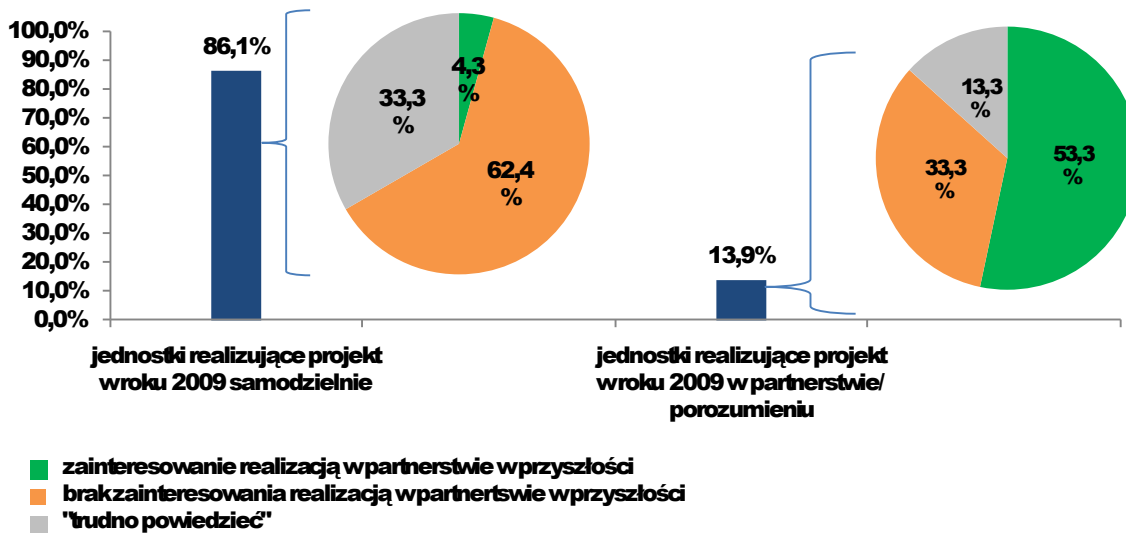
Beneficjenci systemowi Poddziałów 7.1.1 oraz 7.1.2 mogą realizować działania z zakresu projektu systemowego: samodzielnie, w partnerstwie jednostek samorządu terytorialnego lub w partnerstwie jednostek samorządu terytorialnego z jednostkami spoza sektora finansów publicznych lub należącymi do sektora finansów publicznych (innymi niż JST). Niezależnie od sposobu realizacji zadań w ramach projektu, założenia dotyczące realizacji projektów systemowych obejmowały wskazanie do zawarcia pisemnego porozumienia z powiatowym urzędem pracy, określającego zasady współpracy w zakresie realizacji zadań na rzecz aktywnej integracji.¹³

Realizację w roku 2009 projektu systemowego w partnerstwie/porozumieniu z jednostkami organizacyjnymi samorządu terytorialnego zadeklarowało 13,9% jednostek, biorących udział w badaniu internetowym i realizujących projekty systemowe w roku 2009. Pozostałe jednostki realizowały projekty samodzielnie. Jednostki, które nie zdecydowały się na nawiązanie partnerstwa/porozumienia, jako główną przyczynę wskazywały **brak doświadczenia związanego z tworzeniem partnerstwa** (62,4% przypadków), a w dalszej kolejności, jako dwie równorzędnie istotne przyczyny: brak partnerów chętnych do współpracy lub trudności związane z zarządzaniem projektem partnerskim (po 49,5% wskazań). Dla 38,7% jednostek barierą były trudności związane z rozliczaniem projektu partnerskiego. Mniej istotne były natomiast: brak wiedzy na temat możliwości lub sposobu realizacji projektu partnerskiego (po 3,2% wskazań). Żaden z respondentów nie wskazał, by brak zainteresowania partnerstwem wynikał z negatywnego doświadczenia we współpracy z partnerami w ramach innych projektów.

¹³ Zasady... wersja z dn. 25.02.2008 r., 04.12.2008 r., 09.03.2009 r. Od roku 2010 natomiast zawarcie pisemnego porozumienia z powiatowym urzędem pracy jest niezbędne (choć nie stanowi wymogu formalnego w zakresie składania wniosku o dofinansowanie, o ile IP nie postanowi inaczej) – Zasady... wersja z dn. 01.01.2010 r.

Spośród jednostek, które nie zdecydowały się na zawiązanie współpracy partnerskiej, jedynie 4,3% wyraziło taki zamiar w przyszłości, 62,4% nie zamierza przystępować do partnerstwa. Tymczasem spośród jednostek, które realizowały projekt w partnerstwie, aż 53,3% zamierza kontynuować taką formę współpracy. Widać więc, że doświadczenie w realizacji projektu odgrywa kluczową rolę w modelowaniu zainteresowania jednostek tą formą współpracy. Omawiane dane obrazuje rysunek nr 5.

Rysunek 5. Partnerstwo podczas realizacji projektów systemowych w roku 2009 oraz prognozy na przyszłość.



Dokonując wskazania ewentualnych partnerów przyszłej współpracy, ośrodki które nie zadeklarowały braku zainteresowania¹⁴ nawiązaniem partnerstwa najczęściej wymieniały: Ośrodek Pomocy Społecznej – ze względu na wspólną grupę docelową i zbieżność wykonywanych zadań, organizacje pozarządowe oraz Powiatowy Urząd Pracy. Pojedyncze wskazania obejmowały również: Klub Integracji Społecznej, lokalne stowarzyszenia, Ośrodek Kultury, Gminny Zarząd Edukacji.

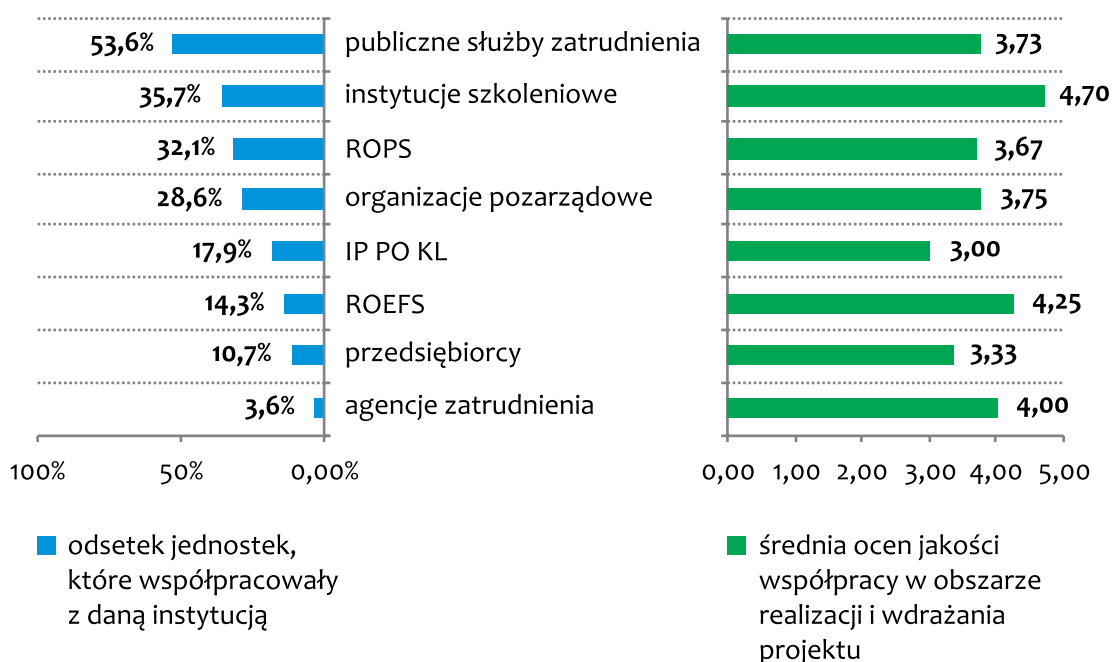
Współpracę nieformalną (poza partnerstwem) z innymi instytucjami nawiązało 25,9% jednostek, realizujących projekty systemowe w roku 2009, biorących udział w badaniu internetowym. Najczęściej partnerami współpracy nieformalnej były powiatowe urzędy pracy (53,6% jednostek, realizujących współpracę nieformalną), w dalszej kolejności: instytucje szkoleniowe (35,7%), ROPS (32,1%) oraz organizacje pozarządowe (28,6). Żaden z respondentów nie wskazał, że jego ośrodek współpracował z ochotniczymi Hufcami Pracy, organizacjami pracodawców lub związkami zawodowymi.

Jednostki, które realizowały współpracę z daną instytucją, poproszono o dokonanie oceny jakości tej współpracy w obszarze realizacji i wdrażania projektu. Zastosowano pięciostopniową skalę ocen: 1 – współpraca była bardzo zła, 5 – współpraca była bardzo dobra. **Współpraca nieformalna ze wszystkimi wymienianymi instytucjami/podmiotami przebiegała pozytywnie, jednak oceny wykazywały się dużym zróżnicowaniem.** Stosunkowo najniżej oceniona została współpraca z IP PO KL – średnia przyznanych ocen 3,00¹⁵. Poniżej poziomu 3,5 kształtuje się również ocena współpracy z lokalnymi przedsiębiorcami. Najwyższe oceny przyznano jakości współpracy z instytucjami szkoleniowymi (4,70), a także – rzadko wykorzystywanej – współpracy z ROEFS (4,25). Dane dotyczące skali stosowania oraz oceny współpracy nieformalnej prezentuje rysunek nr 6.

¹⁴ Odpowiedzi „tak” lub „trudno powiedzieć” na pytanie o zamiar realizacji projektu w partnerstwie w przyszłości.

¹⁵ Beneficjenci systemowi w niewielkim stopniu mają podczas realizacji projektu kontakt z IP PO KL – częściej natomiast z IP2 PO KL (WUP), która to instytucja nie została jednak wskazana w kafeterii odpowiedzi w niniejszej ankiecie. Nie można wykluczyć, że oceny części respondentów oceniających współpracę z IP PO KL, w rzeczywistości odnosiły się do IP2 PO KL.

Rysunek 6. Współpraca nieformalna podczas realizacji projektów systemowych w roku 2009.



Wśród potencjalnych partnerów instytucji pomocy społecznej realizujących projekty systemowe w ramach Działania 7.1 są powiatowe urzędy pracy, które realizują również projekty systemowe w ramach PO KL (Priorytet VI), w ramach których obejmują wsparciem podobną grupę klientów – nieaktywnych zawodowo. **48,1% respondentów badania internetowego, realizując projekty systemowe roku 2009 zawarło pisemne porozumienie z powiatowym urzędem pracy, określające zasady współpracy przy prowadzeniu aktywnej integracji.** Zagadnienie współpracy z publicznymi służbami zatrudnienia rozwinęto w ramach wywiadów pogłębionych¹⁶. Badani, dokonując oceny współpracy na tej linii, duży nacisk położyli na rolę **komunikacji** pomiędzy podmiotami realizującymi projekty systemowe a publicznymi służbami zatrudnienia. Zdaniem respondentów – współpraca przebiegała zazwyczaj skutecznie i bezproblemowo. Jeden z respondentów wywiadów pogłębionych zwrócił jednak uwagę na swego rodzaju „walkę o klienta”, jaka miała miejsce pomiędzy ośrodkiem realizującym projekt w ramach Działania 7.1, a Powiatowym Urzędem Pracy. Klienci tych dwóch instytucji – potencjalni beneficjenci realizowanych przez nie projektów systemowych, to bardzo często te same osoby – co w ocenie respondenta miało negatywne przełożenie na proces rekrutacji uczestników do projektu. **Brak porozumienia między poszczególnymi instytucjami, zaangażowanymi w działania z zakresu pomocy społecznej może być istotną barierą w skutecznej realizacji projektu systemowego.** Obecność w relacji między jednostką pomocy społecznej a urzędem pracy elementu rywalizacji o klienta świadczy o z gruntu niewłaściwym podejściu do realizacji projektów systemowych, oraz o występowaniu poważnych zakłóceń w komunikacji pomiędzy tymi instytucjami. Możliwość wsparcia przez różne instytucje tych samych klientów powinna stanowić atut – z uwagi na możliwość dokonania podziału i specjalizacji realizowanego wsparcia, a tym samym objęcia klienta bardziej kompleksową pomocą. „Mocną stroną” wsparcia ze strony jednostek pomocy społecznej jest zwłaszcza aktywizacja społeczna – tymczasem urzędy pracy dysponują doświadczeniem i szerokim wachlarzem możliwości w zakresie aktywizacji zawodowej. Przemysłana, wsparta dobrą komunikacją współpraca tych dwóch rodzajów instytucji, może w znaczny sposób przyczynić się do zwiększenia skuteczności, użyteczności i spójności realizowanych projektów systemowych.

¹⁶ Wśród respondentów wywiadów pogłębionych, na zawarcie porozumienia z powiatowym urzędem pracy wskazały 3 jednostki.

2.2.5 Problemy i bariery podczas realizacji projektu

W oparciu o wyniki badania internetowego, na brak jakichkolwiek problemów w związku realizacją projektu systemowego, realizowanego w roku 2009, wskazało niespełna połowa jednostek pomocy społecznej (48,1%), 51,9% natomiast napotkało na pewne problemy. Najczęściej problemy dotyczyły kwestii finansowych, organizacyjnych lub technicznych (po około 20% wskazań). Szczegółowy rozkład odpowiedzi prezentuje rysunek nr 7.

Rysunek 7. Problemy podczas realizacji projektów systemowych.



Kwestie dotyczące problemów w realizacji projektów systemowych zostały rozwinięte w ramach wypowiedzi otwartych respondentów ankiety¹⁷, jak również w ramach wywiadów indywidualnych. Wypowiedzi te w znacznym stopniu pokrywają się. **Braki finansowe**, z którymi borykały się jednostki biorące udział w badaniu, z reguły **związane były z opóźnionym transferem środków finansowych**. Opóźniony transfer środków finansowych najczęściej spowalniał rozpoczęcie projektu, poprzez opóźnienie procesu rekrutacji: „Harmonogram był oczywiście przesuwany, ale to wynikało również z tego, że środki otrzymaliśmy w drugim kwartale”. Zdarzały się przypadki, w których starano sobie radzić z takimi problemami zakładając własne środki finansowe by zrealizować usługi: „trzeba było zakładać własne pieniądze i te opóźnienia były duże”. Dodatkowo, konieczność dokonywania zmian w harmonogramie łączyła się z kolejną wskazywaną przez respondentów kwestią – **rozbudowanej biurokracji**: „Potem spiętrzenia przy przeksięgowywaniu tych dokumentów i spiętrzenia jeżeli chodzi o ilość dokumentacji, która szła do wniosków o płatność”. Jak zostało wykazane uprzednio w badaniu – samą wysokość dofinansowania otrzymanego na realizację projektu większość jednostek oceniła jako wystarczającą.

W odniesieniu do kwestii **organizacyjno-technicznych**, problemy w głównej mierze dotyczyły **nieodpowiedniego zaplecza badanych jednostek**. Tylko jeden z respondentów uznał, że wszystkie zasoby, którymi dysponuje instytucja były wystarczające by pomyślnie zrealizować projekt. W pozostałych przypadkach respondenci wspominali o **nieodpowiednich warunkach lokalowych**, które utrudniały realizację projektu, podając jako rozwiązanie wygospodarowanie dodatkowych pomieszczeń, które rozwiązałyby problem braku przestrzeni: „Jeśli chodzi o zasoby lokalowe do zarządzania, tak przydałaby nam się jeszcze jedna sala spotkań, czy taka do pracy grupowej i to odczuwamy”. Brak odpowiednich zasobów lokalowych, co czasami mogło przekładać się także na jakość funkcjonowania instytucji oraz **ograniczenie zasobów kadrowych**, co zasugerowała jedna z osób badanych „(...) brak pracownika socjalnego na projekt, ale nie mamy go gdzie posadzić i dlatego go nie zatrudniamy”.

Badani odnieśli się także do **problemów kadrowych** – brak odpowiednio wyspecjalizowanej kadry zajmującej się na przykład zamówieniami publicznymi czy koordynacją pracy środowiskowej w postaci programu aktywności lokalnej stanowiło osobną omawianą w wywiadach grupę problemów. Odnoto-

¹⁷ Zestawienie odpowiedzi otwartych respondentów prezentuje tabela nr 11.

wano w badaniu głosy, że co prawda kadra, którą jednostki dysponowały, pozwalała na terminową realizację projektu, ale jeśli byłaby możliwość zwiększenia liczby pracowników to bardzo chętnie by z niej skorzystali. Warto w tym miejscu przytoczyć wyniki, otrzymane we wcześniejszej części badania. Z jednej strony – omawiając kwestię przyczyn, dla których jednostki pomocy społecznej nie realizowały na szeroką skalę programu integracji osób niepełnosprawnych wykazano, że przyczyna nie leży w braku dostatecznej liczby pracowników. Ponadto, jak wskazują dane z ankiety internetowej, ośrodki, które w roku 2009 nie zatrudniły w ramach projektu dodatkowych pracowników – pracowników socjalnych bądź doradców do spraw osób niepełnosprawnych – przeważnie uzasadniały ten fakt brakiem potrzeby ich zatrudnienia (60,5% przypadków). W drugiej kolejności badani wskazywali także na: brak środków z rezerwy przyznanych przez IP/IP2 PO KL na ten cel, a także brak kandydatów (po 13,2%). Tylko jeden badany wspomniął, że nie zatrudniono pracowników, gdyż projektodawcy zabrakło wiedzy na temat takiej możliwości. Z przytoczonych danych można zatem wnioskować, że badane jednostki miały wystarczającą wiedzę na temat możliwości uzupełnienia braków w zasobach poprzez projekty systemowe, i w dużym stopniu dysponowały wystarczającą liczbą pracowników. **Niewykluczone zatem, że pomimo braku znaczących przeszkód „ilościowych”, problemem pozostaje niewystarczające przygotowanie merytoryczne pracowników – bądź kandydatów na nowych pracowników.**

Respondenci wywiadów pogłębionych, odnosząc się do problemów napotkanych w trakcie realizacji projektu, wspomnieli również o kwestii **braku czasu**, co miało przełożenie na pracę po godzinach w domu: „*No i czasu też nam brak, bo jesteśmy praktycznie poza projektem mamy wszystkie inne zadania, projekt jest dodatkowym zadaniem, które praktycznie realizuje się w domu*”. Wypowiedzi te miały charakter pojedynczy. Warto jednak w ich kontekście zastanowić się, czy beneficjenci systemowi właściwie rozumieją założenia programowe – postrzeganie projektu jako „dodatkowego obciążenia” świadczy o nieświadomości korzyści, jakie wynikają z ich realizacji dla ośrodków pomocy społecznej – możliwość sfinansowania większej ilości zadań, ale także zwiększenie potencjału technicznego samego ośrodka. Prawdopodobną przyczyną może być w tym przypadku niewłaściwe przygotowanie kadry, zajmującej się wdrażaniem projektów w ośrodkach – niewystarczające do właściwego planowania i skutecznego zarządzania projektem.

Innym problemem, który zasygnalizowały osoby badane była kwestia zamówień publicznych. W trakcie realizacji projektów ustawa o zamówieniach publicznych uległa zmianie, zaburzając czasem proces działania. Z problemem tym starano sobie radzić korzystając z zasobów instytucji, która realizowała projekt (na przykład poprzez przesunięcia pomiędzy działami jeżeli chodzi o pracowników, którzy zajmowali się zamówieniami publicznymi) bądź szukano pomocy na zewnątrz: „*Kontakt z opiekunem w Wojewódzkim Urzędzie Pracy, dzwoniło się do ROPS-u, strony internetowe innych WUP-ów, naszego WUP-u, portal Pomocy Społecznej*”. Korzystano zarówno z wszelkiego formalnego poradnictwa organizowanego przez Wojewódzki Urząd Pracy, Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej, ale także z doświadczeń innych ośrodków zajmujących się realizacją projektów systemowych. Pomocy szukano także na różnego rodzaju portalach internetowych. **Wzmiankowany problem pokazuje, że w kwestiach merytorycznych jednostki pomocy społecznej potrzebują wsparcia z zewnątrz. Aby wsparcie takie było skuteczne – niezbędny jest szybki przepływ informacji, a także maksymalna ich spójność.** Kwestia ta łączy się bezpośrednio z kolejnym wymienionym w badaniu problemem: **zmian opiekuna projektu systemowego**, które nieraz w czasie trwania projektu następowały nawet kilkakrotnie. Utrudnieniem, które się z taką zmianą wiązało, było w głównej mierze **wprowadzanie nowych metod pracy** czy też **nowej interpretacji** wykonanych do tej pory prac – lub interpretacji zapisów zasad programowych, przy rzeczywistym braku zmian w tych dokumentach.

Dokonując wskazania głównych **barier, które mogą przeszkodzić w skutecznej realizacji projektów systemowych**, respondenci wywiadów pogłębionych wskazywali kilka ich rodzajów. Do najistotniejszych należą problemy systemowe: w tym właśnie **niespójność przepisów** regulujących zasady realizacji projektów systemowych, które często zmieniały się w trakcie realizacji projektu, a także „*niespójność prawa z zasadami i oczekiwaniami projektu*”. Jak wspomniano w wywiadach – rozwiązanie występowania problemów w tym obszarze wymagało czasem ze strony projektodawców „*kombinowania*”. Dru-

gi rodzaj barier, na które wskazano w wywiadach, dotyczył **utrudnień w kontaktach z Wojewódzkim Urzędem Pracy**, wśród których największym problemem wydawał się być **długi okres oczekiwania na informację** oraz **przypadki braku spójności przekazywanej informacji**. Jak zasygnalizowano w wywiadach – czasami informacje otrzymywane na szkoleniach organizowanych przez ROPS oraz szkoleniach organizowanych przez WUP były sprzeczne, co mogło prowadzić do dezorganizacji pracy instytucji realizującej projekt. Badani skarżyli się również na **nadmierną biurokrację**, obecną nawet w sprawach małej wagi, która miała wpływ na szybkość i sprawność podejmowania decyzji. **Skuteczność przepływu informacji pomiędzy WUP a ośrodkami zaangażowanymi w realizację projektów systemowych, a także maksymalna spójność przekazywanych informacji należą tym samym do obszarów, które wymagają szczególnej uwagi w kolejnym okresie wdrażania projektów systemowych.**

2.2.6 Czynniki sukcesu projektów systemowych

W trakcie prowadzonych indywidualnych wywiadów pogłębionych osoby badane zostały także poproszone o wskazanie najważniejszych, ich zdaniem, **czynników sukcesu** w trakcie realizacji projektu systemowego. Wśród odpowiedzi na to pytanie **wskazano na kwestie związane zarówno z działaniami instytucji prowadzących projekt, jak i uczestnikami projektu.**

Niewątpliwie jednym z głównych czynników sukcesu jest skuteczny sposób rekrutacji uczestników do projektu. Kwestia ta została w ramach niniejszego badania obszernie omówiona we wcześniejszym rozdziale. Podsumowując zebrane informacje – wśród rozwiązań, które zwiększają prawdopodobieństwo skutecznej rekrutacji uczestników do projektu można wskazać: określenie kryteriów włączenia do projektu, uwzględniających predyspozycje uczestnika do aktywnego udziału, możliwie z uwzględnieniem diagnozy psychologa i doradcy zawodowego, a także poprzez promocję projektu i tworzenie list rezerwowych uczestników. Istotna jest szybka reakcja, kiedy wśród uczestników projektu pojawia się myśl o rezygnacji z udziału. **Podobnie jak na etapie rekrutacji uczestników, tak w czasie trwania projektu szczególnie istotne jest indywidualne podejście do uczestników.** Jak wspomnieli respondenci wywiadów: „*Żeby zrekrutować taka komunikacja musi być jawna, szeroka i na tyle przekonująca, żeby osoby się zdecydowały. To jest główny czynnik*”. Takie podejście do klienta z pewnością może przyczynić się do lepszego zdiagnozowania jego potrzeb i oczekiwań wobec projektu, a tym samym może mieć wpływ na skuteczną rekrutację uczestników projektu. **Za dodatkowy czynnik sukcesu** w takiej sytuacji można uznać także **zaangażowanie kadry w realizację projektu**: „*dużo zależy od pracy pracowników socjalnych, doradców do spraw osób niepełnosprawnych*”.

Dla dobrej realizacji projektu istotne jest także wsparcie otrzymywane ze strony Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej. Pozwoliło ono lepiej i efektywniej realizować projekt. Jedna z osób badanych jako główny czynnik sukcesu wskazała możliwość uczestniczenia w szkoleniach organizowanych przez ROPS, co pozwoliło na zdobycie nie tylko formalnej wiedzy, ale dało również szansę na wymianę doświadczeń pomiędzy uczestnikami szkolenia: „*Wsparcie ze strony ROPSu, jeszcze szkolenia, (...) szkolenie daje szerszy obraz, poza tym jest to też wymiana doświadczeń*”.

W nawiązaniu do wyników wywiadów pogłębionych, **sukces projektu systemowego należy rozpatrywać w głównej mierze przez pryzmat usamodzielnienia się jego uczestników oraz znalezienia przez nich zatrudnienia**, a co za tym często idzie – **zmiany własnej samooceny**. Uczestnictwo w tego typu projektach często jest swego rodzaju bodźcem dla osób długotrwale bezrobotnych, który mobilizuje je do podjęcia zmian w swoim życiu. Wyniki badania wskazują, że przynajmniej w części badanych jednostek potwierdzenie korzystnego oddziaływania projektu wyrażone zostało przez samych uczestników. Głosy zadowolenia ze strony uczestników były szczególnie ważną informacją zwrotną, potwierdzającą skuteczność i użyteczność realizowanego wsparcia: „*Końcowe opinie osób biorących udział w projekcie, wszystkie ankiety i takie rzeczy są po prostu znakiem, że warto było uczestniczyć w projekcie, że uczestnicy dużo osiągnęli i byli zadowoleni ze wszystkich działań*”.

Daleko idącym sukcesem projektów systemowych może być także zmiana wizerunku ośrodków pomocy społecznej w społeczeństwie. Instytucja ta może kojarzyć się z biedą i bezradnością osób ko-

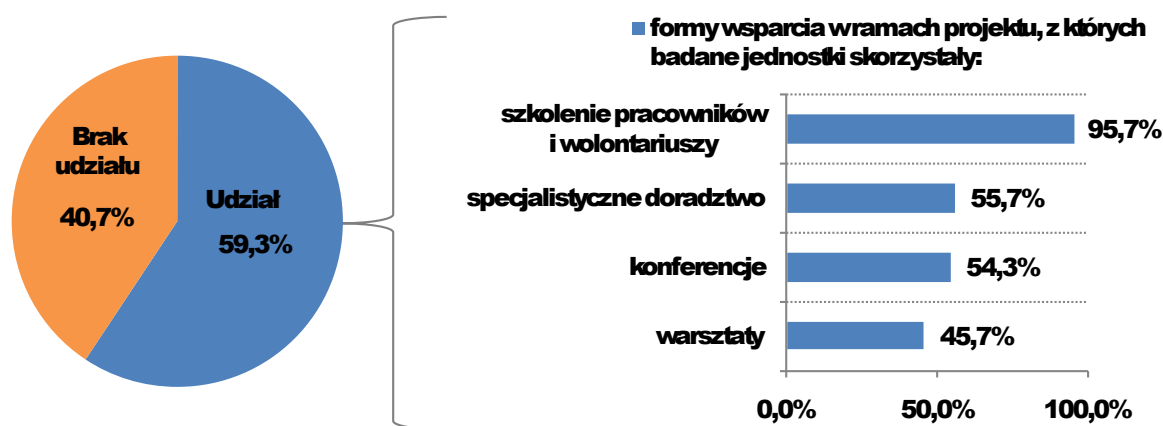
rzystających z jej pomocy, często postrzegana jest wyłącznie przez pryzmat pomocy materialnej. Natomiast wszelkie działania związane z realizacją projektów systemowych mogą zmieniać ten obraz. Potwierdzeniem tej tezy jest dotychczasowe doświadczenie respondentów badania: „A wielokrotnie po publikacji naszych filmów, gdzie pokazujemy metody działania, mieliśmy telefony i maile, jakiś odzew pisemny, gdzie pisano >>nie wiedzieliśmy że ośrodek społeczny się tym zajmuje<<”.

2.3 Współpraca jednostek pomocy społecznej z ROPS w Krakowie

W ramach Działania 7.1 realizowane jest Poddziałanie 7.1.3 (projekt systemowy) – *Podnoszenie kwalifikacji kadr pomocy i integracji społecznej*, którego beneficjentem jest Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej. Celem projektu jest szkolenie i doradztwo dla pracowników i wolontariuszy pomocy i integracji społecznej oraz udzielanie im wsparcia merytorycznego oraz metodycznego. Projekt obejmuje działania w postaci: szkoleń w formach pozaszkolnych, w tym: kursy, warsztaty i seminaria, oraz doradztwa indywidualnego lub grupowego dla ośrodków pomocy społecznej i powiatowych centrów pomocy rodzinie¹⁸.

Pośród jednostek biorących udział w badaniu internetowym, 59,3% (70 podmiotów) zadeklarowało, że brało w 2009 roku udział w projekcie systemowym ROPS, realizowanym w ramach Poddziałania 7.1.3¹⁹. W przypadku niemal wszystkich jednostek był to udział w szkoleniu pracowników i wolontariuszy. Ponad połowa badanych jednostek (55,7%) skorzystała ze specjalistycznego doradztwa lub brała udział w ramach projektu w konferencjach (54,3%), natomiast 45,7% respondentów wskazało, że uczestniczyli w warsztatach. Dane ilustruje rysunek nr 8.

Rysunek 8. Udział jednostek pomocy społecznej w projekcie systemowym ROPS, realizowanym w ramach Poddziałania 7.1.3, w roku 2009.



¹⁸ Zasady przygotowania, realizacji i rozliczania projektów systemowych Ośrodków Pomocy Społecznej, Powiatowych Centrów Pomocy Rodzinie oraz Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki 2007-2013.

¹⁹ Jak wynika z badania *Bilans potrzeb w zakresie pomocy społecznej 2010* oraz z danych ROPS, rzeczywista liczba jednostek, które skorzystały z usług ROPS w 2009, jest większa. Wyniki badania *Bilans...* wskazują, że ze szkoleniowo-doradczych usług projektu ROPS korzystały wszystkie pcpr i mops powiatów grodzkich oraz prawie wszystkie ops (178 ze 179). Rozbieżność z wynikami niniejszego badania może wynikać z faktu, że respondenci niniejszego badania mogli niedokładnie zrozumieć treść pytania – być może nie skojarzyli, że otrzymane wsparcie realizowane było w ramach Poddziałania 7.1.3. Należy uwzględnić ten fakt szczególnie podczas analizy wskazań dotyczących przyczyn braku udziału w projekcie ROPS – ze względu na możliwość nieprecyzyjnych wskazań w pytaniu o udział w projekcie systemowym ROPS, również te dane mogą nie prezentować stanu rzeczywistego w sposób precyzyjny.

Jednostki, które wskazały w badaniu, że nie brały udziału w projekcie systemowym ROPS, najczęściej wskazywały na następujące przyczyny: brak potrzeby (37,5%), konieczność realizacji przez pracowników OPS/PCPR innych obowiązków/zadań (31,3%), brak wiedzy na temat realizowanego projektu ROPS (20,8%), brak czasu (20,8%). Jedynie 1 ośrodek ocenił, że przyczyną była nieadekwatność oferty ROPS w stosunku do potrzeb OPS/PCPR.

W dalszej części badania udział brały jedynie te jednostki, które zadeklarowały że w roku 2009 brały udział w projekcie ROPS.

Wszystkie formy wsparcia realizowane w ramach projektu systemowego ROPS, z których skorzystały jednostki pomocy społecznej, ocenione zostały jako przydatne. W zastosowanej pięciostopniowej skali ocen, o następującej interpretacji: 1 – wsparcie całkowicie nieprzydatne, 5 – wsparcie bardzo przydatne, średnia przyznanych ocen w żadnym przypadku nie jest niższa niż 3,7. **Relatywnie najwyżej oceniono przydatność szkoleń (średnia ocen 4,01) – formy najczęściej wykorzystywanej, oraz przydatność warsztatów (średnia ocen 3,97) – formy wykorzystywanej stosunkowo najrzadziej.** Przydatność specjalistycznego doradztwa oceniona została na poziomie 3,74, natomiast konferencji – 3,71.

W ramach badania ocenie poddano również znajomość przez jednostki pomocy społecznej tematów, jakich dotyczyło wsparcie w ramach projektu systemowego ROPS, realizowanego w 2009 roku²⁰, oraz poproszono respondentów o dokonanie oceny tego wsparcia. Nie wszystkie formy wsparcia znane są respondentom w równym stopniu. **Spośród oferowanych tematów wsparcia, realizowanego przez ROPS w roku 2009, w największym stopniu znane były ośrodkom pomocy społecznej zadania dotyczące: zarządzania projektem, współfinansowanym z EFS (48,6% wskazań), rozliczenia wniosku o dofinansowanie projektu z EFS (44,3%) oraz przygotowania wniosku o dofinansowanie projektu z EFS (42,9%).** Ponad jedna trzecia (35,7%) badanych posiadała również orientację co do wsparcia z obszaru rozwoju form aktywnej integracji. **Niewielka pozostawała natomiast znajomość wsparcia z obszaru: rozwoju kierunków pracy socjalnej, rozwoju nowych form i narzędzi wsparcia indywidualnego i środowiskowego, działań partnerskich w projekcie, wypalenia zawodowego oraz superwizji.** Żaden z badanych nie dokonał wskazania następujących tematów: poprawa systemów zarządzania jednostkami pomocy i integracji społecznej, budowanie zintegrowanej polityki społecznej w regionie, komunikacja interpersonalna. Ranking znajomości poszczególnych tematów wsparcia w ramach projektu systemowego ROPS, realizowanego w 2009 roku prezentuje tabela nr 3.

Przydatność wszystkich rodzajów wsparcia, których znajomością wykazali się respondenci, oceniona została pozytywnie. W utworzonej dla potrzeb badania pięciostopniowej skali ocen: 1-wsparcie bardzo nieprzydatne, 5-wsparcie bardzo przydatne, średnia ocen nie schodzi poniżej poziomu 3,5. **Spośród tematów, które zostały wskazane przez przynajmniej 10% respondentów, do najbardziej przydatnych zaliczono:**

- doskonalenie umiejętności społecznych i zawodowych pracowników,
- sprawozdawczość, monitoring i ewaluacja projektów, współfinansowanych z EFS,
- rozwój form aktywnej integracji,
- rozliczenie wniosku o dofinansowanie projektu z EFS.

²⁰ Tematyka wsparcia, określona w kwestionariuszu ankiety CAWI ogólnie, nie stanowi precyzyjnego odzwierciedlenia tematyki szkoleń, realizowanych przez ROPS w Krakowie w roku 2009 w ramach projektu systemowego z Poddziałania 7.1.3. Nie zawiera jednak pozycji, z których badane ośrodki nie mogłyby za pośrednictwem ROPS skorzystać – choć niektóre z omawianych pozycji realizowane były nie jako „samodzielne” wsparcie, lecz w ramach pozostałych obszarów. Obszary takie wyróżniono w niniejszym zestawieniu. Dodatkowo wyróżniono wsparcie z obszaru tworzenia i funkcjonowania podmiotów ekonomii i integracji społecznej - który to obszar realizowany był przez ROPS nie w ramach Poddziałania 7.1.3, lecz w ramach projektu konkursowego. Wybór tej pozycji przez respondentów potwierdza, że respondenci nie zawsze precyzyjnie łączą otrzymane wsparcie z Poddziałaniem 7.1.3. O tym, że respondenci mogą nie mieć wystarczającej wiedzy, co do projektu systemowego ROPS w Poddziałaniu 7.1.3, sygnalizowano również powyżej, analizując wysokość odsetka ośrodków, które zadeklarowały że nie korzystały ze wsparcia w ramach tego projektu.

Tabela 3. Znajomość przez jednostki pomocy społecznej tematów wsparcia w ramach projektu systemowego ROPS, realizowanego w 2009 roku, oraz ich ocena.

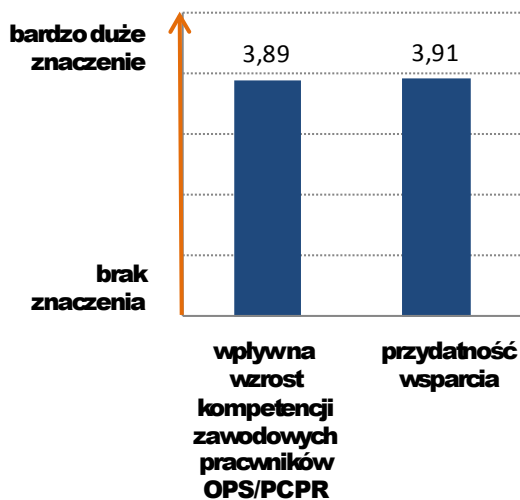
	Liczba wskazań	Odsetek wskazań	Średnia ocen
zarządzanie projektem, współfinansowanym z EFS	34	48,6%	3,76
rozliczenie wniosku o dofinansowanie projektu z EFS	31	44,3%	3,81
przygotowanie wniosku o dofinansowanie projektu z EFS	30	42,9%	3,67
rozwój form aktywnej integracji	25	35,7%	3,84
sprawozdawczość, monitoring i ewaluacja projektów, współfinansowanych z EFS*	16	22,9%	3,88
rozwój metod i sposobów aktywizacji klientów pomocy społecznej	14	20,0%	3,71
doskonalenie umiejętności społecznych i zawodowych pracowników	11	15,7%	4,00
prawidłowa realizacja zadań przewidzianych dla ops/pcpr w ramach PO KL	8	11,4%	3,75
informacja i promocja projektu, współfinansowanego z EFS*	8	11,4%	3,63
rozwój kierunków pracy socjalnej	7	10,0%	3,71
rozwój nowych form i narzędzi wsparcia indywidualnego i środowiskowego	6	8,6%	3,50
działania partnerskie w projekcie	3	4,3%	4,00
wypalenie zawodowe oraz supervizja	2	2,9%	4,00
tworzenie i funkcjonowanie podmiotów ekonomii i integracji społecznej**	2	2,9%	3,50
upowszechnienie dobrych praktyk z zakresu realizacji usług socjalnych i aktywnej integracji*	1	1,4%	5,00

* wymienione obszary wpisują się w zakres wsparcia, oferowanego przez ROPS w Krakowie w ramach Poddziałania 7.1.3, jednak niekoniecznie jako „samodzielne” obszary wsparcia, a w ramach innych realizowanych obszarów

** wsparcie w tym obszarze jest realizowane przez ROPS, jednak w ramach projektu konkursowego

W kontekście wyników całego badania, niekorzystnym wskaźnikiem jest zwłaszcza fakt, że tylko niewielka liczba jednostek pomocy społecznej ma świadomość możliwości otrzymania ze strony ROPS wsparcia w obszarach: działań partnerskich w projekcie, rozwoju nowych form i narzędzi wsparcia indywidualnego i środowiskowego. Wskazane jest zwiększenie działań promocyjnych, które poprawią znajomość wśród ośrodków pomocy społecznej poszczególnych tematów wsparcia w ramach projektu systemowego ROPS, co pośrednio wpłynie również na zwiększenie zainteresowania skorzystaniem z tego wsparcia w przyszłości. Szczególnie w odniesieniu do wsparcia z obszaru działań partnerskich w projekcie warto podkreślić, że pojedyncze jednostki które wykazały się znajomością wymienionego tematu, oceniły wsparcie ROPS w tym zakresie bardzo korzystnie.

Rysunek 9. Ocena znaczenia wsparcia udzielonego w ramach projektu systemowego ROPS w 2009 r.



Dokonując oceny wsparcia, udzielonego w ramach projektu systemowego ROPS, ośrodki pomocy społecznej przyznają, że wsparcie było zdecydowanie przydatne, oraz znacząco wpłynęło na wzrost kompetencji zawodowych pracowników. Dane ilustruje rysunek nr 9.

Pewne zastrzeżenia wyrażano jednak w aspekcie niewystarczającego zakresu otrzymanego wsparcia. Jedynie 2 ośrodki (2,9%) wskazały, że wsparcie było w 100% wystarczające, a jeden na pięć ośrodków ocenił stopień, w jakim wsparcie było wystarczalne, na 80-99%. W ocenie 41,4% ośrodków stopień wystarczalności wsparcia ze strony ROPS wyniosła 60-79%, a kolejnych 24,3% oceniło go w zakresie 40-59%. Zdaniem 7,1% jednostek wsparcie okazało się wystarczające w stopniu 20-39%, natomiast 4,3% jednostek (3 podmioty) oszacowały wsparcie na poziomie 0-19%.

Jednostki, które skorzystały ze wsparcia szkoleniowego/doradczego w ramach projektu systemowego ROPS w roku 2009, najczęściej wybierały szkolenia/doradztwa z zakresu: finansów i księgowości lub zarządzania projektem, współfinansowanym z EFS (po 58,6% wskazań), oraz kontraktów socjalnych (57,1% wskazań). Liczna grupa (40,0%) skorzystała również ze szkoleń/doradztwa w zakresie sprawozdawczości, monitoringu i ewaluacji projektów, współfinansowanych z EFS²¹. Ranking wszystkich wybieranych tematów szkoleń/doradztwa prezentuje tabela nr 4.

Tabela 4. Korzystanie przez jednostki pomocy społecznej ze szkolenia/doradztwa w projekcie systemowym ROPS w 2009 r.

Zakres szkolenia/doradztwa w projekcie systemowym ROPS (2009 r.)	Odsetek jednostek, które skorzystały ze wsparcia
finanse i księgowość	58,6%
zarządzanie projektem, współfinansowanym z EFS	58,6%
kontrakt socjalny	57,1%
sprawozdawczość, monitoring i ewaluacja projektów, współfinansowanych z EFS	40,0%
stan prawny w zakresie pomocy i integracji społecznej	24,3%
aplikowanie o środki finansowe na realizację projektu, współfinansowanego z EFS	22,9%
programy aktywności lokalnej/praca środowiskowa	22,9%
praca socjalna z rodziną	22,9%
wsparcie w zakresie pracy socjalnej z klientem pomocy społecznej	21,4%
informacja i promocja projektu, współfinansowanego z EFS	21,4%
tworzenie i funkcjonowanie podmiotów ekonomii i integracji społecznej	11,4%
wprowadzenie nowych metod aktywnej integracji	10,0%
działania partnerskie w projekcie	10,0%
doskonalenie umiejętności zawodowych	8,6%
upowszechnienie dobrych praktyk z zakresu realizacji usług socjalnych i aktywnej integracji	7,1%
komunikacja interpersonalna	5,7%
doskonalenie umiejętności społecznych	2,9%

Zaledwie jeden z ośrodków, które brały udział w projekcie systemowym ROPS, ocenił w badaniu że nie zamierza wziąć w tym projekcie udziału w kolejnych latach, uzasadniając decyzję „brakiem cza-

²¹ Dokładniej, otrzymane wsparcie dotyczyło nie ogólnie projektów współfinansowanych z EFS, lecz projektów systemowych w ramach Poddziałiań 7.1.1 oraz 7.1.2.

su” oraz koniecznością realizowania przez pracowników innych zadań. Pozostałe jednostki wyraziły zainteresowanie kontynuacją udziału w projekcie w kolejnych latach.

Do głównych obszarów, w których ośrodki pomocy społecznej oczekują wsparcia ze strony ROPS, należy wsparcie szkoleniowe (60% wskazań), a w następnej kolejności doradcze (37,1%). Zagadnienie potrzeb i oczekiwań beneficjentów Poddziałów 7.1.1 oraz 7.1.2 wobec ROPS pogłębione zostało w ramach wywiadów indywidualnych. Z grupy pięciu badanych, odpowiedzi na to pytanie nie udzieliła jedna osoba. Można wnioskować, że instytucja, której respondent był przedstawicielem nie korzystała z oferowanych form wsparcia lub też nie posiadała takiej wiedzy. **Za najpilniejszą potrzebę aż cztery osoby uznały szkolenia**, których instytucjom realizującym projekty systemowe brakuje, bądź dotyczących kwestii, którymi respondenci byliby zainteresowani. **Bardzo istotne dla badanych są szkolenia w momencie zmieniających się przepisów prawa**, które związane są z realizacją projektów systemowych: „Szkolenia związane ze zmianą przepisów, żeby to oni nas informowali o zmianie przepisów, a nie że my musimy siedzieć w Internecie, bo dla nas jest to czasochłonne”. Trzy osoby badane zasygnalizowały **potrzebę organizowania szkolenia** w każdym przypadku, kiedy następuje zmiana **koordynatora bądź osoby pracującej przy realizacji projektu**. Poza szkoleniami, badani wymienili **inne formy wsparcia**, których oczekiwaliby w trakcie realizacji projektu. Wśród tych form można wymienić:

- Dbanie o spójność informacji przekazywanych przez ROPS i WUP.
- Doradztwo w zakresie zamówień publicznych.
- Wsparcie w kwestiach rozliczania projektów.

Określając potrzeby wobec ROPS, jeden z badanych poruszył w ramach wywiadów kwestię **niezbyt proporcjonalnego rozdziału liczby uczestników szkoleń** dla każdego z ośrodków. Jednostkom, które mają wielu pracowników i tym, które tych pracowników mają mniej, przyznano taką samą ilość miejsc.

Dodatkową – oprócz możliwości przekazania uczestnikom wiedzy merytorycznej – zaletą szkoleń, o której wspomnieli uczestnicy wywiadów, jest możliwość nawiązywania nieformalnej czy koleżeńskiejskiej współpracy pomiędzy przedstawicielami różnych instytucji realizujących projekty systemowe. Potrzebę poszerzenia współpracy pomiędzy przedstawicielami różnych instytucji realizujących projekty systemowe inny badany wyraził w oczekiwaniu wobec ROPS, by – z racji pełnienia funkcji ośrodka wspomagającego działania instytucji realizujących projekty systemowe – zbierał on wszelkie uwagi i sugestie tych instytucji, oraz stwarzał możliwości do ich konsultacji: „*Druga rzecz, którą uważam, że ROPS powinien robić jako ośrodek zbierający informacje od wszystkich, a ja widzę potrzeby na takie inicjatywy dotyczące konsultacji społecznych dokumentów*”. Wsparcie w postaci prowadzenia swego rodzaju „platformy wymiany doświadczeń” stanowiłoby dla badanych jednostek dobre uzupełnienie oferowanego wsparcia merytorycznego.

2.4 Dobre praktyki w realizacji projektów systemowych

W ramach niniejszego badania dokonano również bliższej analizy projektów systemowych, realizowanych przez dwa wskazane celowo ośrodki pomocy społecznej. **Celem dokonanej analizy było w szczególności opisanie tzw. dobrych praktyk – czyli przykładów inicjatyw i rozwiązań, które mogą być wskazane jako skuteczne formy przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu**. Badaniem objęto dwa ośrodki:

- Miejski Ośrodek pomocy Społecznej w Nowym Sączu
- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Krakowie

W ramach badania case study przeanalizowano dokumenty związane z realizacją projektu, tj. wnioski o dofinansowanie, wnioski o płatność oraz bilans realizacji projektu systemowego (postęp finansowy rzeczowy). Dokonano również badania obserwacyjnego w miejscu realizacji projektu. Osobą wyznaczoną do kontaktu z badaczem był koordynator projektu lub Kierownik ośrodka, który bezpośrednio nadzorował i prowadził projekt systemowy realizowany w ramach Działania 7.1. W trakcie roz-

mowy, przybliżone zostały cele i założenia projektu, jak również pogłębione zostały kwestie związane z jego realizacją.

2.4.1 „Twoja AKTYWNOŚĆ szansą na sukces!” – projekt Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Nowym Sączu

Projekt systemowy „Twoja AKTYWNOŚĆ szansą na sukces!” skierowany był do osób zamieszkałych w Nowym Sączu, pełnoletnich, nie pracujących, które znajdowały się w wieku aktywności zawodowej. W szczególności, wsparcie skierowano do grup: osób długotrwale bezrobotnych pozostających bez zatrudnienia powyżej 24 miesięcy, nieaktywnych zawodowo z powodu opieki nad dziećmi albo osobami zależnymi, osób niepełnosprawnych w stopniu lekkim lub umiarkowanym. W 2009 roku zaplanowano objęcie wsparciem 42 osoby.

Głównym celem projektu systemowego w 2009 r. było **uruchomienie procesu aktywizacji społecznej poprzez wsparcie mobilności uczestników**. Realizacji projektu przyświecał cel pobudzenia uczestników do zmiany biernej postawy i wykazywania chęci do uniezależnienia się od pomocy społecznej.

Osoby długotrwale korzystające z pomocy społecznej charakteryzują się często bierną postawą, nie wykazując zainteresowania podjęciem pracy – aby zwiększyć prawdopodobieństwo sukcesu projektu skierowanego do takiej grupy docelowej, **starannie przygotowano w projekcie proces rekrutacji**. Realizacja projektu poprzedzona była dokonaniem wywiadów środowiskowych. Z osobami, które zgłosiły się do projektu, przeprowadzano rozmowę, w trakcie której pytano o motywację do zmiany swojej sytuacji. Na tej podstawie wyłoniona została grupa uczestników. Na wypadek rezygnacji z udziału, przygotowano również listę rezerwową uczestników.

Uruchomienie procesu aktywizacji społecznej wymagało wsparcia uczestnika w sposób kompleksowy, na wielu polach. Wsparcie kierowane do uczestników w ramach projektu „Twoja AKTYWNOŚĆ szansą na sukces!” obejmowało wiele różnorodnych form:

- **Zajęcia z edukacji społecznej** – w ramach których uczestnicy nabywali umiejętność zarządzania czasem, zarządzania budżetem domowym, umiejętność pracy indywidualnej i zespołowej, jak również pozyskali podstawowe zasady *savoir-vivre*.
- **Grupowy trening kompetencji społecznych** – który obejmował: pracę w zakresie podnoszenia poczucia własnej wartości, komunikację interpersonalną, autoprezentację, asertywność i naukę rozwiązywania konfliktów.
- **Szczególnie interesującym elementem treningu były praktyczne zajęcia terenowe, mające na celu niwelowanie barier w poszukiwaniu pracy związanych z wyglądem zewnętrznym**. Uczestnicy projektu to w większości osoby w ciężkiej sytuacji materialnej - nabycie odpowiedniego stroju do odbywania rozmowy kwalifikacyjnej przekraczało ich możliwości materialne. Biorąc udział w projekcie, uczestnicy mogli przełamać tą barierę – w towarzystwie doradcy zawodowego udawali się do sklepów, gdzie odbywał się wykład na temat autoprezentacji. Następnie uczestnicy wybierali stosowny strój, w którym chcieliby pójść na rozmowę z potencjalnym pracodawcą, i stroje te zostały dla nich w ramach projektu zakupione.
- **Warsztaty umożliwiające aktywizację zawodową**. W ramach warsztatów, uczestnicy nauczyli się poruszania po rynku pracy. Poznali metody aktywnego poszukiwania pracy, nauczyli się również profesjonalnego przygotowania dokumentów aplikacyjnych. Elementem warsztatów było również przygotowanie do rozmowy o pracę. Uzupełnieniem warsztatów był **kurs komputerowy**, w ramach którego uczestnicy nauczyli się obsługi komputera, poznali obsługę wybranych pakietów Office oraz nabyli umiejętności pracy z Internetem – niezbędnych, w dzisiejszym świecie, kompetencji pracowniczych.

W trakcie realizacji projektu do dyspozycji uczestników był psycholog oraz doradca zawodowy. Zajęcia z psychologiem miały na celu motywację do zmiany własnej sytuacji i pomagały w budowaniu pozytywnego autowizerunku. Z kolei rola doradcy zawodowego polegała na zdiagnozowaniu potencjału zawodowego, określeniu możliwości jego rozwoju i podniesieniu kwalifikacji zawodowych.

2.4.2 „Pora na aktywność” – projekt Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Krakowie

Projekt skierowany był do 400 osób korzystających z pomocy społecznej i ich rodzin. Celem głównym projektu było wzmocnienie aktywności klientów MOPS i ich zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie, prowadząc do ich usamodzielnienia. Wśród uczestników projektu przewidziano udział osób bezrobotnych, rodzin z problemami w pełnieniu ról rodzicielskich, wychowanków opuszczających placówki oraz bardzo licznej grupy osób niepełnosprawnych. W projekcie zastosowano bardzo różnorodny wachlarz form wsparcia:

- **Wsparcie dla rodzin z problemami w pełnieniu ról rodzicielskich i zawodowych z wykorzystywaniem pracy asystenta rodziny.** Asystent rodziny pracował bezpośrednio z uczestnikami – najczęściej w ramach wizyt w domu. Nawiązywał kontakt ze wszystkimi członkami rodziny, a następnie aktywnie wspierał rodzinę w rozwiązywaniu konkretnych problemów. Były nimi zazwyczaj: problemy opiekuńczo - wychowawcze z dziećmi, bezrobocie czy nieumiejętność gospodarowania budżetem. Taki system pracy z rodziną wymagał ze strony uczestników aktywnego udziału w pomaganiu sobie, i w dążeniu do przełamania szkodliwych nawyków. Członkowie rodziny zyskiwali poczucie kompetencji w pełnieniu ról społecznych – pośrednio przygotowując się tym samym do podjęcia w przyszłości działań aktywizujących zawodowo.
- **Wsparcie dla osób bezrobotnych** – zaplanowano zastosowanie jako instrumentu wiodącego Klubu Integracji Społecznej, pozostałe dwa instrumenty aktywnej integracji miały być stosowane nieobowiązkowo i być określone według indywidualnych potrzeb klienta spośród następujących: kurs podnoszący kluczowe kompetencje na rynku pracy, np. prawo jazdy, doradca zawodowy, przygotowanie do rozmów kwalifikacyjnych w ramach zajęć w Klubie Integracji Społecznej. Wsparcie przyczyniło się tym samym bezpośrednio, w konkretny sposób do poprawy kompetencji zawodowych uczestnika, a pośrednio do zdobycia przez niego zatrudnienia.
- **Wsparcie dla wychowanków, opuszczających placówki wychowawcze** – uczestnicy brali udział w kursach językowych i innych podnoszących kwalifikacje zawodowe, objęci byli ponadto poradnictwem, a także otrzymywali pomoc rzeczową na usamodzielnienie. Wzrost kompetencji zawodowych stanowi jeden z głównych czynników, wpływających na zdolność samodzielnego funkcjonowania w społeczeństwie.
- **Wsparcie dla osób niepełnosprawnych poprzez udział w Warsztatach Terapii Zajęciowej** – celem zajęć było podniesienie umiejętności zawodowych uczestników, dodatkowo przewidziano wsparcie w postaci poradnictwa, doradztwa zawodowego, a także wsparcia w zakresie podnoszenia kompetencji życiowych. Ta ostatnia forma przyjęła charakter praktycznych zajęć w terenie – uczestnicy uczyli się korzystania z biblioteki, poruszania się komunikacją miejską, uczyli się też obsługi poczty e-mail. Była to forma, stymulująca bezpośrednio u osób niepełnosprawnych rozwój własnej aktywności, dzięki której nabrali oni zarazem potrzebnych kompetencji.
- **Wsparcie dla osób niepełnosprawnych poprzez pracę asystenta osoby niepełnosprawnej.** Celem tej usługi jest społeczna i zawodowa aktywizacja osób niepełnosprawnych. Praca asystenta obejmowała pomoc osobie niepełnosprawnej w codziennych czynnościach, i miała na celu pomoc w usamodzielnieniu oraz zapobieganiu izolacji osób niepełnosprawnych. Asystent wspomagał osobę niepełnosprawną w komunikacji z otoczeniem oraz poruszaniu się po mieście, towarzyszył również niepełnosprawnemu w kontaktach społecznych. Taka forma pracy jest szczególnie korzystna, gdyż wymaga zaangażowania i aktywnego udziału w pomaganiu sobie również ze strony samej osoby niepełnosprawnej. Osoby niepełnosprawne zyskują poczucie kompetencji w pełnieniu ról społecznych, zwiększa się ich wiara we własne możliwości.

W ramach projektu przewidziano również **superwizję pracy z klientem**. Jest to forma pracy z osobą, która ma bardzo duże doświadczenie w realizowaniu danych usług – specjalista spotyka się regularnie z pracownikami współpracującymi z klientem, by wspólnie, korzystając z doświadczenia superwizora, omówić dany problem oraz poszukiwać jego rozwiązania. Tym samym, praca z klientem w danym pro-

jekcie była monitorowana, i stworzone zostały dodatkowe warunki do zwiększenia jej efektywności. Wykorzystanie tej metody pracy pozwoliło na wypracowanie bardziej kompleksowego modelu pracy z osobami korzystającymi z pomocy społecznej.

3 Podsumowanie

W niniejszym rozdziale przedstawione zostały najważniejsze wyniki uzyskane w toku realizowanego badania. Podsumowanie ma formę syntetycznych odpowiedzi na pytania ewaluacyjne przedstawione we wprowadzeniu do raportu końcowego. Odpowiedzi te zostały sformułowane na podstawie zestawienia danych pierwotnych i wtórnych pozyskanych w trakcie ewaluacji.

1. W jakim stopniu stosowane w projektach narzędzia, instrumenty i formy pomocy społecznej są właściwie dobrane i przyczyniają się do realizacji celów projektów systemowych oraz celu całego Działania 7.1 PO KL? Czy projekty są zgodne z lokalnymi strategiami rozwiązywania problemów społecznych (zgodnie z art. 17 ust. 1 pkt 1 oraz art. 19 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej)?

Kwestię właściwego doboru narzędzi, instrumentów i form pomocy można rozpatrywać w dwóch perspektywach. Z punktu widzenia założeń poszczególnych projektów, dobór stosowanego wsparcia wydaje się być właściwy – świadczy o tym wysoki stopień realizacji założonych celów oraz osiągnięcia założonych rezultatów. Sposób doboru narzędzi, instrumentów i form realizowanych w projekcie można rozpatrywać również w kontekście wpisywania się założeń projektu w przyjętą strategię rozwiązywania problemów lokalnej społeczności. Wyniki dokonanych analiz pozwalają ocenić, że założenia projektów były co do zasady zgodne z lokalnymi strategiami rozwiązywania problemów społecznych, jednak zgodność ta zazwyczaj pozostawała na ogólnym poziomie. Stosunkowo niewielka wydaje się skala przypadków, gdy wniosek o dofinansowanie oraz strategia rozwiązywania problemów społecznych dotyczyły wspólnie konkretnych lokalnych problemów lub wskazywały na potrzebę objęcia wsparciem konkretnych grup docelowych – co w znacznym stopniu wynikało z różnorodności samych dokumentów strategii. Tym samym – spełnienie przez jednostkę, realizującą projekt systemowy w ramach Poddziałania 7.1.1 lub 7.1.2, wymogu merytorycznego posiadania przez gminę/powiat lokalnej strategii rozwiązywania problemów społecznych nie miało bezpośredniego przełożenia na jakość diagnozy problemów lokalnej społeczności, które poprzez realizację projektu systemowego powinny zostać rozwiązane. Wskazane wydaje się rozważenie możliwości wprowadzenia pewnych standardów, obowiązujących dla dokumentów strategii rozwiązywania problemów społecznych, tak aby zwiększyć stopień w jakim będą one przyczyniać się do diagnozowania problemów lokalnej społeczności, wymagających interwencji.

2. Które narzędzia, instrumenty i formy pomocy społecznej, zastosowane w projektach systemowych są najbardziej skuteczne (najlepiej przyczyniają się do realizacji celów i osiągnięcia rezultatów projektów systemowych OPS/PCPR oraz celu całego Działania 7.1 PO KL, jak również celu szczegółowego nr 1 Priorytetu VII PO KL oraz celu szczegółowego nr 2 PO KL)?

Skuteczność poszczególnych narzędzi realizacji projektów systemowych – kontraktów socjalnych, programów aktywności lokalnej oraz programu integracji społecznej i zawodowej osób niepełnosprawnych – trudno jest porównywać, ze względu na znaczną dysproporcję w częstotliwości stosowania tych narzędzi: kontrakty socjalne wykorzystywane były przez niemal wszystkie ośrodki realizujące projekty systemowe w ramach Poddziałania 7.1.1 lub 7.1.2 w roku 2009, natomiast pozostałe narzędzia wykorzystywane były jedynie przez niewielką część ośrodków. W odniesieniu do skuteczności poszczególnych instrumentów aktywnej integracji, za najbardziej skuteczne ośrodki pomocy społecznej postrzegały instrumenty aktywizacji społecznej, w następnej kolejności również edukacyjnej oraz zawodowej. Stosunkowo najniżej – choć również pozytywnie – oceniona została natomiast skuteczność instrumentów aktywizacji zdrowotnej. Warto w tym miejscu zauważyć, że dokonując wyboru instrumentów aktywnej integracji przewidzianych do zastosowania, projektodawcy zdecydowanie najczęściej zdecydowali się na zastosowanie kombinacji trzech instrumentów, postrzeganych jako najskuteczniejsze.

3. W jakim stopniu narzędzia i instrumenty, stosowane w ramach projektów systemowych są zróżnicowane, komplementarne względem siebie (uzupełniają się) oraz kompleksowe (działają wszechstronnie i wyczerpująco)?

Spośród dostępnych dla realizacji projektu narzędzi, jedynie kontrakty socjalne wykorzystywane były powszechnie przez ośrodki pomocy społecznej. Ograniczony był natomiast stopień wykorzystania przez ośrodki programów aktywności lokalnej, a także (w obrębie pcpr) programów integracji społecznej i zawodowej osób niepełnosprawnych. W oparciu o wyniki badania można stwierdzić, że jednostki najczęściej sięgały po te narzędzia, które oceniały jako najłatwiejsze w realizacji. Zdecydowana większość badanych jednostek (92,6% próby) przewidywała zastosowanie w projekcie tylko jednego z dostępnych trzech narzędzi realizacji projektu w zakresie aktywnej integracji. Na zastosowanie dwóch narzędzi zdecydowało się jedynie około 7% badanych jednostek – było to połączenie kontraktów socjalnych oraz realizacji programu aktywności lokalnej. Żaden z projektodawców nie podjął się natomiast zastosowania wszystkich trzech narzędzi. Wobec małego zróżnicowania narzędzi, o komplementarności i kompleksowości wsparcia decydował zatem dobór zastosowanych w jego obrębie zadań i usług.

Spośród usług/zadań, dostępnych w ramach programów aktywności lokalnej oraz programów integracji społecznej i zawodowej osób niepełnosprawnych, pewne formy wybierane były wyraźnie częściej niż inne – jednak w ogólnym ujęciu nie można ocenić, że projekty te nie były zróżnicowane. Podobnie w ramach kontraktów socjalnych – ponad połowa badanych jednostek stosowała jeden rodzaj zestawu usług/zadań, w postaci zasiłków i pomocy w naturze, pracy socjalnej oraz instrumentów aktywnej integracji, natomiast w obrębie pozostałej połowy jednostek stosowane były zróżnicowane zestawy zadań i usług. W zakresie stosowanych instrumentów aktywnej integracji, decyzję o zastosowaniu w ramach kontraktów socjalnych kompleksowego zestawu wszystkich czterech dostępnych instrumentów podjęło około 20% badanych jednostek. Jeśli natomiast badana jednostka zadeklarowała zastosowanie 3 instrumentów, to w zdecydowanej większości przypadków łączono aktywizację społeczną z aktywizacją zawodową oraz edukacyjną, stosunkowo rzadko jednostki decydowały się na zastosowanie instrumentów aktywizacji zdrowotnej. Na tym polu oddziaływanie projektów wydaje się być najsłabsze – analiza ocen skuteczności pokazuje, że trzy omówione wyżej instrumenty, wybierane przez projektodawców najczęściej, były zarazem postrzegane jako skuteczniejsze.

4. Czy projekty systemowe w Poddziałaniu 7.1.1 oraz Poddziałaniu 7.1.2 PO KL są skutecznie zarządzane (czy budżet jest wydatkowany w założonym wymiarze, a zadania realizowane zgodnie z harmonogramem, określonym we wniosku o dofinansowanie projektu?; czy wartości docelowe wskaźników w ramach Działania 7.1, określone dla województwa w danym roku obowiązywania Planu Działania są przez beneficjentów systemowych osiąmane?; czy przepływ informacji pomiędzy beneficjentami a uczestnikami jest wystarczający do skutecznej i sprawnej realizacji projektu?)

W nawiązaniu do wywiadów pogłębionych można ocenić, że środki przyznane na realizację projektów postrzegane były przez ośrodki pomocy społecznej jako wystarczające. Nierównomierny był jednak stopień wykorzystania przyznanych środków – ośrodki większe sygnalizowały w badaniu, że choć przyznana kwota była wystarczająca dla realizacji założeń projektu, to gdyby istniała możliwość jej zwiększenia, wyższe środki również zostałyby przez nie wykorzystane, natomiast część jednostek (mniejszych) nie wykorzystywała w roku 2009 w całości środków, przypadających im w ramach podziału środków dla gmin województwa małopolskiego. Wskazane wydaje się zatem przeprowadzenie pogłębionej analizy algorytmu podziału środków pomiędzy jednostki – pod kątem jeszcze lepszego dopasowania do potencjału i możliwości poszczególnych ośrodków.

W trakcie realizacji projektów, w odpowiedzi na sytuacje jakie miały miejsce w trakcie jego wdrażania, dokonywano zmian w harmonogramie, jak również przesunięć środków alokowanych na poszczególne zadania. Konieczność modyfikacji założeń wynikała po części z przyczyn, których nie da się w pełni wyeliminować – takich jak rezygnacje uczestników z udziału. W badaniu zasygnalizowano jednak również, że część jednostek zmuszona była do modyfikacji harmonogramu za względu na opóźnienia w przepływie transz finansowych. Zaleca się zbadanie – po stronie Instytucji Pośredniczącej – możli-

wych przyczyn występowania opóźnień, oraz opracowanie rozwiązań, które zapobiegałyby występowaniu tego typu problemów w przyszłości.

Przepływ informacji pomiędzy uczestnikami projektów a ośrodkami realizującymi oceniony został w badaniu jako skuteczny i wystarczający dla sprawnej realizacji projektu. Jak podkreślono w badaniu – szczególne znaczenie dla dobrej komunikacji miało zaangażowanie pracowników pomocy społecznej, bezpośrednio kontaktujących się z klientami – pracowników socjalnych, asystentów osób niepełnosprawnych. Dobry kontakt stanowił również podstawę do szybkiej reakcji, w przypadku gdyby uczestnik przejawiał chęć rezygnacji z udziału w projekcie – nierzadko szybka reakcja pracownika i działania motywujące pozwalały na utrzymanie uczestnika w projekcie.

W odniesieniu do stopnia realizacji przez beneficjentów systemowych Poddziałań 7.1.1 oraz 7.1.2 wskaźników określonych w Planie Działania na 2009 rok dla Małopolski, dane pokazują że wskaźnik liczby beneficjentów ostatecznych projektów dotyczących aktywnej integracji nie został osiągnięty – stopień realizacji założeń na rok 2009 wyniósł 88%, w ujęciu kumulatywnym natomiast (na lata 2007-2009) stopień realizacji tego wskaźnika pozostawał na poziomie 80%. Jeszcze niższy pozostał poziom realizacji wskaźnika w odniesieniu do liczby uczestników pochodzących z terenów wiejskich 74% założonej wielkości w roku 2009, w ujęciu kumulatywnym natomiast 43%. Wyższa od przewidywanej była natomiast realizacja wskaźnika liczby klientów pomocy społecznej, objętych kontraktami socjalnymi – na poziomie 130% wielkości zakładanej w roku 2009 oraz 122% w ujęciu kumulatywnym.

5. W jakim stopniu stosowane w projektach narzędzia, instrumenty i formy pomocy społecznej są efektywne (czy osiągnięte w projektach rezultaty można było zrealizować przy użyciu innych zasobów lub w krótszym okresie czasu)?

Oceny efektywności projektów dokonano w odniesieniu do skali kosztów realizacji projektów systemowych realizowanych w ramach Poddziałań 7.1.1 oraz 7.1.2, w tym kosztów pomocy przypadających na jednego uczestnika oraz przewidywanego udziału w ogólnym budżecie projektu środków przeznaczonych na aktywną integrację. Otrzymane dane pozwalają ocenić, że w regionie mogły mieć miejsce przypadki, gdy narzędzia, instrumenty i formy pomocy społecznej nie zostały dobrane z należytym uwzględnieniem kryterium efektywności – tj., że osiągnięte w tych projektach rezultaty można było zrealizować przy użyciu niższych zasobów. Dokonując oceny należy jednak mieć na uwadze, że konstrukcja budżetu projektu – w szczególności proporcja wydatków przewidzianych na aktywną integrację oraz zadanie pomoc socjalna – wynika w pewnym stopniu z zaplecza i potencjału, jakimi dysponowały poszczególne jednostki. Ponadto, inwestycja w zadanie upowszechniania aktywnej integracji i pracy socjalnej w regionie, poprzez zwiększenie zasobów kadrowych oraz sprzętowych ośrodka, może przyczynić się do sprawnej realizacji działań w zakresie pomocy społecznej w długofalowej perspektywie. Ponadto – założenia badania pozwalają odnieść się w głównej mierze do założeń projektów. Tymczasem prawdziwe znaczenie projektów systemowych polega nie tylko na osiągnięciu rezultatów twardych, lecz na oddziaływaniu na postawy jego uczestników. Tym samym – aby w pełni móc ocenić efektywność projektu, potrzeba czasu.

6. W jakim stopniu beneficjenci systemowi Poddziałań 7.1.1 oraz Poddziałań 7.1.2 PO KL są przygotowani do realizacji projektów systemowych (dysponują odpowiednim potencjałem finansowym, rzeczowym, kadrowym oraz czasowym, niezbędnym do sprawnej i efektywnej realizacji działań, określonych we wnioskach o dofinansowanie projektów systemowych)?

Wyniki badania pozwalają ocenić, że ośrodki pomocy społecznej odczuwały niedostatki w głównym stopniu w zakresie zasobów lokalowych oraz kadrowych, w pewnym stopniu również czasowych. Kwota dofinansowania na realizację projektu oceniona została natomiast przez większość podmiotów jako wystarczająca.

W aspekcie posiadanego **zaplecza**, badani najczęściej wspominali o nieodpowiednich warunkach **lokalowych** – co utrudniało organizację spotkań z uczestnikami projektów, a w niektórych przypadkach zostało nawet wskazane jako bariera przed zatrudnieniem dodatkowych pracowników. W kwestii **za-**

sobów kadrowych, 65% badanych jednostek dążyło w roku 2009 do rozwiązania problemu niedostatecznej liczby kadry, zatrudniając dodatkowych pracowników w ramach projektu systemowego. Spośród jednostek, które tego nie uczyniły, aż 60% uzasadniło swoją decyzję brakiem potrzeby. Analizując bliżej kwestię posiadania przez jednostki odpowiedniej liczby pracowników można zauważyć również, że - przynajmniej w obrębie jednostek o zasięgu powiatowym - sytuacja w tym zakresie uległa w ostatnich latach poprawie na tyle, że większość jednostek spełniała w roku 2009 wymogi merytoryczne, niezbędne dla zastosowania w ramach projektu systemowego wybranych narzędzi (program integracji społecznej i zawodowej osób niepełnosprawnych). Jednocześnie jednak, pomimo spełnienia omawianego warunku, tylko niewielka liczba tych jednostek zdecydowała się na zastosowanie tego narzędzia. Niewykluczone zatem, że pomimo braku znaczących przeszkód „ilościowych”, problemem pozostaje niewystarczające przygotowanie merytoryczne pracowników – bądź kandydatów na nowych pracowników.

Powyższe wnioski stanowią uzasadnienie również dla trzeciego rodzaju wykazywanych przez beneficjentów braków – w postaci **braku czasu**. W kontekście wyników badania można ocenić, że poczucie iż realizacja projektu systemowego stanowi dodatkowe obciążenie, na które w „zwykłych” obowiązkach ośrodka nie ma czasu, może wynikać z niewłaściwego przygotowania kadry do planowania i skutecznego zarządzania projektem, a także z niezrozumienia celu projektów systemowych. Realizacja projektów ma bowiem poszerzyć i uzupełnić możliwości ośrodka, a nie stanowić „uciążliwy dodatek”. Narzędziami, dzięki którym można poprawiać kompetencje pracowników w zakresie planowania i skutecznego zarządzania projektem – a tym samym przyczynić się do większego wykorzystania przez jednostki potencjału, jaki mają projekty systemowe, dysponuje ROPS.

7. Czy w ramach rezerwy alokacji przeznaczonej na Działanie 7.1 PO KL w danym regionie przewidziano środki na zatrudnienie w projektach systemowych OPS i PCPR dodatkowych pracowników socjalnych lub doradców ds. osób niepełnosprawnych? Jeśli tak, to w jakim stopniu zatrudnienie tych pracowników zwiększyło poziom skuteczności i efektywności realizowanych projektów? Jeżeli nie zatrudniono takich pracowników, to jakie były tego powody?

Podziału środków na 2009 r. dla gmin i powiatów województwa małopolskiego dla realizacji Poddziałania 7.1.1 oraz Poddziałania 7.1.2 dokonano z uwzględnieniem założenia, że środki na upowszechnienie pracy socjalnej i premia za partnerstwa będą stanowić w Poddziałaniu 7.1.1 40% ogólnej kwoty. Z możliwości zatrudnienia w ramach projektu dodatkowych pracowników skorzystało w roku 2009 około 65% jednostek pomocy społecznej. Zdaniem większości badanych, którzy zdecydowali się na zatrudnienie dodatkowych pracowników, w wysokim stopniu zwiększyło to poziom skuteczności realizowanego projektu. Głównym powodem, dla którego instytucje nie zatrudniały dodatkowych pracowników był brak potrzeby ich zatrudnienia (60,5% przypadków, tj. 23 spośród 38 jednostek które nie zatrudniały pracowników), a w dalszej kolejności - brak środków z rezerwy przyznanych przez IP/IP2 PO KL na ten cel, a także brak kandydatów (po 13,2% tj. 5 jednostek). Tylko jeden badany wspominał, że nie zatrudniono pracowników, gdyż projektodawcy zabrakło wiedzy na temat takiej możliwości.

8. Dlaczego niektóre OPS/PCPR nie przystąpiły do projektów lub zrezygnowały z ich realizacji w kolejnym roku trwania projektu? Jakie są przyczyny podejmowania takich decyzji?

Ośrodki, które nie realizowały projektu systemowego w ramach Działania 7.1 PO KL w 2009 roku, (8,5% próby jednostek uczestniczących w badaniu) wskazywały wśród powodów najczęściej na: trudności w rekrutacji uczestników do projektów systemowych, brak warunków lokalowych, brak zasobów kadrowych, brak czasu na realizację projektów systemowych. Brak zainteresowania realizacją projektu systemowego w ramach Działania 7.1 w roku 2011 zadeklarowały jedynie 3 spośród badanych jednostek - w tym 2 jednostki, które realizowały projekt w roku 2009, oraz 1 spośród 10 jednostek, w których projekt nie był w roku 2009 realizowany. Wśród przyczyn, dla których jednostki nie zamierzają przystąpić do realizacji projektu w roku 2011, wskazano: trudności w rekrutacji uczestników, brak potrzeby realizacji projektu oraz nieadekwatność form wsparcia wynikających z dokumentów programowych.

9. Jakich problemów doświadczają beneficjenci systemowi Poddziałania 7.1.1 oraz Poddziałania 7.1.2 w trakcie i w związku z realizacją projektów systemowych? Jakie działania podejmują w celu rozwiązania pojawiających się w trakcie realizacji projektu problemów? Z kim się kontaktują? Jakie metody i sposoby wykorzystują w celu rozwiązania tych problemów? Gdzie poszukują informacji na ten temat? Czy i od kogo uzyskują ewentualną pomoc w tym zakresie?

Problemy w trakcie i w związku z realizacją projektu systemowego napotkało około 52% ośrodków pomocy społecznej, biorących udział w badaniu. Badani wskazywali na następujące obszary problemów:

- **Opóźniony transfer środków finansowych** na realizację projektu – co spowalniało rozpoczęcie rekrutacji, a tym samym rozpoczęcie realizacji zadań w ramach projektu. Badane jednostki w większości starały się, w miarę posiadanych zasobów, zakładać w takiej sytuacji własne środki finansowe.
- **Niedostateczne zaplecze lokalowe** badanych jednostek – brak odpowiednich pomieszczeń do spotkań z uczestnikami, a w szczególnych przypadkach brak zasobów lokalowych, niezbędnych do zatrudnienia takiej liczby pracowników, jaka wynikałaby z zapotrzebowania ośrodka. Ten problem trudno jest rozwiązać w sposób „systemowy”. Zacieśnienie współpracy nieformalnej z lokalnymi jednostkami, tak aby użyczały sobie pomieszczeń, mogłoby rozwiązać problem pomieszczenia do spotkań z uczestnikami.
- Respondenci wywiadów pogłębionych, odnosząc się do problemów napotkanych w trakcie realizacji projektu, wspomnieli również o kwestii braku **czasu na realizację projektu**, co miało przełożenie na pracę po godzinach w domu. Warto w tym miejscu wspomnieć, że brak czasu wymieniony został jako jedna z przyczyn przez jednostki, które nie zamierzają realizować projektu systemowego w roku 2011. Wypowiedzi te miały charakter pojedynczy. Sugerują jednak, że część beneficjentów systemowych postrzega projekty systemowe jako dodatkowe obciążenie, nie posiada natomiast świadomości korzyści, jakie wynikają z realizacji projektów systemowych (możliwość sfinansowania większej ilości zadań, zwiększenie potencjału technicznego samego ośrodka) – a tym samym nie potrafi z tych profitów skorzystać. **Prawdopodobną przyczyną może być w tym przypadku niewłaściwe przygotowanie kadry**, zajmującej się wdrażaniem projektów w ośrodkach – niewystarczające do właściwego planowania i skutecznego zarządzania projektem.
- **Brak spójności przepisów oraz interpretacji przepisów**, oraz **trudności w komunikacji z WUP**, w tym **brak spójności informacji w sytuacji zmiany opiekuna projektu**. W celu pozyskania pomocy merytorycznej, ośrodki korzystały z wszelkiego formalnego poradnictwa organizowanego przez Wojewódzki Urząd Pracy, Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej, ale także z doświadczeń innych ośrodków zajmujących się realizacją projektów systemowych. Pomocy szukano także na różnego rodzaju portalach internetowych.

10. Jakie są potrzeby i oczekiwania beneficjentów systemowych Poddziałania 7.1.1 oraz Poddziałania 7.1.2 PO KL, związane ze wsparciem ze strony ROPS, realizowanym w ramach projektów systemowych z Poddziałania 7.1.3 PO KL?

W roku 2009 jednostki pomocy społecznej najczęściej korzystały ze wsparcia ROPS w zakresie szkoleń pracowników i wolontariuszy, a w nieco mniejszym stopniu również specjalistycznego doradztwa, konferencji i warsztatów. Również w przyszłości wsparcie szkoleniowe pozostaje najbardziej oczekiwaną przez beneficjentów formą pomocy ze strony ROPS (60% wskazań), wsparcia doradczego oczekuje natomiast około 37% jednostek. Analizując tematykę wsparcia, z którego badane ośrodki korzystały w roku 2009 można zauważyć, że największym zainteresowaniem cieszyły się szkolenia i doradztwo z obszarów: zarządzania projektami systemowymi, finansów i księgowości oraz sprawozdawczości projektów, kontraktów socjalnych, stanu prawnego w zakresie pomocy i integracji społecznej.

W kontekście wyników całego badania, niekorzystnym wskaźnikiem jest fakt, że tylko niewielka liczba jednostek pomocy społecznej ma świadomość możliwości otrzymania ze strony ROPS wsparcia w obszarach: działań partnerskich w projekcie, rozwoju nowych form i narzędzi wsparcia indywidualnego i środowiskowego. Wyniki niniejszego badania wskazują bowiem, że w zakresie form wsparcia –

jednostki najczęściej sięgają po narzędzia realizacji projektów, które oceniają jako najłatwiejsze; można wnioskować, że w odniesieniu do realizacji przez jednostki pomocy społecznej trudniejszych narzędzi wsparcia, spośród dwóch czynników: braku odpowiedniej liczby pracowników oraz braku ich właściwego przygotowania, ten drugi odgrywa większą rolę. W odniesieniu do partnerstwa natomiast, brak doświadczenia w tej materii oraz obawa trudności związanych z zarządzaniem projektem partnerskim stanowią główne bariery przed przystąpieniem do realizacji projektu partnerskiego. Zwiększenie poziomu przygotowania merytorycznego pracowników pozwoliłoby na przełamanie tych obaw, oraz zwiększenie wykorzystania przez jednostki korzyści płynących z realizacji projektów w partnerstwie.

W oparciu o wyniki wywiadów pogłębionych można również wskazać inny obszar oczekiwań wobec ROPS – polegający na pełnieniu przez tę jednostkę funkcji swego rodzaju „pośrednika” w kontaktach poszczególnych ośrodków pomocy społecznej, zbierającego uwagi i sugestie tych instytucji oraz zapewniającego możliwość konsultacji oraz wymiany doświadczeń. Wsparcie w postaci prowadzenia swego rodzaju „platformy wymiany doświadczeń” stanowiłoby dla badanych jednostek dobre uzupełnienie oferowanego wsparcia merytorycznego.

11. Jak beneficjenci systemowi Poddziałania 7.1.1 oraz Poddziałania 7.1.2 PO KL oceniają współpracę z innymi instytucjami lokalnymi (w tym przede wszystkim z publicznymi służbami zatrudnienia), organizacjami pozarządowymi, a także IP2 PO KL?

Współpracę nieformalną (poza partnerstwem) z innymi instytucjami nawiązało 25,9% jednostek, realizujących projekty systemowe w roku 2009, biorących udział w badaniu internetowym. Najczęściej partnerami współpracy nieformalnej były powiatowe urzędy pracy (53,6% jednostek, realizujących współpracę nieformalną), w dalszej kolejności: instytucje szkoleniowe (35,7%), ROPS (32,1%) oraz organizacje pozarządowe (28,6). Współpraca ze wszystkimi partnerami współpracy nieformalnej przebiegała raczej pozytywnie, jednak oceny wykazują się dużym zróżnicowaniem. Stosunkowo najniżej oceniona została współpraca z IP PO KL²² – średnia przyznanych ocen 3,00 (w skali od 1 do 5). Poniżej poziomu 3,5 kształtuje się również ocena współpracy z lokalnymi przedsiębiorcami. Najwyższe oceny przyznano jakości współpracy z instytucjami szkoleniowymi (4,70), a także - choć forma ta była rzadko wykorzystywana – współpracy z ROEFS (4,25).

48,1% respondentów badania internetowego, realizując projekty systemowe roku 2009 zawarło pisemne porozumienie z powiatowym urzędem pracy. W większości przypadków współpraca ta przebiegała skutecznie i bezproblemowo. Szczególnie istotnym aspektem współpracy jest **komunikacja** pomiędzy podmiotami realizującymi projekty systemowe a publicznymi służbami zatrudnienia. Klienci tych dwóch instytucji to bardzo często te same osoby. Przemysłana, wsparta dobrą komunikacją współpraca może przyczynić się do objęcia klienta bardziej kompleksową pomocą – z uwagi na możliwość dokonania podziału i specjalizacji realizowanego wsparcia.

12. W jakim stopniu współpraca beneficjentów systemowych z partnerami jest skuteczna i efektywna? Jak beneficjenci systemowi oceniają jakość komunikacji pomiędzy liderem projektu a partnerami? Czy występują jakiegokolwiek problemy we współpracy partnerskiej, a jeśli tak – to jakie?

W grupie badanych jednostek ośrodki realizujące projekt systemowy w partnerstwie stanowiły mniejszość. Realizację w roku 2009 projektu systemowego w partnerstwie/porozumieniu z jednostkami organizacyjnymi samorządu terytorialnego zadeklarowało 13,9% jednostek, biorących udział w badaniu internetowym i realizujących projekty systemowe w roku 2009. Za główną przyczynę niepodejmowania partnerstwa uznano brak doświadczenia związanego z jego tworzeniem – jak można zaobserwować, wśród jednostek, które nie podjęły współpracy partnerskiej w roku 2009 zainteresowanie taką współ-

²² Jak zostało wspomniane przy okazji analizy otrzymanych danych, beneficjenci systemowi w niewielkim stopniu mają podczas realizacji projektu kontakt z IP PO KL – częściej natomiast z IP2 PO KL (WUP), która to instytucja nie została jednak wskazana w kafeterii odpowiedzi w zastosowanym kwestionariuszu badawczym. Nie można zatem wykluczyć, że oceny części respondentów oceniających IP PO KL, w rzeczywistości odnoszą się do IP2 PO KL.

pracą w przyszłości wyrażało niespełna 5%, natomiast wśród jednostek, które przystąpiły do partnerstwa, ponad połowa zamierza również w przyszłości realizować taką współpracę.

4 Wnioski i rekomendacje

Tabela 5. Tabela wdrażania rekomendacji.

Lp.	Tytuł raportu	Wniosek (strona w raporcie)	Rekomendacja (strona w raporcie)	Adresat rekomendacji	Sposób wdrożenia	Status: Stan wdrożenia	Termin realizacji
Część A: Rekomendacje operacyjne							
1.	Badanie ewaluacyjne projektów systemowych OPS i PCPR	Większość jednostek włączonych do badania oceniła, że wysokość kwoty dofinansowania na realizację projektu systemowego w ramach Poddziałań 7.1.1 oraz 7.1.2 była wystarczająca. Stopień wydatkowania środków w pozostaje jednak zróżnicowany: część ośrodków nie wykorzystwała w roku 2009 w całości środków, przypadających im w ramach podziału środków dla gmin województwa małopolskiego, część ośrodków natomiast (przeważnie większe ośrodki) sygnalizowała, że gdyby istniała możliwość wykorzystania większej ilości środków, chętnie z takiej możliwości by skorzystały. (str. 16, str. 38)	Przeprowadzenie pogłębionej analizy algorytmu podziału środków dla gmin województwa małopolskiego, pod kątem zwiększenia dopasowania do możliwości i potencjału poszczególnych ośrodków realizujących projekty. (str. 38)	Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego (IP PO KL) Wojewódzki Urząd Pracy w Krakowie (IP II PO KL) oraz ROPS w Krakowie	Dyskusja trójstronna między IP, IP2 PO KL oraz ROPS dotycząca oceny obecnego algorytmu i możliwości jego modyfikacji w odniesieniu do roku 2013 (obecnie nie ma możliwości modyfikacji algorytmu ponieważ są realizowane projekty trzyletnie – 2010-2012). ROPS przedstawi ewentualną propozycję nowego algorytmu (podziału środków). IP podejmie decyzję o wysokości alokacji na projekty systemowe dla poszczególnych gmin i powiatów.		II kwartał 2012 r.

Lp.	Tytuł raportu	Wniosek (strona w raporcie)	Rekomendacja (strona w raporcie)	Adresat rekomendacji	Sposób wdrożenia	Status: Stan wdrożenia	Termin realizacji
2.	Badanie ewaluacyjne projektów systemowych OPS i PCPR	Jedynie niewielki odsetek jednostek, realizujących projekty w ramach Poddziałania 7.1.1 lub 7.1.2, zdecydował się na realizację projektu w partnerstwie. Dotychczasowe doświadczenia tych jednostek, które realizowały projekty w partnerstwie w roku 2009, są pozytywne – ponad połowa z nich zadeklarowała w badaniu, że zamierza korzystać z tej formy współpracy również w roku 2011, podczas gdy wśród jednostek, które nie posiadają doświadczenia w realizacji projektu w partnerstwie, odsetek ten wyniósł około 5%. Wyniki badania potwierdzają, że barierą przed zawiązaniem partnerstwa jest dla jednostek w głównym stopniu brak doświadczenia, w następnej kolejności również obawa przed trudnościami w realizacji projektu w partnerstwie lub brak partnerów. Jednocześnie wyniki badania wskazują, że niewiele jednostek pomocy społecznej skorzystało ze wsparcia ze strony ROPS w ramach Poddziałania 7.1.3, dotyczącego działań partnerskich. (str. 23-24, 30-32)	Dążenie do objęcia jak największej liczby jednostek pomocy społecznej wsparciem szkoleniowym/doradczym z zakresu realizacji działań partnerskich w projekcie. (str. 30-31)	ROPS w Krakowie	Uwzględnienie szkoleń/doradztwa z zakresu działań partnerskich w projekcie w planach szkoleniowych na kolejne lata realizacji projektu systemowego w ramach Poddziałania 7.1.3 oraz promocja realizowanych szkoleń/doradztwa wśród jednostek pomocy społecznej.	Lata 2011-2012	
3.	Badanie ewaluacyjne projektów systemowych OPS i PCPR	Dokonując oceny wsparcia, otrzymanego ze strony ROPS, badani przyznali że wsparcie było zdecydowanie przydatne, oraz znacząco wpłynęło na wzrost kompetencji zawodowych pracowników, jednocześnie jednak tylko niewielki odsetek badanych oceniło, że otrzymane wsparcie było w 100% wystarczające. Jednocześnie wyniki badania pokazują, że badani nie mają pełnej wiedzy na temat projektu systemowego ROPS w ramach Poddziałania 7.1.3 (o czym świadczy fakt, że część badanych, którzy zostali w ramach projektu objęci wsparciem, nie była tego świadoma) – brak dostatecznej wiedzy ma przełożenie na to, że badane ośrodki nie korzystają ze wsparcia ze strony ROPS w pełnym stopniu. Jako przykład można wskazać szkolenia z zakresu partnerstwa lub rozwoju nowych form i narzędzi wsparcia indywidualnego i środowiskowego – jak wskazują wyniki badania, jednostki pomocy społecznej nie dysponują w tym zakresie wystarczająco dobrym przygotowaniem, jednak tylko nieliczne ich ilość wskazała, że wie iż ROPS tego typu wsparcie realizował w roku 2009, lub z niego skorzystała. (str. 30-32)	Intensyfikacja działań promujących wsparcie, oferowane przez ROPS w ramach projektu systemowego Poddziałania 7.1.3, wśród jego potencjalnych adresatów – jednostek pomocy społecznej. (str. 33-35, 44)	ROPS w Krakowie	Wypracowanie narzędzi skutecznego docierania do wszystkich jednostek pomocy społecznej z informacją na temat oferowanego w projekcie wsparcia.	Lata 2011-2012	
4.	Badanie ewaluacyjne projektów systemowych OPS i PCPR		Dążenie aby wsparcie oferowane w ramach projektu wyczerpywało potrzeby uczestników. (str. 31, 41-42)	ROPS w Krakowie	Uwzględnienie w ofercie szkoleniowej na kolejne lata realizacji projektu systemowego ROPS obszarów potrzeb szkoleniowych/doradczych, sygnalizowanych przez jednostki pomocy społecznej (np. poprzez wykorzystywanie danych z badania „Bilans potrzeb w zakresie pomocy społecznej”)	Lata 2011-2012	

Lp.	Tytuł raportu	Wniosek (strona w raporcie)	Rekomendacja (strona w raporcie)	Adresat rekomendacji	Sposób wdrożenia	Status: Stan wdrożenia	Termin realizacji
5.	Badanie ewaluacyjne projektów systemowych OPS i PCPR	<p>Wyniki badania pokazują, że w projektach realizowanych w ramach Poddziałania 7.1.1 oraz 7.1.2 mogły występować przypadki, kiedy założenia projektów nie były formułowane z należytym uwzględnieniem kryterium efektywności – tj., gdzie rezultaty można było otrzymać z wykorzystaniem mniejszego nakładu środków.</p> <p>Wyniki badania pokazują również, że ogólna liczba klientów pomocy społecznej w Małopolsce, kończących udział w projektach systemowych w roku 2009 oraz kumulatywnie w okresie lat 2007-2009, pozostaje niższa od zakładanej w Planie Działania, a realizacja tego wskaźnika założona na cały okres wdrażania PO KL w regionie może być zagrożona.</p> <p>Niewątpliwie po części dysproporcja w budżecie projektu w udziale środków przeznaczonych na aktywną integrację na rzecz zadania pomoc socjalna wynika po części z niedostatków zaplecza jednostek. W kontekście celu Działania 7.1, Priorytetu VII, jak również w kontekście przytoczonych danych wskazujących na zagrożenie realizacji wskaźników określonych w Planie Działania na rok 2009 dla Małopolskie, wskazane wydaje się jednak dążenie do stanu, gdzie to aktywna integracja będzie stanowić główną pozycję w budżecie projektu systemowego. (str. 16-17, 18-20)</p>	<p>Kontynuacja i intensyfikacja działań w zakresie edukacji pracowników jednostek pomocy społecznej – tak, aby docelowo rosły ich kompetencje w zakresie efektywnego zarządzania projektem systemowym. (str. 16-17, 18-20, 40)</p>	<p>ROPS w Krakowie</p>	<p>Uwzględnienie w ofercie szkoleniowej na kolejne lata realizacji projektu systemowego ROPS tematyki szkoleń /doradztwa z obszaru: skutecznego zarządzania projektem, rozwoju kompetencji w zakresie realizacji różnych form wsparcia, efektywnego planowania budżetu projektu, oraz promocja wsparcia szkoleniowego /doradczego w tym obszarze wśród jednostek pomocy społecznej.</p>		<p>Lata 2011-2012</p>

Lp.	Tytuł raportu	Wniosek (strona w raporcie)	Rekomendacja (strona w raporcie)	Adresat rekomendacji	Sposób wdrożenia	Status: Stan wdrożenia	Termin realizacji
6.	Badanie ewaluacyjne projektów systemowych OPS i PCPR	<p>Projekty systemowe realizowane w ramach Poddziałania 7.1.1 i 7.1.2 charakteryzowały się niewielkim różnicowaniem wykorzystywanych narzędzi. Badane jednostki wykorzystywały w głównej mierze kontrakt socjalny – narzędzie najłatwiejsze w realizacji, natomiast program aktywności lokalnej oraz program integracji społecznej i zawodowej osób niepełnosprawnych – które postrzegane były jako trudniejsze w realizacji – wykorzystywane byłyby znacznie rzadziej.</p> <p>Analiza danych zastanych wykazała ponadto, że w przypadku projektu integracji osób niepełnosprawnych większość jednostek pomocy społecznej spełniała w roku 2009 wymóg merytoryczny związany z zatrudnieniem właściwej liczby pracowników.</p> <p>Wyniki badania pozwalają wnioskować, że do zwiększenia skali realizacji form wsparcia takich jak PAL lub program integracji osób niepełnosprawnych jednostki pomocy społecznej nie są dość dobrze przygotowane merytorycznie. (str. 10-16)</p>	<p>Promocja wykorzystania przez jednostki pomocy społecznej w większym zakresie programu aktywności lokalnej oraz programu integracji osób niepełnosprawnych (str. 10-16)</p>	ROPS w Krakowie	<p>Wsparcie szkoleniowe / doradcze, podnoszące przygotowanie merytoryczne pracowników jednostek pomocy społecznej do wykorzystania narzędzi: programu aktywności lokalnej oraz programu integracji osób niepełnosprawnych.</p> <p>Upowszechnianie „dobrych praktyk”.</p>		Lata 2011-2012
7.	Badanie ewaluacyjne projektów systemowych OPS i PCPR	<p>Istotne znaczenie dla skutecznej realizacji projektu ma proces rekrutacji uczestników. Wyniki badania pokazują, że przewidywane trudności w rekrutacji mogą być barrierą przed przystąpieniem przez jednostki do realizacji projektu systemowego. Problemy z rekrutacją wymieniało również wśród głównych przyczyn, dla których nie udało się zrealizować w pełni celów lub osiągnąć rezultatów projektu systemowego. (str. 17-18, 22-23, 28)</p>	<p>Zapewnienie jednostkom pomocy społecznej wsparcia merytorycznego, które pozwoli im jak najlepiej przygotować się do procesu rekrutacji uczestników do projektu. (str. 22-24, 41-42)</p>	ROPS w Krakowie	<p>Uwzględnienie zagadnień z tematyki rekrutacji w ofercie szkoleniowej /doradczej. Przekazywanie jednostkom wiedzy na temat możliwych trudności w pozyskiwaniu i utrzymywaniu uczestników w projekcie oraz sposobów przeciwdziałania tym zagrożeniom.</p>		Lata 2011-2012

Lp.	Tytuł raportu	Wniosek (strona w raporcie)	Rekomendacja (strona w raporcie)	Adresat rekomendacji	Sposób wdrożenia	Status: Stan wdrożenia	Termin realizacji
Część A: Rekomendacje kluczowe							
1.	Badanie ewaluacyjne projektów systemowych OPS i PCPR	<p>Wyniki badania pokazują, że w projektach realizowanych w ramach Poddziałania 7.1.1 oraz 7.1.2 mogły wystąpić przypadki, kiedy założenia projektów nie były formułowane z należytym uwzględnieniem kryterium efektywności – tj. gdzie rezultaty można było otrzymać z wykorzystaniem mniejszego nakładu środków.</p> <p>Wyniki badania pokazują również, że ogólna liczba klientów pomocy społecznej w Małopolsce, kończących udział w projektach systemowych w roku 2009 oraz kumulatywnie w okresie lat 2007-2009, pozostaje niższa od zakładanej w Planie Działania, a realizacja tego wskaźnika założona na cały okres wdrażania PO KL w regionie może być zagrożona.</p> <p>Niewątpliwie po części dysproporcja w budżecie projektu w udziale środków przeznaczonych na aktywną integrację na rzecz zadania pomoc socjalna wynika po części z niedostatków zaplecza jednostek.</p> <p>W kontekście celu Działania 7.1, Priorytetu VII, jak również w kontekście przytoczonych danych wskazujących na zagrożenie realizacji wskaźników określonych w Planie działania na rok 2009 dla Małopolskie, wskazane wydaje się jednak dążenie do stanu, gdzie to aktywna integracja będzie stanowić główną pozycję w budżecie projektu systemowego.</p> <p style="text-align: right;">(str. 16-20)</p>	<p>Podjęcie dyskusji nad wysokością wartości docelowych wskaźników, przewidzianych do realizacji w skali całego regionu – w celu dokonania ewentualnej korekty przyjętych założeń.</p> <p style="text-align: right;">(str. 16-20)</p>	<p>Ministerstwo Rozwoju Regionalnego (IZ PO KL)</p> <p>Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego (IP PO KL)</p> <p>Wojewódzki Urząd Pracy w Krakowie (IP II PO KL) oraz</p> <p>ROPS w Krakowie</p>	Nawiązanie dyskusji pomiędzy IP, IP2, ROPS oraz IZ i ponowna ocena wysokości wskaźników oraz ewentualna ich korekta przez IZ POKL.		Lata 2011-2012

5 Spis tabel

Tabela 1.	Zadania i usługi realizowane w ramach kontraktów socjalnych w projektach realizowanych w roku 2009	11
Tabela 2.	Stopień realizacji wskaźników monitorowania Działania 7.1, określonych w Planie działania na 2009 rok, w Małopolsce	19
Tabela 3.	Znajomość przez jednostki pomocy społecznej tematów wsparcia w ramach projektu systemowego ROPS, realizowanego w 2009 roku, oraz ich ocena	31
Tabela 4.	Korzystanie przez jednostki pomocy społecznej ze szkolenia/doradztwa w projekcie systemowym ROPS w 2009 r.	32
Tabela 5.	Tabela wdrażania rekomendacji	44
Tabela 6.	Tabela SWOT	51
Tabela 7.	Podstawowe dane o jednostkach włączonych do badania	55
Tabela 8.	Zestawienie wniosków o dofinansowanie wylosowanych do analizy Desk Research	69
Tabela 9.	Zestawienie danych dotyczących kosztów realizacji projektów systemowych w Poddziałaniu 7.1.1 i 7.1.2.	70
Tabela 10.	Rozkład wyników badania w podziale ze względu na typ reprezentowanej jednostki	71
Tabela 11.	Dodatkowe zestawienia wyników badania – wypowiedzi respondentów dotyczące problemów napotkanych w związku z realizacją projektu	90

6 Spis rysunków

Rysunek 1.	Zastosowanie przez jednostki pomocy społecznej instrumentów aktywnej integracji w ramach kontraktów socjalnych	12
Rysunek 2.	Skala wykorzystania poszczególnych narzędzi realizacji projektów systemowych w zestawieniu z oceną trudności w ich realizacji	14
Rysunek 3.	Skala wykorzystania poszczególnych instrumentów aktywnej integracji w zestawieniu z oceną ich skuteczności	15
Rysunek 4.	Stopień osiągnięcia celu głównego / rezultatów projektu	17
Rysunek 5.	Partnerstwo podczas realizacji projektów systemowych w roku 2009 oraz prognozy na przyszłość	24
Rysunek 6.	Współpraca nieformalna podczas realizacji projektów systemowych w roku 2009	25
Rysunek 7.	Problemy podczas realizacji projektów systemowych	26
Rysunek 8.	Udział jednostek pomocy społecznej w projekcie systemowym ROPS, realizowanym w ramach Poddziałania 7.1.3, w roku 2009	29
Rysunek 9.	Ocena znaczenia wsparcia udzielonego w ramach projektu systemowego ROPS w 2009 r.	32

7 Załącznik nr 1 – Analiza SWOT

Analiza SWOT w swoim założeniu wskazać ma mocne oraz słabe strony badanego przedmiotu, a także szanse oraz zagrożenia dla jego rozwoju.

Tabela 6. Tabela SWOT.

Mocne strony:	Słabe strony:
<ul style="list-style-type: none">• Przepływ informacji na linii jednostka pomocy społecznej – uczestnik projektu systemowego, został w badaniu oceniony jako właściwy.• W ocenie zdecydowanej większości badanych ośrodków korzystających z form wsparcia w ramach projektu systemowego ROPS w 2009 roku, w dużym stopniu wpłynęły one na wzrost kompetencji zawodowych pracowników Ośrodków Pomocy Społecznej oraz Powiatowych Centrów Pomocy Rodzinie, a wsparcie udzielone w ramach projektu systemowego ROPS w 2009 roku było przydatne.	<ul style="list-style-type: none">• Program Aktywności Lokalnej, Program integracji społecznej i zawodowej osób niepełnosprawnych – skala wykorzystania nie dość duża, w stosunku do potencjalnych możliwości płynących z ich zastosowania.• W nawiązaniu do wyników badania, zarówno internetowego jak i wywiadów pogłębionych, większość jednostek odczuwa ograniczenia związane z zasobami lokalowymi. Również spośród respondentów wywiadów pogłębionych tylko jeden uznał, że wszystkie zasoby, którymi dysponuje instytucja były wystarczające by pomyślnie zrealizować projekt.• W ramach współpracy z WUP, opinie respondentów – przedstawicieli jednostek pomocy społecznej w regionie wskazują na niedostateczny stopień pomocy w zakresie bieżącego informowania o zmianach przepisów oraz dokumentów programowych.• Mała skala realizacji projektów w partnerstwie – pomimo, że realizacja w partnerstwie wiąże się z możliwością uzyskania z IP dodatkowych środków finansowych, pochodzących z rezerwy na partnerstwo. Brak zainteresowania realizacją projektów w znacznym stopniu uzasadniany jest brakiem doświadczenia i obawą trudności w realizacji i w rozliczeniu takiego projektu. Kadra wydaje się mieć za mało wiedzy, by z tego skorzystać.• Ograniczenia napotkane w trakcie realizacji projektu, wynikające z procedur formalnych i utrudnień biurokratycznych – w tym opóźnienia decyzji w kontaktach z WUP.

Szanse:

- Wysokość kwoty dofinansowania do realizacji projektów – w opinii większości respondentów wywiadów pogłębionych, wystarczająca do realizacji założeń.
- Promocja projektu oraz działań realizowanych w ramach PO KL – rosnące zainteresowanie beneficjentów możliwościami, jakie niesie udział w projekcie.
- Realizacja projektu stanowi możliwość zmiany wizerunku instytucji pomocy społecznej.

Zagrożenia:

- Realizacja wartości wskaźnika liczby klientów pomocy społecznej, którzy powinni zakończyć udział w projektach dotyczących aktywnej integracji, założonego na cały okres wdrażania PO KL w regionie może być zagrożona.
- Przypadki, gdy w budżecie projektu udział środków na zadanie: pomoc socjalna znacząco przekracza udział środków na aktywne integrację.
- Zbyt krótki, w ocenie przedstawicieli badanych jednostek pomocy społecznej, czas trwania projektów – niewystarczający aby dokonać rzeczywistych zmian w uczestnikach projektu, lub skutecznie wpłynąć na rozwiązanie problemów lokalnej społeczności.
- W wypowiedziach badanych przedstawicieli jednostek pomocy społecznej powtarzał się motyw braku czasu na realizację projektu – obciążenie obowiązkami, konieczność realizacji projektu po godzinach. Brak czasu na realizację projektów systemowych był również wskazywany wśród głównych powodów, dla których ośrodki nie decydują się na ich realizację. Sytuacja taka sprzyja traktowaniu realizacji projektu jako obciążenia, a nie szansy – i sprzyja obniżeniu zaangażowania w jego realizację.
- Niespójność przepisów prawa utrudnia interpretację zapisów dokumentów programowych, a tym samym skuteczność realizacji projektów.
- Dane wskazują, że badane jednostki postrzegają narzędzia: Program Aktywności Lokalnej, Program Integracji Społecznej i zawodowej osób niepełnosprawnych jako najtrudniejsze w realizacji – być może więc kadra nie jest dostatecznie przygotowana, by zwiększyć skalę ich wykorzystania.
- W badaniu zasygnalizowano, że część jednostek postrzega aspekt rekrutacji uczestników w kontekście „walki o klienta” z innymi podmiotami – na przykład realizującymi projekty systemowe urzędami pracy. Podejście takie świadczy o niewłaściwym podejściu do realizacji projektu – kontakty między tymi podmiotami mogą i powinny być oparte na współpracy i wymianie informacji o klientach, co zwiększyłoby skuteczność doboru form wsparcia.

8 Załącznik nr 2 – Opis metodologii badania

Analiza danych zastanych (Desk Research)

W ramach badania poddano analizie następujące dokumenty:

- 85 wniosków o dofinansowanie projektów systemowych z Poddziałów 7.1.1 i 7.1.2 PO KL z 2009 roku. Dobór wniosków do analizy dokonany był w sposób losowy, z uwzględnieniem podziału na projekty realizowane przez gminy wiejskie, miejskie, miejsko-wiejskie, powiaty grodzkie i ziemskie, projekty realizowane w partnerstwie oraz biorąc pod uwagę subregiony w Województwie Małopolskim. Zestawienie wylosowanych wniosków według określonych powyżej kryteriów znajduje się w dodatkowych zestawieniach tabelarycznych, w tabeli nr 8.
- Lokalne (gminne/powiatowe) strategie rozwiązywania problemów społecznych w jednostkach samorządu terytorialnego, których wnioski o dofinansowanie zostały wylosowane do analizy.
- Wyniki badania „Bilans potrzeb w zakresie pomocy społecznej 2010” przeprowadzonego przez Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Krakowie w ramach projektu „Małopolskie Obserwatorium Polityki Społecznej”²³.
- Wyniki i rekomendacje badania ewaluacyjnego pn. „Ocena systemu zarządzania i wdrażania Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki w Województwie Małopolskim” wykonanego na zlecenie IP PO KL Województwa Małopolskiego²⁴.
- Zapisy dokumentów programowych PO KL:
 - „Program Operacyjny Kapitał Ludzki 2007-2013”.
 - „Szczegółowy Opis Priorytetów PO KL”.²⁵
 - „Zasady przygotowania, realizacji oraz rozliczania projektów systemowych OPS, PCPR oraz ROPS”. Przeanalizowane zostały wszystkie trzy wersje dokumentu, uwzględniając zmiany, jakie zaszły w jego strukturze od lutego 2008 roku do marca 2009 roku.²⁶

Podstawowe zagadnienia badawcze, na które uzyskano odpowiedź na podstawie przeprowadzonych analiz, dotyczą oceny stopnia, w jakim zastosowane w projektach systemowych narzędzia oraz formy pomocy społecznej przyczyniają się do realizacji celów interwencji EFS w ramach PO KL: celów projektów systemowych, celu Działania 7.1: Rozwijanie aktywnych form integracji społecznej i umożli-

²³ Jest to cykliczne badanie prowadzone przez Małopolskie Obserwatorium Polityki Społecznej, projekt realizowany przez Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Krakowie współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Priorytetu VII Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki „Promocja integracji społecznej”. Badanie ma na celu diagnozę realizacji ustawowych zadań pomocy społecznej przez gminy i powiaty województwa małopolskiego, określenie występujących barier oraz identyfikację kierunków zmian – faktycznych i pożądaných w jednostkach organizacyjnych pomocy społecznej w regionie. Badaniem objęto wszystkie podstawowe i gminne ośrodki pomocy społecznej w Małopolsce: 179 OPS, 19 PCPR oraz 3 MOPS miast na prawach powiatu. Sondaż został zrealizowany za pomocą ankiety rozsyłanej. W styczniu 2010 roku skierowano kwestionariusze ankiet drogą pocztową oraz mailową do w/w jednostek organizacyjnych pomocy społecznej w województwie. Łącznie badaniem objęto 201 jednostek pomocy społecznej w regionie. Narzędzie badawcze stanowił kwestionariusz, którego projekt został skonsultowany z zespołem projektu Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej w Krakowie: „Szkolenie i Doskonalenie Zawodowe Kadr Pomocy Społecznej”, dla którego badanie stanowić ma podstawę realizacji. Zwrot ankiet w badaniu wyniósł 100%, jednak nie wszystkie dane nadesłane przez ankietowane jednostki miały tę samą jakość, gdyż nie zawsze jednostki odpowiedziały na każde pytanie ankiety.

²⁴ Pozyskane dane miały zastosowanie głównie informacyjne, w badaniu nie odwoływano się bezpośrednio do zapisów dokumentu.

²⁵ Dokument i jego aktualizacje: 09.2007, 03.2008, 02.2009, 06.2009.

²⁶ Dokument i jego aktualizacje: 02. 2008, 12.2008, 03.2009. Dokument ten stanowi określenie zasad przygotowania, realizacji oraz rozliczania projektów systemowych w ramach Działania 7.1 w Priorytecie VII. Do podstawowych elementów *Zasad...* należą: określenie zasad programowania Działania 7.1 i Poddziałów w Priorytecie VII, określenie zasad przygotowania projektu systemowego, określenie zadań beneficjentów systemowych oraz innych instytucji w zakresie realizacji projektu systemowego, określenie narzędzi i instrumentów stosowanych w ramach projektu systemowego, określenie zasad finansowania projektów systemowych, określenie zasad rozliczania i monitorowania projektu systemowego.

liwanie dostępu do nich osobom zagrożonym wykluczeniem społecznym oraz poprawa skuteczności funkcjonowania instytucji pomocy społecznej w regionie, celu szczegółowego nr 1 Priorytetu VII: Poprawa dostępu do rynku pracy osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, celu szczegółowego nr 2 PO KL: Zmniejszenie obszarów wykluczenia społecznego, a także oceny zgodności projektów z lokalnymi strategiami rozwiązywania problemów społecznych (zgodnie z art. 17 ust. 1 pkt 1 oraz art. 19 pkt 1 Ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej – Dz. U. z dnia 15 kwietnia 2004 r.). Analiza zgromadzonych dokumentów stanowiła punkt wyjścia dla dokonania oceny jakości wykorzystanych w tych projektach narzędzi, pod kątem ich trafności, skuteczności i efektywności, jak również oceny kompleksowości i komplementarności zastosowanych form wsparcia.

Indywidualne Wywiady Pogłębione (IDI)

Indywidualne Wywiady Pogłębione (IDI – Individual In-Depth Interview) to jedna z metod badań jakościowych, polegająca na szczegółowej, wnikliwej rozmowie z respondentem, której celem jest dotarcie do precyzyjnych informacji oraz poszerzenie wiedzy, związanej z tematem badania. W trakcie wywiadu indywidualnego podejmowane są pytania badawcze o charakterze eksploracyjnym, dotyczące próby wyjaśnienia/zrozumienia zjawisk, motywacji, postaw i zachowań. W ramach wywiadów pogłębionych wprowadzane są do rozmowy kolejne tematy, które odpowiednio ukierunkowują wypowiedź respondenta i pomagają w ujawnianiu jego przekonań, opinii i postaw. Przebieg indywidualnego wywiadu pogłębionego jest rejestrowany, a podstawą interpretacji wyników jest pogłębiona analiza informacji uzyskanych w całej serii niezależnych wywiadów.

Przy doborze respondentów do badania Wykonawca kierował się wytycznymi Zamawiającego, które uwzględniały podział terenowy województwa małopolskiego (subregiony, gminy miejskie, wiejskie, powiat ziemski, miasta na prawach powiatu) oraz rodzaj realizowanego projektu (samodzielnie lub w partnerstwie). W ramach niniejszego badania indywidualne wywiady pogłębione zostały przeprowadzone w następujących jednostkach:

- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Jordanowie – gmina miejska
- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Krakowie – miasto na prawach powiatu
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Pleśnie – gmina wiejska
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Nowym Sączu – powiat realizujący projekt w partnerstwie
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Wadowicach – powiat ziemski

Podstawowe narzędzie badawcze stanowił scenariusz indywidualnego wywiadu pogłębionego. Wzór scenariusza przedstawiono w dalszej części niniejszego załącznika.

Case Study (Studium Przypadku)

Studia przypadków w swym założeniu przy niniejszym badaniu polegały na szczegółowej analizie wniosku o dofinansowanie, wniosku o płatność, bilansu realizacji projektu systemowego (postęp finansowy i rzeczowy) oraz wizyt, uwzględniających obserwację w miejscu realizacji projektu (indywidualny wywiad pogłębiony, wywiad swobodny) – szczególnie istotna była w tym przypadku możliwość wskazania i opisanie tzw. dobrych praktyk, czyli przykładów inicjatyw i rozwiązań, które mogą być wskazane jako skuteczne formy przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu. W związku z powyższym studia przypadków opierały się o dwa główne kierunki realizacji:

- Orientacja na przypadek (uwzględnienie specyficznych przypadków, sytuacji, problemów),
- Orientacja na zmienną (poszukiwanie zależności i związków).

Uwzględnienie wyłącznie pierwszej z powyższych perspektyw wydawało się naturalne w przypadku case study, jednak rezygnacja z poszukiwania zależności i związków byłaby z pewnością ze szkodą dla jakości, a przede wszystkim dla praktycznego wymiaru oferowanego badania. Dlatego też uwzględniono obydwie perspektywy analityczne.

W przypadku metody case study zastosowany został dobór celowy. Szczególnie istotna przy ustalaniu jednostek do badania była możliwość wskazania takich podmiotów, które realizują tzw. dobre

praktyki. W związku z powyższym Zamawiający wspólnie z Wykonawcą do udziału w badaniu wskazał **Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Nowym Sączu** oraz **Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Krakowie**. W obydwu ośrodkach wizytacja odbyła się w dniu 20.10.2010r.

Ankieta internetowa (CAWI)

Technika CAWI (Computer Assisted Web Interviewing) polega na przeprowadzeniu ankiety internetowej, nadzorowanej komputerowo.

Ankiety internetowe zostały skierowane do wszystkich kierowników podstawowych jednostek pomocy społecznej w województwie małopolskim – 179 ośrodków pomocy społecznej, 19 powiatowych centrów pomocy rodzinie oraz 3 miejskich ośrodków pomocy społecznej miast na prawach powiatów (ewentualnie do innych pracowników, którzy posiadają wiedzę w zakresie realizowanych projektów). Wstęp do badania stanowiła wiadomość przesłana do wszystkich wskazanych podmiotów, która zawierała w swej treści nazwę użytkownika i indywidualne hasło dostępowe. Wykonawca zastosował także szereg działań wspomagających pozyskiwanie danych m.in. kilkukrotne przypomnienia o wzięciu udziału w badaniu w formie mailingowej kampanii informacyjnej, a także szczegółową weryfikację dostępnych danych teleadresowych badanych jednostek. Liczba zrealizowanych wywiadów wyniosła 118. Podstawowe dane o jednostkach biorących udział w badaniu prezentuje tabela nr 7.

Tabela 7. Podstawowe dane o jednostkach włączonych do badania.

Reprezentowana jednostka samorządu terytorialnego	Liczba mieszkańców gminy/powiatu	Liczba pracowników zatrudnionych w danej instytucji
gmina miejska	8,5% ≤ 19 999	64,4% <10
gmina wiejska	50,8% 20 000 – 39 999	15,3% od 10 do 19
gmina miejsko-wiejska	24,6% 40 000 – 59 999	8,5% od 20 do 30
powiat ziemski	11,9% 60 000 – 79 999	1,7% >30
powiat grodzki	4,2% 80 000 – 99 999	3,4%
	≥ 100 000	6,8%

Kwestionariusz badawczy w swojej podstawowej wersji określony został w dokumencie „Założenia do ewaluacji projektów systemowych OPS i PCPR, realizowanych w ramach Działania 7.1 Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki”. Na etapie przygotowania do realizacji badania, Wykonawca wspólnie z Zamawiającym dokonali drobnych modyfikacji kwestionariusza, tak aby w możliwie najlepszym stopniu odpowiadał celom badania. Wzór kwestionariusza badawczego wykorzystanego w badaniu przedstawiono w dalszej części niniejszego załącznika.

8.1 Scenariusz indywidualnego wywiadu pogłębionego (IDI)

Dzień dobry!

Nazywam się [...] Jestem ankierem firmy [...] Na zlecenie ROPS KRAKÓW realizujemy badanie, którego celem jest poznanie Pana/i opinii na temat projektu, który Pana/i jednostka realizowała w 2009 r. Jestem zobowiązany poinformować Pana/i, że niniejsze badanie jest współfinansowane ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego.

1. Jak Państwo oceniacie przepływ informacji pomiędzy beneficjentem a uczestnikami projektu? Czy jest on właściwy? Czy jest on wystarczający do sprawnej realizacji projektu?
2. Czy środki finansowe przeznaczone na realizację Państwa projektu były Państwa zdaniem wystarczające? Jeśli mieliby Państwo możliwość wykorzystania większych środków to jakiego typu wsparcie chcieliby Państwo realizować? Czy budżet projektu był wydatkowany w założonym wymiarze? Czy dokonywane były przesunięcia środków, alokowanych na poszczególne zadania i jakie były tego przyczyny?

3. Czy Państwa OPS/PCPR dysponuje odpowiednimi zasobami (lokalowymi, kadrowymi, czasowymi, itd.) do realizacji projektu, współfinansowanego z EFS? Jeżeli nie, to czego najbardziej brakuje Państwu do sprawnej realizacji projektu?
4. Czy liczba pracowników zatrudnionych przy realizacji projektu była wg Państwa wystarczająca? Jeżeli nie, to na jakich stanowiskach występował niedobór kadr?
5. Czy zadania/działania realizowane były w projekcie terminowo? Czy realizacja projektu odbywała się w wyznaczonym czasie? Czy zadania realizowane były zgodnie z harmonogramem? Czy dokonywano modyfikacji harmonogramu, w trakcie realizacji projektu?
6. Jakich problemów doświadczyli Państwo w trakcie i w związku z realizacją projektu systemowego? Czego one dotyczyły? Co spowodowało (co było główną przyczyną), że one wystąpiły?
7. Jakie działania podejmowali Państwo w celu rozwiązania pojawiających się w trakcie realizacji projektu problemów?
8. Z kim się Państwo kontaktowali w sprawie rozwiązania pojawiających się problemów? Jakie metody i sposoby wykorzystywali Państwo w celu rozwiązania tych problemów? Gdzie poszukiwali Państwo informacji na ten temat możliwych sposobów rozwiązania pojawiających się problemów? Czy uzyskali Państwo pomoc dotyczącą rozwiązania problemów? Czy uzyskana pomoc pomogła rozwiązać problemy w realizacji projektu (była wystarczająca)?
9. Czy wartości docelowe wskaźników w ramach Działania 7.1, określone dla województwa w danym roku obowiązywania Planu Działania zostały przez OPS/PCPR osiągnięte? Jeśli nie – dlaczego? Czy według Pana(i) oceny, poziom tych wskaźników jest właściwie określony (możliwy do realizacji / zbyt wygórowany – które konkretnie wskaźniki)?
10. Jak ocenia Pan(i) efektywność zastosowanych w projekcie narzędzi, instrumentów i form pomocy (czy osiągnięte w projektach rezultaty można było zrealizować przy użyciu innych zasobów lub w krótszym okresie czasu)? Proszę uzasadnić swoją ocenę.
11. Czy projekt był realizowany w partnerstwie? W jakim stopniu, Państwa zdaniem, współpraca z partnerami była dotychczas skuteczna? Jak ją Państwo oceniacie? Jak Państwo oceniacie jakość komunikacji pomiędzy liderem projektu a partnerami? Czy występują jakiegokolwiek problemy we współpracy partnerskiej? Jeżeli występują problemy we współpracy partnerskiej to jakiego typu są to problemy?
12. Z jakimi instytucjami Państwo współpracowali (poza współpracą wynikającą z partnerstwa w projekcie) przy realizacji projektu systemowego? Z kim współpraca ta układała się najlepiej? Jak Państwo oceniają współpracę z konkretnymi instytucjami, w tym instytucjami zaangażowanymi we wdrażanie PO KL, organizacjami pozarządowymi, partnerami społeczno-gospodarczymi, przedsiębiorcami? Jakiej pomocy ze strony innych instytucji Państwo oczekiwali jeszcze, a nie uzyskali? Jakiego wsparcia oczekują Państwo w przyszłości najbardziej?
13. Czy w ramach realizowanego projektu współpracowali Państwo z publicznymi służbami zatrudnienia? Jeśli tak to czy zostało podpisane porozumienie o współpracy z PUP? Na czym dokładnie ona polegała? Jak się ona odbywała? Jak ją Państwo oceniacie?
14. Czy planują Państwo realizować projekt w 2011 roku? Jeśli nie to dlaczego?
15. Jakie są Państwa zdaniem najważniejsze czynniki sukcesu w realizacji projektu systemowego?
16. Jakie lokalne problemy społeczne wg Państwa można przede wszystkim rozwiązać dzięki realizacji projektów systemowych? Jakich problemów społecznych Państwa zdaniem nie można rozwiązać poprzez działania projektowe i dlaczego (co stoi na przeszkodzie w ich rozwiązaniu)?
17. Czy realizacja projektu systemowego może przyczynić się Państwa zdaniem do rozwiązania lokalnych problemów społecznych? W jakim stopniu wg Państwa wsparcie udzielane w ramach projektów systemowych ma wpływ na kształtowanie lokalnej polityki społecznej?
18. W jakim stopniu wg Państwa projekt w 2009 r. był sprawnie/skutecznie realizowany?
19. Jakie bariery systemowe Państwa zdaniem przeszkadzają w skutecznej realizacji projektów systemowych w Działaniu 7.1. PO KL? W jaki sposób można, Państwa zdaniem, te bariery usunąć? Jakiego rodzaju działania należy podjąć w tym celu? Jaka instytucja powinna je podjąć?
20. Jakie są Państwa najpilniejsze potrzeby, związane ze wsparciem ze strony ROPS, realizowanym w ramach projektów systemowych z Poddziałania 7.1.3 PO KL?
21. Jakie są potrzeby i oczekiwania beneficjentów, które mógłby rozwiązać ROPS w ramach projektów systemowych realizowanych w Poddziałaniu 7.1.3 PO KL?
22. Jaka była skuteczność rekrutacji uczestników do projektu? Ile procent odmawiało? Z jakich powodów?

23. Czy warunki udziału w projekcie systemowym były odpowiednie, zbyt trudne, zbyt swobodne?
24. Czy i w jakiej skali zdarzały się rezygnacje uczestników w trakcie trwania projektu? Jakie były powody? Co OPS/PCPR robił, żeby zapobiec rezygnacji, odwieść od decyzji?
25. Czy OPS/PCPR miał inne pomysły na projekt w ramach Poddziałania 7.1.1/Poddziałania 7.1.2? Jeśli tak, to czy wybór tego do wniosku i realizacji był z perspektywy czasu najwłaściwszy?

8.2 Kwestionariusz ankiety internetowej (CAWI)

Badanie ewaluacyjne współfinansowane przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Wzór anonimowej ankiety internetowej (CAWI) skierowanej do wszystkich kierowników OPS i PCPR w Województwie Małopolskim (ewentualnie innych pracowników OPS i PCPR, którzy posiadają pełną wiedzę w zakresie realizowanych projektów systemowych).

Szanowni Państwo!

Zwracamy się z uprzejmą prośbą o udział w badaniu i wypełnienie poniższej anonimowej ankiety. Wypełnienie ankiety nie powinno Państwu zająć więcej niż 20 minut. Ankieta jest realizowana w ramach badania finansowanego ze środków Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki. Celem niniejszej ankiety jest zebranie rzetelnych i kompleksowych informacji na temat skuteczności, efektywności i użyteczności narzędzi oraz instrumentów wsparcia, udzielanego przez Państwa instytucje w ramach Działania 7.1 PO KL. Dzięki Państwa zaangażowaniu i udzieleniu odpowiedzi na pytania ankiety możliwa będzie analiza Państwa potrzeb, związanych z realizacją projektów systemowych, a także zaproponowanie rozwiązań, służących rozwiązaniu problemów, których Państwo doświadczacie. Bardzo liczymy na Państwa pomoc i współpracę w ramach niniejszego badania.

CZĘŚĆ I. OCENA PROJEKTÓW SYSTEMOWYCH OŚRODKÓW POMOCY SPOŁECZNEJ ORAZ POWIATOWYCH CENTRÓW POMOCY RODZINIE

P1. Czy w 2009 r. realizowali Państwo projekt systemowy w ramach Działania 7.1 PO KL? Jeżeli odpowiedź „nie” proszę przejść do P3.	
<input type="checkbox"/> tak	<input type="checkbox"/> nie
P2. Jaki jest obecny stan wdrażania tego projektu?	
<input type="checkbox"/> jest obecnie w fazie realizacji Proszę przejść do P4.	
<input type="checkbox"/> został zakończony do końca 2009 r. Proszę przejść do P4.	
P3. Z jakiego powodu nie zdecydowali się Państwo realizować w 2009 r. projektu w ramach Działania 7.1 PO KL? Można zaznaczyć maksymalnie trzy odpowiedzi.	
<input type="checkbox"/> brak takiej potrzeby	
<input type="checkbox"/> zbyt mała alokacja finansowa	
<input type="checkbox"/> brak zasobów kadrowych do realizacji projektu	
<input type="checkbox"/> brak czasu na realizację projektu	
<input type="checkbox"/> niezrozumiałe zasady dotyczące realizacji projektu	
<input type="checkbox"/> brak doświadczenia w realizacji projektów, współfinansowanych ze środków EFS	
<input type="checkbox"/> brak wiedzy w zakresie realizacji projektów	
<input type="checkbox"/> nieadekwatne formy wsparcia wskazane w dokumentach programowych PO KL	
<input type="checkbox"/> brak warunków lokalowych	
<input type="checkbox"/> trudności w rekrutacji uczestników projektu	

<input type="checkbox"/> inne (jakie?)					
P4. Czy planują Państwo realizować w 2011 roku projekt systemowy w ramach Działania 7.1 PO KL? <i>Jeżeli odpowiedź „tak” proszę przejść do P6. Jeżeli w P1 odpowiedź „nie” i w P4 odpowiedź „nie” proszę przejść do części II ankiety.</i>					
<input type="checkbox"/> tak			<input type="checkbox"/> nie		
P5. Z jakiego powodu nie planują Państwo realizować w 2011 roku projektu w ramach Działania 7.1 PO KL? <i>Proszę zaznaczyć maksymalnie 3 odpowiedzi. Jeżeli w P1 odpowiedź „nie” proszę przejść do części II ankiety.</i>					
<input type="checkbox"/> brak takiej potrzeby					
<input type="checkbox"/> zbyt mała alokacja finansowa					
<input type="checkbox"/> brak zasobów kadrowych do realizacji projektu					
<input type="checkbox"/> brak czasu na realizację projektu					
<input type="checkbox"/> niezrozumiałe zasady dotyczące realizacji projektu					
<input type="checkbox"/> brak doświadczenia w realizacji projektów, współfinansowanych ze środków EFS					
<input type="checkbox"/> brak wiedzy w zakresie realizacji projektów					
<input type="checkbox"/> nieadekwatne formy wsparcia wskazane w dokumentach programowych PO KL					
<input type="checkbox"/> brak warunków lokalowych					
<input type="checkbox"/> trudności w rekrutacji uczestników projektu					
<input type="checkbox"/> inne (jakie?)					
P6. W jakim stopniu (w %), Państwa zdaniem, cel główny projektu został osiągnięty do końca 2009 roku?					
<input type="checkbox"/> 0-19%	<input type="checkbox"/> 20-39%	<input type="checkbox"/> 40-59%	<input type="checkbox"/> 60-79%	<input type="checkbox"/> 80-99%	<input type="checkbox"/> 100%
<i>Jeżeli cel główny zrealizowano w 100% proszę przejść do P8.</i>					
P7. Z jakich powodów, Państwa zdaniem, cel główny projektu nie został osiągnięty w 100% ?					
<input type="checkbox"/> cel nie wynikał z analizy lokalnych potrzeb i problemów społecznych					
<input type="checkbox"/> problemy organizacyjne, techniczne					
<input type="checkbox"/> problemy finansowe (np. rozliczanie projektu)					
<input type="checkbox"/> problemy kadrowe					
<input type="checkbox"/> problemy merytoryczne					
<input type="checkbox"/> problemy prawne					
<input type="checkbox"/> niedostatecznie rozpoznane potrzeby grupy docelowej wsparcia					
<input type="checkbox"/> zbyt krótki okres realizacji projektu					
<input type="checkbox"/> nieadekwatnie dobrane formy wsparcia					
<input type="checkbox"/> niewłaściwy dobór wskaźników					
z listy rozwijanej: wskaźniki niedookreślone, wskaźniki niemierzalne, wskaźniki przeszacowane, wskaźniki niedoszacowane, wskaźniki nieracjonalne wskaźniki niemożliwe do monitorowania					
<input type="checkbox"/> problemy z rekrutacją uczestników projektów / brak chętnych					
<input type="checkbox"/> trudności w udzielaniu wsparcia danej grupie docelowej					

<input type="checkbox"/> rezygnacja uczestników z udziału w projekcie.					
<input type="checkbox"/> nieskuteczna promocja projektu					
<input type="checkbox"/> inne (jakie?)					
P8. W jakim stopniu (w %), Państwa zdaniem, rezultaty projektu zostały osiągnięte w 2009 roku?					
<input type="checkbox"/> 0-19%	<input type="checkbox"/> 20-39%	<input type="checkbox"/> 40-59%	<input type="checkbox"/> 60-79%	<input type="checkbox"/> 80-99%	<input type="checkbox"/> 100%
<i>Jeżeli rezultaty projektu zostały osiągnięte w 100% proszę przejść do P10.</i>					
P9. Z jakich powodów rezultaty określone dla projektu nie zostały w 100 % osiągnięte?					
<input type="checkbox"/> niewłaściwy dobór wskaźników z listy rozwijanej: wskaźniki niedookreślone, wskaźniki niemierzalne, wskaźniki przeszacowane, wskaźniki niedoszacowane, wskaźniki nieracjonalne wskaźniki niemożliwe do monitorowania					
<input type="checkbox"/> problemy organizacyjne, techniczne					
<input type="checkbox"/> problemy finansowe (np. rozliczanie projektu)					
<input type="checkbox"/> problemy kadrowe					
<input type="checkbox"/> problemy merytoryczne					
<input type="checkbox"/> problemy prawne					
<input type="checkbox"/> problemy z rekrutacją uczestników projektów / brak chętnych					
<input type="checkbox"/> rezygnacja uczestników z udziału w projekcie.					
<input type="checkbox"/> nieskuteczna promocja projektu					
<input type="checkbox"/> inne (jakie?)					
P10. Czy w związku z realizacją projektu pojawiły się jakiegokolwiek problemy? <i>Jeżeli odpowiedź „nie” proszę przejść do P12.</i>					
<input type="checkbox"/> tak			<input type="checkbox"/> nie		
P11. Jakich kwestii dotyczyły te problemy? <i>Można wybrać więcej niż jedną opcję.</i>					
<input type="checkbox"/> finansowych <i>Proszę krótko opisać (co najmniej 1 zdanie).</i>					
<input type="checkbox"/> merytorycznych <i>Proszę krótko opisać (co najmniej 1 zdanie).</i>					
<input type="checkbox"/> organizacyjnych, technicznych <i>Proszę krótko opisać (co najmniej 1 zdanie).</i>					

<input type="checkbox"/> prawnych <i>Proszę krótko opisać (co najmniej 1 zdanie).</i>					
<input type="checkbox"/> proceduralnych <i>Proszę krótko opisać (co najmniej 1 zdanie).</i>					
<input type="checkbox"/> kadrowych <i>Proszę krótko opisać (co najmniej 1 zdanie).</i>					
<input type="checkbox"/> innych (jakich?) <i>Proszę krótko opisać (co najmniej 1 zdanie).</i>					
P12. Jakiego rodzaju narzędzia wykorzystywaliście Państwo w projekcie w 2009 roku?					
<input type="checkbox"/> kontrakt socjalny					
<input type="checkbox"/> program aktywności lokalnej					
<input type="checkbox"/> program integracji społecznej i zawodowej osób niepełnosprawnych					
P13. Proszę ocenić stopień trudności w zastosowaniu poszczególnych narzędzi w ramach projektu realizowanego w 2009 r. <i>Odpowiedź należy zaznaczyć na skali, gdzie 1 oznacza – bardzo prosty w realizacji, a 5 – bardzo trudny (tylko odpowiedzi wskazane w poprzednim pytaniu).</i>					
	1	2	3	4	5
<input type="checkbox"/> kontrakt socjalny <i>Proszę przejść do P14.</i>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
<input type="checkbox"/> program aktywności lokalnej <i>Proszę przejść do P15.</i>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
<input type="checkbox"/> program integracji społecznej i zawodowej osób niepełnosprawnych <i>Proszę przejść do P16.</i>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
P14. Jakiego rodzaju zadania/usługi sfinansowali Państwo w projekcie w 2009 r. w ramach kontraktu socjalnego?					
<input type="checkbox"/> zasiłki i pomoc w naturze					
<input type="checkbox"/> praca socjalna					
<input type="checkbox"/> prace społecznie użyteczne					
<input type="checkbox"/> instrumenty aktywnej integracji <i>Proszę wymienić jakie, a następnie przejść do P17.</i>					
<input type="checkbox"/> działania o charakterze środowiskowym <i>Proszę wymienić jakie.</i>					
P15. Jakiego rodzaju zadania/usługi sfinansowali Państwo w projekcie w 2009 r. w ramach programu aktywności lokalnej?					

<input type="checkbox"/> środowiskowa praca socjalna
<input type="checkbox"/> prace społecznie użyteczne
<input type="checkbox"/> instrumenty aktywnej integracji <i>Proszę wymienić jakie, a następnie przejść do P17.</i>
<input type="checkbox"/> działania o charakterze środowiskowym <i>Proszę wymienić jakie.</i>
P16. Jakiego rodzaju zadania/usługi sfinansowali Państwo w projekcie w 2009 r. w ramach programu na rzecz integracji społecznej i zawodowej osób niepełnosprawnych?
<input type="checkbox"/> wsparcie w podejmowaniu aktywizacji zawodowej i integracji społecznej
<input type="checkbox"/> włączanie w zajęcia na rzecz aktywizacji zawodowej w WTZ
<input type="checkbox"/> środowiskowa praca socjalna
<input type="checkbox"/> instrumenty aktywnej integracji <i>Proszę wymienić jakie, a następnie przejść do P17.</i>
<input type="checkbox"/> działania o charakterze środowiskowym <i>Proszę wymienić jakie.</i>
P17. Jakie typy instrumentów aktywnej integracji były najczęściej stosowane w realizowanym przez Państwa projekcie w 2009 r.? <i>Proszę zaznaczyć jedną odpowiedź.</i>
<input type="checkbox"/> instrumenty aktywizacji zawodowej <i>Proszę je wymienić.</i>
<input type="checkbox"/> instrumenty aktywizacji edukacyjnej <i>Proszę je wymienić.</i>
<input type="checkbox"/> instrumenty aktywizacji zdrowotnej <i>Proszę je wymienić.</i>
<input type="checkbox"/> instrumenty aktywizacji społecznej <i>Proszę je wymienić.</i>

P18. Jaka jest Państwa zdaniem skuteczność instrumentów aktywnej integracji w aktywizacji zawodowej i integracji społecznej uczestników ww. projektu? <i>Proszę zaznaczyć odpowiedź na skali, uwzględniając, że 1 oznacza – zupełnie nieskuteczne, a 5 – bardzo skuteczne.</i>					
1	2	3	4	5	
<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
P19. Wniosek o dofinansowanie realizacji projektu systemowego w 2009 roku przygotowany został:					
<input type="checkbox"/> samodzielnie przez pracowników OPS / PCPR					
<input type="checkbox"/> przez wynajętą firmę					
<input type="checkbox"/> przez wynajętą osobę					
<input type="checkbox"/> przy pomocy doradców ROPS					
<input type="checkbox"/> przy pomocy pracowników ROEFS					
<input type="checkbox"/> przez inny podmiot (jaki?)					
P20. W jakim stopniu wsparcie otrzymane w ramach projektu systemowego ROPS było pomocne w sprawnej realizacji Państwa projektu systemowego? <i>Proszę zaznaczyć odpowiedź na poniższej skali, zakładając że 1 oznacza zupełnie nie pomocne, a 5 – bardzo pomocne</i>					
<input type="checkbox"/> 1	<input type="checkbox"/> 2	<input type="checkbox"/> 3	<input type="checkbox"/> 4	<input type="checkbox"/> 5	<input type="checkbox"/> Nie korzystaliśmy ze wsparcia ROPS
P21. Projekt w roku 2009 realizowany był:					
<input type="checkbox"/> samodzielnie <i>Proszę przejść do P22.</i>					
<input type="checkbox"/> w partnerstwie / porozumieniu z innymi jednostkami organizacyjnymi samorządu terytorialnego (np. PUP, szkołą, ośrodkiem zdrowia)? <i>Proszę przejść do P23.</i>					
<input type="checkbox"/> w partnerstwie / porozumieniu z instytucjami prywatnymi (np. pracodawcami, agencjami zatrudnienia)? <i>Proszę przejść do P23.</i>					
<input type="checkbox"/> w partnerstwie / porozumieniu z organizacjami pozarządowymi? <i>Proszę przejść do P23.</i>					
P22. Jakie są najważniejsze przyczyny nie zawiązywania partnerstwa w ramach Państwa projektu systemowego? <i>Można wybrać maksymalnie 3 odpowiedzi.</i>					
<input type="checkbox"/> brak wiedzy na temat możliwości realizacji projektu w partnerstwie					
<input type="checkbox"/> brak wiedzy na temat sposobu realizacji projektu partnerskiego					
<input type="checkbox"/> brak partnerów chętnych do współpracy					
<input type="checkbox"/> brak doświadczenia związanego z tworzeniem partnerstwa					
<input type="checkbox"/> negatywne doświadczenia we współpracy z partnerami w ramach innych projektów					
<input type="checkbox"/> trudności związane z zarządzaniem projektem partnerskim					
<input type="checkbox"/> o trudności związane z rozliczaniem projektu partnerskiego					
<input type="checkbox"/> inne (jakie?)					

P23. Czy w przyszłości planują Państwo realizować projekt w partnerstwie?					
<input type="checkbox"/> tak		<input type="checkbox"/> nie		<input type="checkbox"/> trudno powiedzieć	
P24. Jeśli odpowiedź „tak” lub „trudno powiedzieć” w P23, to proszę poniżej krótko wyjaśnić (co najmniej 1 zdanie) z jakiego typu podmiotami i dlaczego zawiązałyby Państwo partnerstwo.					
P25. Czy współpracowali Państwo nieformalnie z jakimikolwiek instytucjami (nie dotyczy partnerstwa w projekcie) w trakcie realizacji projektu w 2009 r.? <i>Jeżeli odpowiedź „nie” proszę przejść do P28.</i>					
<input type="checkbox"/> tak			<input type="checkbox"/> nie		
P26. Z jakimi instytucjami współpracowali Państwo nieformalnie (nie dotyczy partnerstwa w projekcie) w trakcie realizacji projektu w 2009 r.? <i>Można wybrać maksymalnie 3 odpowiedzi.</i>					
<input type="checkbox"/> ROPS					
<input type="checkbox"/> IP PO KL					
<input type="checkbox"/> ROEFS					
<input type="checkbox"/> publiczne służby zatrudnienia					
<input type="checkbox"/> agencje zatrudnienia					
<input type="checkbox"/> ochotnicze Hufce Pracy					
<input type="checkbox"/> instytucje szkoleniowe					
<input type="checkbox"/> organizacje pozarządowe					
<input type="checkbox"/> organizacje pracodawców					
<input type="checkbox"/> związki zawodowe					
<input type="checkbox"/> przedsiębiorcy					
<input type="checkbox"/> inna instytucja (jaka?)					
P27. Jak oceniacie Państwo jakość współpracy z w obszarze realizacji i wdrażania projektu (2009 r.) z wymienionymi poniżej instytucjami? <i>Proszę ocenić poziom współpracy na skali, zakładając że 1 oznacza, że współpraca była bardzo zła, a 5 – bardzo dobra (tylko odpowiedzi wskazane w poprzednim pytaniu).</i>					
	1	2	3	4	5
<input type="checkbox"/> IP PO KL	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
<input type="checkbox"/> ROPS	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
<input type="checkbox"/> ROEFS	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
<input type="checkbox"/> publiczne służby zatrudnienia	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
<input type="checkbox"/> agencje zatrudnienia	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
<input type="checkbox"/> ochotnicze Hufce Pracy	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
<input type="checkbox"/> instytucje szkoleniowe	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
<input type="checkbox"/> organizacje pozarządowe	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
<input type="checkbox"/> organizacje pracodawców	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
<input type="checkbox"/> związki zawodowe	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>

<input type="checkbox"/> przedsiębiorcy	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
<input type="checkbox"/> inna instytucja (jaka?)	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
P28. Czy Państwa instytucja zawarła pisemne porozumienie z powiatowym urzędem Pracy w ramach realizowanego projektu, określające zasady współpracy w zakresie realizacji zadań na rzecz aktywnej integracji?					
<input type="checkbox"/> tak			<input type="checkbox"/> nie		
P29. Czy w Państwa projekcie systemowym zatrudniono dodatkowych pracowników socjalnych/doradców ds. osób niepełnosprawnych? <i>Jeśli odpowiedź „nie” proszę przejść do P31.</i>					
<input type="checkbox"/> tak			<input type="checkbox"/> nie		
P30. W jakim stopniu zatrudnienie dodatkowych pracowników socjalnych/doradców ds. osób niepełnosprawnych zwiększyło, Państwa zdaniem, poziom skuteczności realizowanego projektu? <i>Proszę zaznaczyć odpowiedź, zakładając, że 1 oznacza – w ogóle nie zwiększyło skuteczności projektu, a 5 –bardzo zwiększyło skuteczność projektu.</i>					
<input type="checkbox"/> 1	<input type="checkbox"/> 2	<input type="checkbox"/> 3	<input type="checkbox"/> 4	<input type="checkbox"/> 5	
<i>Proszę przejść do części II. ankiety.</i>					
P31. Jakie były powody nie zatrudnienia przez Państwa w projekcie systemowym dodatkowych pracowników socjalnych/doradców ds. osób niepełnosprawnych?					
<input type="checkbox"/> brak środków z rezerwy przyznanych przez IP/IP2 PO KL na ten cel					
<input type="checkbox"/> brak takiej potrzeby					
<input type="checkbox"/> brak wiedzy na temat takiej możliwości					
<input type="checkbox"/> brak kandydatów na to stanowisko					
<input type="checkbox"/> inne (jakie?)					
<i>Proszę przejść do części II. ankiety.</i>					

CZĘŚĆ II. OCENA WSPARCIA ROPS, SKIEROWANEGO DO OPS / PCPR W PROJEKTACH SYSTEMOWYCH REALIZOWANYCH W PODDZIAŁANIU 7.1.3 PO KL

R1. Czy brali Państwo udział w 2009 r. w projekcie systemowym ROPS, realizowanym w ramach Poddziałania 7.1.3 PO KL? <i>Jeśli odpowiedź „tak” proszę przejść do R3.</i>	
<input type="checkbox"/> tak	<input type="checkbox"/> nie
R2. Z jakich powodów nie brali Państwo w 2009 r. udziału w projekcie systemowym w ramach Poddziałania 7.1.3 PO KL?	
<input type="checkbox"/> brak takiej potrzeby	
<input type="checkbox"/> brak wiedzy na temat realizowanego projektu ROPS	
<input type="checkbox"/> nieadekwatność oferty ROPS w stosunku do potrzeb OPS/PCPR	
<input type="checkbox"/> konieczność realizacji przez pracowników OPS/PCPR innych obowiązków/zadań	
<input type="checkbox"/> brak czasu	
<input type="checkbox"/> inne (jakie?)	

Proszę przejść do sekcji „METRYCZKA”.					
R3. Z jakiej formy wsparcia w ramach projektu systemowego ROPS (2009 r.) Państwo skorzystaliście? <i>Proszę zaznaczyć wszystkie właściwe odpowiedzi.</i>					
<input type="checkbox"/> szkolenie pracowników i wolontariuszy					
<input type="checkbox"/> specjalistyczne doradztwo					
<input type="checkbox"/> konferencje					
<input type="checkbox"/> warsztaty					
<input type="checkbox"/> inne (jakie?)					
R4. Jak Państwo oceniają przydatność formy wsparcia zaoferowanej w projekcie systemowym ROPS (2009 r.), z której Państwo skorzystaliście?					
<i>Proszę ocenić poziom satysfakcji z realizowanej formy wsparcia na skali, uwzględniając że 1 oznacza, że wsparcie było całkowicie nieprzydatne, a 5 – bardzo przydatne (tylko odpowiedzi wskazane w poprzednim pytaniu).</i>					
	1	2	3	4	5
<input type="checkbox"/> szkolenie pracowników i wolontariuszy	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
<input type="checkbox"/> specjalistyczne doradztwo	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
<input type="checkbox"/> konferencje	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
<input type="checkbox"/> warsztaty	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
o inne (jakie?)	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
R5. Jakich tematów dotyczyło wsparcie w ramach projektu systemowego ROPS, realizowanego w 2009 r.? <i>Można wybrać maksymalnie 3 odpowiedzi.</i>					
<input type="checkbox"/> rozwój form aktywnej integracji					
<input type="checkbox"/> rozwój kierunków pracy socjalnej					
<input type="checkbox"/> rozwój metod i sposobów aktywizacji klientów pomocy społecznej					
<input type="checkbox"/> rozwój nowych form i narzędzi wsparcia indywidualnego i środowiskowego					
<input type="checkbox"/> poprawa systemów zarządzania jednostkami pomocy i integracji społecznej					
<input type="checkbox"/> budowanie zintegrowanej polityki społecznej w regionie					
<input type="checkbox"/> prawidłowa realizacja zadań przewidzianych dla instytucji pomocy i integracji społecznej w ramach PO KL					
<input type="checkbox"/> wypalenie zawodowe oraz superwizja					
<input type="checkbox"/> przygotowanie wniosku o dofinansowanie projektu z EFS					
<input type="checkbox"/> rozliczenie wniosku o dofinansowanie projektu z EFS					
<input type="checkbox"/> zarządzanie projektem, współfinansowanym z EFS					
<input type="checkbox"/> doskonalenie umiejętności społecznych i zawodowych pracowników					
<input type="checkbox"/> komunikacja interpersonalna					
<input type="checkbox"/> upowszechnienie dobrych praktyk z zakresu realizacji usług socjalnych i aktywnej integracji					
<input type="checkbox"/> działania partnerskie w projekcie					
<input type="checkbox"/> sprawozdawczość, monitoring i ewaluacja projektów, współfinansowanych z EFS					
<input type="checkbox"/> informacja i promocja projektu, współfinansowanego z EFS					
<input type="checkbox"/> tworzenie i funkcjonowanie podmiotów ekonomii i integracji społecznej					
<input type="checkbox"/> inne (jakie?)					

R6. Jak oceniają Państwo dany rodzaj wsparcia udzielonego w ramach projektu systemowego ROPS, realizowanego w 2009 r.? <i>Proszę zaznaczyć ocenę poziomu satysfakcji ze wsparcia na skali, gdzie 1 oznacza bardzo nieprzydatne, a 5 – bardzo przydatne (tylko odpowiedzi wskazane w poprzednim pytaniu).</i>					
	1	2	3	4	5
<input type="checkbox"/> rozwój form aktywnej integracji	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
<input type="checkbox"/> rozwój kierunków pracy socjalnej	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
<input type="checkbox"/> rozwój metod i sposobów aktywizacji klientów pomocy społecznej	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
<input type="checkbox"/> rozwój nowych form i narzędzi wsparcia indywidualnego i środowiskowego	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
<input type="checkbox"/> poprawa systemów zarządzania jednostkami pomocy i integracji społecznej	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
<input type="checkbox"/> budowanie zintegrowanej polityki społecznej w regionie	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
<input type="checkbox"/> prawidłowa realizacja zadań przewidzianych dla instytucji pomocy i integracji społecznej w ramach PO KL	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
<input type="checkbox"/> wypalenie zawodowe oraz supervizja	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
<input type="checkbox"/> przygotowanie wniosku o dofinansowanie projektu z EFS	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
<input type="checkbox"/> rozliczenie wniosku o dofinansowanie projektu z EFS	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
<input type="checkbox"/> zarządzanie projektem, współfinansowanym z EFS	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
<input type="checkbox"/> doskonalenie umiejętności społecznych i zawodowych pracowników	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
<input type="checkbox"/> komunikacja interpersonalna	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
<input type="checkbox"/> upowszechnienie dobrych praktyk z zakresu realizacji usług socjalnych i aktywnej integracji	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
<input type="checkbox"/> działania partnerskie w projekcie	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
<input type="checkbox"/> sprawozdawczość, monitoring i ewaluacja projektów, współfinansowanych z EFS	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
<input type="checkbox"/> informacja i promocja projektu, współfinansowanego z EFS	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
<input type="checkbox"/> tworzenie i funkcjonowanie podmiotów ekonomii i integracji społecznej	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
<input type="checkbox"/> inne (jakie?)	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
R7. W jakim stopniu, Państwa zdaniem, wsparcie udzielone w ramach projektu systemowego ROPS w 2009 r. wpłynęło na wzrost kompetencji zawodowych pracowników OPS/PCPR? Proszę zaznaczyć odpowiedź, zakładając, że 1 oznacza – w bardzo małym stopniu wpłynęło, a 5 – w bardzo dużym stopniu wpłynęło.					
<input type="checkbox"/> 1	<input type="checkbox"/> 2	<input type="checkbox"/> 3	<input type="checkbox"/> 4	<input type="checkbox"/> 5	<input type="checkbox"/> Nie wiem/trudno powiedzieć
R8. W jakim stopniu, Państwa zdaniem, wsparcie udzielone w ramach projektu systemowego ROPS w 2009 r. było przydatne? Proszę zaznaczyć odpowiedź, zakładając, że 1 oznacza – zupełnie nieprzydatne, a 5 – bardzo przydatne.					
<input type="checkbox"/> 1	<input type="checkbox"/> 2	<input type="checkbox"/> 3	<input type="checkbox"/> 4	<input type="checkbox"/> 5	<input type="checkbox"/> Nie wiem/trudno powiedzieć
R9. W jakim stopniu (w %), Państwa zdaniem, wsparcie zaoferowane w ramach projektu ROPS w 2009 r. wystarczające? Proszę zaznaczyć odpowiedź, zakładając, że 1 oznacza – zupełnie niewystarczające, a 5 – całkowicie wystarczające.					
<input type="checkbox"/> 0-19%	<input type="checkbox"/> 20-39%	<input type="checkbox"/> 40-59%	<input type="checkbox"/> 60-79%	<input type="checkbox"/> 80-99%	<input type="checkbox"/> 100%
R10. Jakiego rodzaju wsparcia oczekivaliby Państwo w przyszłości ramach projektu systemowego ROPS najbardziej?					
<input type="checkbox"/> doradczego					
<input type="checkbox"/> szkoleniowego					

<input type="checkbox"/> innego (jakiego?)	
R11. Jakiego zakresu dotyczyły szkolenia/doradztwo w projekcie systemowym ROPS (2009 r.), z których Państwo skorzystałście?	
<i>Można zaznaczyć więcej niż jedną odpowiedź.</i>	
<input type="checkbox"/> finanse i księgowość	
<input type="checkbox"/> zarządzanie projektem, współfinansowanym z EFS	
<input type="checkbox"/> aplikowanie o środki finansowe na realizację projektu, współfinansowanego z EFS	
<input type="checkbox"/> stan prawny w zakresie pomocy i integracji społecznej	
<input type="checkbox"/> wprowadzenie nowych metod aktywnej integracji	
<input type="checkbox"/> wsparcie w zakresie pracy socjalnej z klientem pomocy społecznej	
<input type="checkbox"/> programy aktywności lokalnej/praca środowiskowa	
<input type="checkbox"/> praca socjalna z rodziną	
<input type="checkbox"/> doskonalenie umiejętności społecznych	
<input type="checkbox"/> doskonalenie umiejętności zawodowych	
<input type="checkbox"/> komunikacja interpersonalna	
<input type="checkbox"/> upowszechnienie dobrych praktyk z zakresu realizacji usług socjalnych i aktywnej integracji	
<input type="checkbox"/> działania partnerskie w projekcie	
<input type="checkbox"/> kontrakt socjalny	
<input type="checkbox"/> sprawozdawczość, monitoring i ewaluacja projektów, współfinansowanych z EFS	
<input type="checkbox"/> informacja i promocja projektu, współfinansowanego z EFS	
<input type="checkbox"/> tworzenie i funkcjonowanie podmiotów ekonomii i integracji społecznej	
<input type="checkbox"/> inne (jakie?)	
R12. Czy Państwa instytucja planuje wziąć udział w projekcie systemowym w ramach Poddziałania 7.1.3 PO KL w kolejnych latach?	
<i>Jeżeli odpowiedź „tak” proszę przejść do sekcji „METRYCZKA”. Jeżeli odp. „nie” proszę przejść do R13.</i>	
<input type="checkbox"/> tak	<input type="checkbox"/> nie
R13. Z jakich powodów nie planują Państwo wziąć w przyszłości udziału w projekcie systemowym w ramach Poddziałania 7.1.3 PO KL?	
<input type="checkbox"/> brak takiej potrzeby	
<input type="checkbox"/> brak wiedzy na temat realizowanego projektu ROPS	
<input type="checkbox"/> brak czasu	
<input type="checkbox"/> nieadekwatność oferty ROPS w stosunku do potrzeb OPS/PCPR	
<input type="checkbox"/> konieczność realizacji przez pracowników OPS/PCPR innych obowiązków/zadań	
<input type="checkbox"/> inne (jakie?)	
Proszę przejść do sekcji „METRYCZKA”.	

METRYCZKA

M1. Jaką jednostkę samorządu terytorialnego reprezentuje Państwa instytucja?
<input type="checkbox"/> gminę miejską
<input type="checkbox"/> gminę wiejską
<input type="checkbox"/> gminę miejsko-wiejską
<input type="checkbox"/> powiat ziemski
<input type="checkbox"/> powiat grodzki (miasto na prawach powiatu)
M2. Ilu mieszkańców liczy gmina/powiat? <i>Proszę zaznaczyć na skali poniżej właściwy przedział.</i>
<input type="checkbox"/> ≤ 19 999
<input type="checkbox"/> 20 000 – 39 999
<input type="checkbox"/> 40 000 – 59 999
<input type="checkbox"/> 60 000 – 79 999
<input type="checkbox"/> 80 000 – 99 999
<input type="checkbox"/> ≥ 100 000
M3. Czy na terenie Państwa jednostki samorządu terytorialnego została stworzona lokalna (gminna/powiatowa) strategia rozwiązywania problemów społecznych?
<input type="checkbox"/> tak
<input type="checkbox"/> nie
M4. Ilu pracowników ogółem zatrudnionych jest w Państwa instytucji? <i>Proszę podać liczbę pracowników.</i>

9 Załącznik nr 3 – Dodatkowe zestawienia tabelaryczne

Tabela 8. Zestawienie wniosków o dofinansowanie wylosowanych do analizy Desk Research.

Rodzaj gminy	Subregion				SUMA
	I	II	III	IV	
Liczba podmiotów					
Miasto na prawach powiatu	1	-	1	1	3
Gmina miejska	1	2	2	1	6
Gmina miejsko-wiejska	9	3	3	5	20
Gmina wiejska	16	11	10	11	48
Powiat ziemski	2	1	1	1	5
Projekty we współpracy – liderzy	1	-	1	1	3
Ogółem	30	17	18	20	85
Podmioty					
Miasto na prawach powiatu	MOPS Kraków	-	MOPS Nowy Sącz	MOPS Tarnów	3
Gmina miejska	MOPS Oświęcim	MOPS Jordanów OPS Nowy Targ	MOPS Gorlice MOPS Mszana Dolna	MOPS Bochnia	6
Gmina miejsko-wiejska	MGOPS Skawina OPS Zator GOPS Kęty MGOPS Proszowice MGOPS Kalwaria Zebrzydowska MGOPS Niepołomice MGOPS Wieliczka MOPS Alwernia OPS Trzebinia	MGOPS Dobczyce MGOPS Maków Podhalański OPS Rabka Zdrój	MGOPS Biecz MGOPS Muszyna OPS Bobowa	GOPS Ciężkowice OPS Tuchów OPS Żabno MOPS Brzesko MOPS Nowy Wiśnicz	20
Gmina wiejska	GOPS Igołomia- -Wawrzeńczyce GOPS Mogilany GOPS Czernichów GOPS Zielonki GOPS Charsznica GOPS Kozłów GOPS Miechów GOPS Gołcza GOPS Koszyce GOPS Koniusza GOPS Radziemice GOPS Mucharz GOPS Wieprz GOPS Stryszów GOPS Gdów OPS Babice	GOPS Wiśniowa GOPS Pćim GOPS Czarny Du- najec GOPS Czorsztyn GOPS Krościenko nad Dunajcem GOPS Spytkowice GOPS Bystra-Sidzina OPS Jabłonka OPS Łapsze Niżne GOPS Raciechowice GOPS Zawoja	GOPS Gorlice GOPS Łużna GOPS Dobra GOPS Mszana Dolna GOPS Tymbark GOPS Łukowica GOPS Grybów GOPS Rytko OPS Gródek nad Dunajcem OPS Uście Gorlickie	GOPS Bochnia GOPS Rzezawa GOPS Lipnica Muro- wana GOPS Trzciana GOPS Dębno GOPS Wierzchosła- wice GOPS Borzęcin GOPS Wietrzycho- wice GOPS Skrzyszów GOPS Szerzyny GOPS Rzepiennik GOPS Strzyżewski	48
Powiat ziemski	PCPR Kraków PCPR Olkusz	PCPR Zakopane	PCPR Limanowa	PCPR Tarnów	5

Rodzaj gminy	Subregion				SUMA
	I	II	III	IV	
Projekty we współpracy – liderzy	GOPS Zabierzów	-	PCPR Nowy Sącz	MGOPS Dąbrowa Tarnowska	3
Ogółem	30	17	18	20	85

Tabela 9. Zestawienie danych dotyczących kosztów realizacji projektów systemowych w Poddziałaniu 7.1.1 i 7.1.2.

	Koszt projektu ogółem (w zł)	Koszt projektu przypadający na 1 uczestnika (w zł)
Minimum	29961,45	3215,46
I kwartył – wartość, poniżej której mieści się 25% wszystkich obserwacji	97288,76	7272,75
II kwartył – wartość, poniżej której mieści się 50% wszystkich obserwacji	99491,59	9854,69
III kwartył – wartość, poniżej której mieści się 75% wszystkich obserwacji	104599,635	11435,60
Maksimum	1859337,13	19883,97

10 Załącznik nr 4 – Zestawienie tabelaryczne wyników badania CAWI

Tabela 10. Rozkład wyników badania w podziale ze względu na typ reprezentowanej jednostki.

	N		N							%						
	gmina miejska	gmina wiejska	gmina miejsko-wiejska	powiat ziemski	powiat grodzki (miasto na prawach powiatu)	gmina miejska	gmina wiejska	gmina miejsko-wiejska	powiat ziemski	powiat grodzki (miasto na prawach powiatu)	gmina miejska	gmina wiejska	gmina miejsko-wiejska	powiat ziemski	powiat grodzki (miasto na prawach powiatu)	
CZĘŚĆ I																
P1. Czy w 2009 r. realizowali Państwo projekt systemowy w ramach Działania 7.1 PO KL?																
Tak	108	91,5%	10	51	28	14	5	100,0%	85,0%	96,6%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	
Nie	10	8,5%	0	9	1	0	0	0,0%	15,0%	3,4%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	
Razem	118	100,0%	10	60	29	14	5	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	
P2. Jaki jest obecny stan wdrażania tego projektu?																
jest obecnie w fazie realizacji	47	43,5%	4	21	10	10	2	40,0%	41,2%	35,7%	71,4%	40,0%	40,0%	40,0%	40,0%	
został zakończony do końca 2009 r.	61	56,5%	6	30	18	4	3	60,0%	58,8%	64,3%	28,6%	60,0%	60,0%	60,0%	60,0%	
Razem	108	100,0%	10	51	28	14	5	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	
P3. Z jakiego powodu nie zdecydowali się Państwo realizować w 2009 r. projektu w ramach Działania 7.1 PO KL?																
brak takiej potrzeby	1	10,0%	0	1	0	0	0	0	11,1%	0,0%	-	-	-	-	-	
zbyt mała alokacja finansowa	1	10,0%	0	1	0	0	0	0	11,1%	0,0%	-	-	-	-	-	
brak zasobów kadrowych do realizacji projektu	5	50,0%	0	5	0	0	0	0	55,6%	0,0%	-	-	-	-	-	
brak czasu na realizację projektu	5	50,0%	0	4	1	0	0	0	44,4%	100,0%	-	-	-	-	-	
niezrozumiałe zasady dotyczące realizacji projektu	1	10,0%	0	1	0	0	0	0	11,1%	0,0%	-	-	-	-	-	
brak doświadczenia w realizacji projektów, współfinansowanych ze środków EFS	3	30,0%	0	3	0	0	0	0	33,3%	0,0%	-	-	-	-	-	
brak wiedzy w zakresie realizacji projektów	0	0,0%	0	0	0	0	0	0	0,0%	0,0%	-	-	-	-	-	
nieadekwatne formy wsparcia wskazane w dokumentach programowych PO KL	2	20,0%	0	1	1	0	0	0	11,1%	100,0%	-	-	-	-	-	
brak warunków lokalowych	3	30,0%	0	2	1	0	0	0	22,2%	100,0%	-	-	-	-	-	
trudności w rekrutacji uczestników projektu	4	40,0%	0	4	0	0	0	0	44,4%	0,0%	-	-	-	-	-	
Inne (jakie?)	1	10,0%	0	1	0	0	0	0	11,1%	0,0%	-	-	-	-	-	

	N		%		gmina miejska	gmina wiejska	gmina miejsko-wiejska	powiat ziemski	powiat grodzki (miasto na prawach powiatu)	gmina wiejska	gmina miejska	gmina miejsko-wiejska	powiat ziemski	powiat grodzki (miasto na prawach powiatu)
	N	%	N	%										
P4. Czy planują Państwo realizować w 2011 roku projekt systemowy w ramach Działania 7.1 PO KL?														
Tak	115	97,5%	10	58	28	14	5	100,0%	96,7%	96,6%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%
Nie	3	2,5%	0	2	1	0	0	0,0%	3,3%	3,4%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Razem	118	100,0%	10	60	29	14	5	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%
P5. Z jakiego powodu nie planują Państwo realizować w 2011 roku projektu w ramach Działania 7.1 PO KL?														
brak takiej potrzeby	1	33,3%	0	1	0	0	0	-	50,0%	0,0%	-	-	-	-
zbyt mała alokacja finansowa	0	0,0%	0	0	0	0	0	-	0,0%	0,0%	-	-	-	-
brak zasobów kadrowych do realizacji projektu	0	0,0%	0	0	0	0	0	-	0,0%	0,0%	-	-	-	-
brak czasu na realizację projektu	0	0,0%	0	0	0	0	0	-	0,0%	0,0%	-	-	-	-
nierozumiem zasady dotyczące realizacji projektu	0	0,0%	0	0	0	0	0	-	0,0%	0,0%	-	-	-	-
brak doświadczenia w realizacji projektów, współfinansowanych ze środków EFS	0	0,0%	0	0	0	0	0	-	0,0%	0,0%	-	-	-	-
brak wiedzy w zakresie realizacji projektów	0	0,0%	0	0	0	0	0	-	0,0%	0,0%	-	-	-	-
nieadekwatne formy wsparcia wskazane w dokumentach programowych PO KL	1	33,3%	0	0	1	0	0	-	0,0%	100,0%	-	-	-	-
brak warunków lokalowych	0	0,0%	0	0	0	0	0	-	0,0%	0,0%	-	-	-	-
trudności w rekrutacji uczestników projektu	1	33,3%	0	1	0	0	0	-	50,0%	0,0%	-	-	-	-
Inne (jakie?)	1	33,3%	0	1	0	0	0	-	50,0%	0,0%	-	-	-	-
P6. W jakim stopniu (w %), Państwa zdaniem, cel główny projektu został osiągnięty do końca 2009 roku?														
20-39%	5	4,6%	2	1	1	1	0	20,0%	2,0%	3,6%	7,1%	7,1%	7,1%	0,0%
40-59%	3	2,8%	0	3	0	0	0	0,0%	5,9%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
60-79%	9	8,3%	2	5	1	1	0	20,0%	9,8%	3,6%	7,1%	7,1%	7,1%	0,0%
80-99%	33	30,6%	3	10	9	8	3	30,0%	19,6%	32,1%	57,1%	57,1%	57,1%	60,0%
100%	58	53,7%	3	32	17	4	2	30,0%	62,7%	60,7%	28,6%	28,6%	28,6%	40,0%
Razem	108	100,0%	10	51	28	14	5	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%
P7. Z jakich powodów, Państwa zdaniem, cel główny projektu nie został osiągnięty w 100%?														
cel nie wynikał z analizy lokalnych potrzeb i problemów społecznych	0	0,0%	0	0	0	0	0	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
problemy organizacyjne, techniczne	6	12,0%	1	4	0	1	0	14,3%	21,1%	0,0%	10,0%	10,0%	10,0%	0,0%
problemy finansowe (np. rozliczanie projektu)	5	10,0%	0	3	2	0	0	0,0%	15,8%	18,2%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%

	N	%	N				%				powiat grodzki (miasto na prawach powiatu)	powiat ziemski	powiat grodzki (miasto na prawach powiatu)
			gmina miejska	gmina wiejska	gmina miejsko-wiejska	powiat ziemski	gmina miejska	gmina wiejska	gmina miejsko-wiejska	powiat ziemski			
problemy kadrowe	1	2,0%	0	1	0	0	0,0%	5,3%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
problemy merytoryczne	5	10,0%	1	4	0	0	14,3%	21,1%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
problemy prawne	3	6,0%	0	1	1	1	0,0%	5,3%	9,1%	10,0%	0,0%	0,0%	0,0%
niedostatecznie rozpoznane potrzeby grupy docelowej wsparcia	4	8,0%	1	0	0	3	14,3%	0,0%	0,0%	30,0%	0,0%	0,0%	0,0%
zbyt krótki okres realizacji projektu	15	30,0%	4	6	1	3	57,1%	31,6%	9,1%	30,0%	33,3%	0,0%	0,0%
niedekwatinie dobrane formy wsparcia	0	0,0%	0	0	0	0	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
niewłaściwy dobór wskaźników	2	4,0%	0	2	0	0	0,0%	10,5%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
problemy z rekrutacją uczestników projektów / brak chętnych	20	40,0%	4	9	3	3	57,1%	47,4%	27,3%	30,0%	33,3%	0,0%	0,0%
trudności w udzieleniu wsparcia danej grupie docelowej	8	16,0%	1	2	1	4	14,3%	10,5%	9,1%	40,0%	0,0%	0,0%	0,0%
rezygnacja uczestników z udziału w projekcie.	16	32,0%	2	3	6	4	28,6%	15,8%	54,5%	40,0%	33,3%	0,0%	0,0%
nieskuteczna promocja projektu	0	0,0%	0	0	0	0	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Inne (jakie?)	9	18,0%	1	2	1	4	14,3%	10,5%	9,1%	40,0%	33,3%	0,0%	0,0%
P7. wskaźniki													
wskaźniki niedoszacowane	1	50,0%	0	1	0	0	-	50,0%	-	-	-	-	-
wskaźniki przeszacowane	1	50,0%	0	1	0	0	-	50,0%	-	-	-	-	-
Razem	2	100,0%	0	2	0	0	-	100,0%	-	-	-	-	-
P8. W jakim stopniu (w %), Państwa zdaniem, rezultaty projektu zostały osiągnięte w 2009 roku?													
20-39%	1	0,9%	0	0	1	0	0,0%	0,0%	3,6%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
40-59%	2	1,9%	0	1	1	0	0,0%	2,0%	3,6%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
60-79%	10	9,3%	2	6	1	1	20,0%	11,8%	3,6%	7,1%	0,0%	0,0%	0,0%
80-99%	39	36,1%	3	17	9	8	30,0%	33,3%	32,1%	57,1%	40,0%	0,0%	0,0%
100%	56	51,9%	5	27	16	5	50,0%	52,9%	57,1%	35,7%	60,0%	0,0%	0,0%
Razem	108	100,0%	10	51	28	14	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	0,0%	0,0%
P9. Z jakich powodów rezultaty określone dla projektu nie zostały w 100 % osiągnięte?													
niewłaściwy dobór wskaźników	8	15,4%	1	5	0	1	20,0%	20,8%	0,0%	11,1%	50,0%	0,0%	0,0%
problemy organizacyjne, techniczne	7	13,5%	0	3	2	2	0,0%	12,5%	16,7%	22,2%	0,0%	0,0%	0,0%
problemy finansowe (np. rozliczanie projektu)	4	7,7%	1	2	1	0	20,0%	8,3%	8,3%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
problemy kadrowe	4	7,7%	1	3	0	0	20,0%	12,5%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%

	N	%	gmina miejska	gmina wiejska	gmina miejsko-wiejska	powiat ziemski	powiat grodzki (miasto na prawach powiatu)	gmina wiejska	gmina miejsko-wiejska	powiat ziemski	powiat grodzki (miasto na prawach powiatu)	
												N
problemy merytoryczne	6	11,5%	1	5	0	0	0	20,0%	0,0%	0,0%	0,0%	
problemy prawne	4	7,7%	1	1	1	1	0	20,0%	4,2%	11,1%	0,0%	
problemy z rekrutacją uczestników projektów / brak chętnych	19	36,5%	4	8	4	3	0	80,0%	33,3%	33,3%	0,0%	
rezygnacja uczestników z udziału w projekcie.	20	38,5%	2	5	7	5	1	40,0%	20,8%	55,6%	50,0%	
nieskuteczna promocja projektu	0	0,0%	0	0	0	0	0	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	
Inne (jakie?)	2	3,8%	0	0	1	1	0	0,0%	0,0%	11,1%	0,0%	
P9. wskaźniki												
wskaźniki niedookreślone	3	37,5%	0	2	0	0	1	0,0%	40,0%	-	0,0%	
wskaźniki niedoszacowane	1	12,5%	0	1	0	0	0	0,0%	20,0%	-	0,0%	
wskaźniki niemierzalne	3	37,5%	1	1	0	1	0	100,0%	20,0%	100,0%	0,0%	
wskaźniki przeszacowane	1	12,5%	0	1	0	0	0	0,0%	20,0%	-	0,0%	
Razem	8	100,0%	1	5	0	1	1	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	
P10. Czy w związku z realizacją projektu pojawiły się jakiegokolwiek problemy?												
Tak	56	51,9%	6	24	11	11	4	60,0%	47,1%	39,3%	78,6%	
Nie	52	48,1%	4	27	17	3	1	40,0%	52,9%	60,7%	21,4%	
Razem	108	100,0%	10	51	28	14	5	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	
P11. Jakich kwestii dotyczyły te problemy?												
finansowych	23	41,1%	2	11	6	3	1	33,3%	45,8%	54,5%	27,3%	
merytorycznych	17	30,4%	1	6	7	3	0	16,7%	25,0%	63,6%	27,3%	
organizacyjnych, technicznych	22	39,3%	2	8	3	7	2	33,3%	33,3%	27,3%	63,6%	
prawnych	11	19,6%	2	3	2	3	1	33,3%	12,5%	18,2%	27,3%	
proceduralnych	15	26,8%	2	5	3	3	2	33,3%	20,8%	27,3%	27,3%	
kadrowych	10	17,9%	1	4	2	2	1	16,7%	16,7%	18,2%	18,2%	
innych	13	23,2%	1	5	2	3	2	16,7%	20,8%	18,2%	27,3%	
P12. Jakiego rodzaju narzędzia wykorzystywaliście Państwo w projekcie w 2009 roku?												
kontrakt socjalny	100	92,6%	9	49	25	12	5	90,0%	96,1%	89,3%	85,7%	
program aktywności lokalnej	15	13,9%	3	9	2	1	0	30,0%	17,6%	7,1%	7,1%	
program integracji społecznej i zawodowej osób niepełnosprawnych	5	4,6%	0	1	2	1	1	0,0%	2,0%	7,1%	7,1%	

	N		%		gmina miejska	gmina wiejska	gmina miejsko-wiejska	powiat ziemski	powiat grodzki (miasto na prawach powiatu)	gmina miejska	gmina wiejska	gmina miejsko-wiejska	powiat ziemski	powiat grodzki (miasto na prawach powiatu)
	N	%	N	%										
P13. Proszę ocenić stopień trudności w zastosowaniu poszczególnych narzędzi w ramach projektu realizowanego w 2009 r.														
P13. kontrakt socjalny (ocena)														
1	18	18,0%	1	5	8	2	2	2	2	11,1%	10,2%	32,0%	16,7%	40,0%
2	29	29,0%	2	16	6	3	3	3	3	22,2%	32,7%	24,0%	25,0%	40,0%
3	35	35,0%	5	19	5	6	6	6	6	55,6%	38,8%	20,0%	50,0%	0,0%
4	15	15,0%	1	8	4	1	1	1	1	11,1%	16,3%	16,0%	8,3%	20,0%
5	3	3,0%	0	1	2	0	0	0	0	0,0%	2,0%	8,0%	0,0%	0,0%
Razem	100	100,0%	9	49	25	12	5	12	5	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%
P13. program aktywności lokalnej (ocena)														
1	1	6,7%	0	1	0	0	0	0	0	0,0%	11,1%	0,0%	0,0%	-
2	4	26,7%	1	2	1	0	0	0	0	33,3%	22,2%	50,0%	0,0%	-
3	5	33,3%	1	4	0	0	0	0	0	33,3%	44,4%	0,0%	0,0%	-
4	4	26,7%	0	2	1	1	1	1	1	0,0%	22,2%	50,0%	100,0%	-
5	1	6,7%	1	0	0	0	0	0	0	33,3%	0,0%	0,0%	0,0%	-
Razem	15	100,0%	3	9	2	1	0	1	0	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	-
P13. program integracji społecznej i zawodowej osób niepełnosprawnych (ocena)														
1	0	0,0%	0	0	0	0	0	0	0	-	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
2	1	20,0%	0	0	1	0	0	0	0	-	0,0%	50,0%	0,0%	0,0%
3	2	40,0%	0	0	1	1	1	1	0	-	0,0%	50,0%	100,0%	0,0%
4	1	20,0%	0	1	0	0	0	0	0	-	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%
5	1	20,0%	0	0	0	0	0	0	1	-	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%
Razem	5	100,0%	0	1	2	1	1	1	1	-	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%
P14. Jakiego rodzaju zadania/usługi sfinansowali Państwo w 2009 r. w ramach kontraktu socjalnego?														
zasilki i pomoc w naturze	87	87,0%	8	48	25	3	3	3	3	88,9%	98,0%	100,0%	25,0%	60,0%
praca socjalna	91	91,0%	9	43	24	11	4	4	4	100,0%	87,8%	96,0%	91,7%	80,0%
prace społecznie użyteczne	4	4,0%	0	3	1	0	0	0	0	0,0%	6,1%	4,0%	0,0%	0,0%
instrumenty aktywnej integracji	87	87,0%	9	40	21	12	5	5	5	100,0%	81,6%	84,0%	100,0%	100,0%
działania o charakterze środowiskowym	18	18,0%	2	8	5	2	2	2	1	22,2%	16,3%	20,0%	16,7%	20,0%
P15. Jakiego rodzaju zadania/usługi sfinansowali Państwo w 2009 r. w ramach programu aktywności lokalnej?														
środowiskowa praca socjalna	7	46,7%	1	3	2	1	0	1	0	33,3%	33,3%	100,0%	100,0%	-

	N	%	N					%					
			gmina miejska	gmina wiejska	gmina miejsko-wiejska	powiat ziemski	powiat grodzki (miasto na prawach powiatu)	gmina miejska	gmina wiejska	gmina miejsko-wiejska	powiat ziemski	powiat grodzki (miasto na prawach powiatu)	
instrumenty aktywnej integracji	14	93,3%	3	8	2	1	0	100,0%	88,9%	100,0%	100,0%	-	-
prace społecznie użyteczne	2	13,3%	1	1	0	0	0	33,3%	11,1%	0,0%	0,0%	-	-
działania o charakterze środowiskowym	11	73,3%	3	6	1	1	0	100,0%	66,7%	50,0%	100,0%	-	-
P16. Jakiego rodzaju zadania/usługi sfinansowali Państwo w projekcie w 2009 r. w ramach programu na rzecz integracji społecznej i zawodowej osób niepełnosprawnych?													
wsparcie w podejmowaniu aktywizacji zawodowej i integracji społecznej	2	40,0%	0	1	1	0	0	-	100,0%	50,0%	0,0%	0,0%	0,0%
włączanie w zajęcia na rzecz aktywizacji zawodowej w WVTZ	1	20,0%	0	0	0	0	1	-	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%	100,0%
środowiskowa praca socjalna	0	0,0%	0	0	0	0	0	-	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
instrumenty aktywnej integracji	4	80,0%	0	1	1	1	1	-	100,0%	50,0%	100,0%	100,0%	100,0%
działania o charakterze środowiskowym	3	60,0%	0	0	1	1	1	-	0,0%	50,0%	100,0%	100,0%	100,0%
P17. Jakie typy instrumentów aktywnej integracji były najczęściej stosowane w realizowanym przez Państwo projekcie w 2009 r.?													
1. instrumenty aktywizacji zawodowej	27	25,0%	2	14	9	1	1	20,0%	27,5%	32,1%	7,1%	20,0%	20,0%
2. instrumenty aktywizacji edukacyjnej	30	27,8%	4	17	4	3	2	40,0%	33,3%	14,3%	21,4%	40,0%	40,0%
2. instrumenty aktywizacji zdrowotnej	2	1,9%	0	0	0	0	2	0,0%	0,0%	0,0%	14,3%	0,0%	0,0%
4. instrumenty aktywizacji społecznej	49	45,4%	4	20	15	8	2	40,0%	39,2%	53,6%	57,1%	40,0%	40,0%
Razem	108	100,0%	10	51	28	14	5	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%
P18. Jaka jest Państwa zdaniem skuteczność instrumentów aktywnej integracji w aktywizacji zawodowej i integracji społecznej uczestników ww. projektu?													
P18. instrumenty aktywizacji zawodowej (ocena)													
1	0	0,0%	0	0	0	0	0	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
2	8	7,4%	2	3	2	1	0	20,0%	5,9%	7,1%	7,1%	0,0%	0,0%
3	40	37,0%	3	18	7	9	3	30,0%	35,3%	25,0%	64,3%	60,0%	60,0%
4	30	27,8%	5	15	9	1	0	50,0%	29,4%	32,1%	7,1%	0,0%	0,0%
5	16	14,8%	0	7	6	2	1	0,0%	13,7%	21,4%	14,3%	20,0%	20,0%
6. Nie wiem, nie mam zdania	14	13,0%	0	8	4	1	1	0,0%	15,7%	14,3%	7,1%	20,0%	20,0%
Razem	108	100,0%	10	51	28	14	5	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%
P18. instrumenty aktywizacji edukacyjnej (ocena)													
1	1	0,9%	0	1	0	0	0	0,0%	2,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
2	4	3,7%	0	3	0	1	0	0,0%	5,9%	0,0%	7,1%	0,0%	0,0%
3	20	18,5%	0	10	5	4	1	0,0%	19,6%	17,9%	28,6%	20,0%	20,0%
4	36	33,3%	6	15	9	3	3	60,0%	29,4%	32,1%	21,4%	60,0%	60,0%

	N	%	gmina miejska	gmina wiejska	gmina miejsko-wiejska	powiat ziemski	powiat grodzki (miasto na prawach powiatu)	%			powiat ziemski	powiat grodzki (miasto na prawach powiatu)
								gmina miejska	gmina wiejska	gmina miejsko-wiejska		
5	14	13,0%	0	8	3	2	1	0,0%	15,7%	10,7%	14,3%	20,0%
6. Nie wiem, nie mam zdania	33	30,6%	4	14	11	4	0	40,0%	27,5%	39,3%	28,6%	0,0%
Razem	108	100,0%	10	51	28	14	5	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%
P18. instrumenty aktywizacji zdrowotnej (ocena)												
1	3	2,8%	1	2	0	0	0	10,0%	3,9%	0,0%	0,0%	0,0%
2	9	8,3%	0	6	1	2	0	0,0%	11,8%	3,6%	14,3%	0,0%
3	16	14,8%	2	8	0	4	2	20,0%	15,7%	0,0%	28,6%	40,0%
4	12	11,1%	1	5	3	3	0	10,0%	9,8%	10,7%	21,4%	0,0%
5	8	7,4%	0	4	1	2	1	0,0%	7,8%	3,6%	14,3%	20,0%
6. Nie wiem, nie mam zdania	60	55,6%	6	26	23	3	2	60,0%	51,0%	82,1%	21,4%	40,0%
Razem	108	100,0%	10	51	28	14	5	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%
P18. instrumenty aktywizacji społecznej (ocena)												
1	0	0,0%	0	0	0	0	0	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
2	4	3,7%	0	1	2	1	0	0,0%	2,0%	7,1%	7,1%	0,0%
3	18	16,7%	0	10	4	3	1	0,0%	19,6%	14,3%	21,4%	20,0%
4	41	38,0%	7	21	7	5	1	70,0%	41,2%	25,0%	35,7%	20,0%
5	25	23,1%	1	8	10	4	2	10,0%	15,7%	35,7%	28,6%	40,0%
6. Nie wiem, nie mam zdania	20	18,5%	2	11	5	1	1	20,0%	21,6%	17,9%	7,1%	20,0%
Razem	108	100,0%	10	51	28	14	5	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%
P19. Wniosek o dofinansowanie realizacji projektu systemowego w 2009 roku przygotowany został:												
1. samodzielnie przez pracowników OPS / PCPR	88	81,5%	7	44	22	10	5	70,0%	86,3%	78,6%	71,4%	100,0%
2. przez wynajętą firmę	2	1,9%	0	1	1	0	0	0,0%	2,0%	3,6%	0,0%	0,0%
3. przez wynajętą osobę	8	7,4%	1	4	0	3	0	10,0%	7,8%	0,0%	21,4%	0,0%
4. przy pomocy doradców ROPS	6	5,6%	1	1	4	0	0	10,0%	2,0%	14,3%	0,0%	0,0%
5. przy pomocy pracowników ROEFS	2	1,9%	0	0	1	1	0	0,0%	0,0%	3,6%	7,1%	0,0%
6. przez inny podmiot	2	1,9%	1	1	0	0	0	10,0%	2,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Razem	108	100,0%	10	51	28	14	5	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%
P20. W jakim stopniu wsparcie otrzymane w ramach projektu systemowego ROPS było pomocne w sprawnej realizacji Państwa projektu systemowego?												
1	1	0,9%	0	1	0	0	0	0,0%	2,0%	0,0%	0,0%	0,0%
2	12	11,1%	2	3	3	2	2	20,0%	5,9%	10,7%	14,3%	40,0%

	N	%	gmina miejska	gmina wiejska	gmina miejsko-wiejska	powiat ziemski	powiat grodzki (miasto na prawach powiatu)	gmina wiejska	gmina miejska	gmina miejsko-wiejska	powiat ziemski	powiat grodzki (miasto na prawach powiatu)	%		
													gmina wiejska	gmina miejska	powiat ziemski
3	30	27,8%	2	14	10	3	1	27,5%	20,0%	35,7%	21,4%	1	20,0%	21,4%	20,0%
4	39	36,1%	3	21	9	5	1	41,2%	30,0%	32,1%	35,7%	1	30,0%	35,7%	20,0%
5	12	11,1%	1	7	2	2	0	13,7%	10,0%	7,1%	14,3%	0	0,0%	14,3%	0,0%
Nie korzystaliśmy ze wsparcia ROPS	14	13,0%	2	5	4	2	1	9,8%	20,0%	14,3%	14,3%	1	20,0%	14,3%	20,0%
Razem	108	100,0%	10	51	28	14	5	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	5	100,0%	100,0%	100,0%
P21. Projekt w roku 2009 realizowany był:															
1. samodzielnie	93	86,1%	8	42	26	12	5	82,4%	80,0%	92,9%	85,7%	5	80,0%	85,7%	100,0%
2. w partnerstwie / porozumieniu z innymi jednostkami organizacyjnymi samorządu terytorialnego (np. PUP, szkołą, ośrodkiem zdrowia)?	15	13,9%	2	9	2	2	0	17,6%	20,0%	7,1%	14,3%	0	20,0%	14,3%	0,0%
Razem	108	100,0%	10	51	28	14	5	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	5	100,0%	100,0%	100,0%
P22. Jakie są najważniejsze przyczyny nie zawiązywania partnerstwa w ramach Państwa projektu systemowego?															
brak wiedzy na temat możliwości realizacji projektu w partnerstwie	3	3,2%	1	1	1	0	0	2,4%	12,5%	3,8%	0,0%	0	0,0%	0,0%	0,0%
brak wiedzy na temat sposobu realizacji projektu partnerskiego	3	3,2%	1	2	0	0	0	4,8%	12,5%	0,0%	0,0%	0	0,0%	0,0%	0,0%
brak partnerów chętnych do współpracy	46	49,5%	4	24	12	4	2	57,1%	50,0%	46,2%	33,3%	2	50,0%	33,3%	40,0%
brak doświadczenia związanego z tworzeniem partnerstwa	58	62,4%	5	27	15	9	2	64,3%	62,5%	57,7%	75,0%	2	62,5%	75,0%	40,0%
negatywne doświadczenia we współpracy z partnerami w ramach innych projektów	0	0,0%	0	0	0	0	0	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0	0,0%	0,0%	0,0%
trudności związane z zarządzaniem projektem partnerskim	46	49,5%	6	19	13	6	2	45,2%	75,0%	50,0%	50,0%	2	75,0%	50,0%	40,0%
trudności związane z rozliczaniem projektu partnerskiego	36	38,7%	5	14	10	5	2	33,3%	62,5%	38,5%	41,7%	2	62,5%	41,7%	40,0%
Inne (jakie?)	2	2,2%	0	1	0	0	1	2,4%	0,0%	0,0%	0,0%	1	0,0%	0,0%	20,0%
P23. Czy w przyszłości planują Państwo realizować projekt w partnerstwie?															
Tak	12	11,1%	2	5	0	1	4	9,8%	20,0%	0,0%	7,1%	4	20,0%	7,1%	80,0%
Nie	63	58,3%	2	34	20	7	0	66,7%	20,0%	71,4%	50,0%	0	20,0%	50,0%	0,0%
Trudno powiedzieć	33	30,6%	6	12	8	6	1	23,5%	60,0%	28,6%	42,9%	1	60,0%	42,9%	20,0%
Razem	108	100,0%	10	51	28	14	5	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	5	100,0%	100,0%	100,0%
P25. Czy współpracowali Państwo nieformalnie z jakimkolwiek instytucjami (nie dotyczy partnerstwa w projekcie) w trakcie realizacji projektu w 2009 r.:															

	N	%	gmina miejska	gmina wiejska	gmina miejsko-wiejska	powiat ziemski	powiat grodzki (miasto na prawach powiatu)	gmina miejska	gmina wiejska	gmina miejsko-wiejska	powiat ziemski	powiat grodzki (miasto na prawach powiatu)	%	
													N	%
Tak	28	25,9%	2	10	8	6	2	20,0%	19,6%	28,6%	42,9%	40,0%		
Nie	80	74,1%	8	41	20	8	3	80,0%	80,4%	71,4%	57,1%	60,0%		
Razem	108	100,0%	10	51	28	14	5	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%		
P26. Z jakimi instytucjami współpracowali Państwo nieformalnie (nie dotyczy partnerstwa w projekcie) w trakcie realizacji projektu w 2009 r.?														
IP PO KL	5	17,9%	0	2	3	0	0	0,0%	20,0%	37,5%	0,0%	0,0%		
ROPS	9	32,1%	0	4	4	1	0	0,0%	40,0%	50,0%	16,7%	0,0%		
ROEFS	4	14,3%	0	2	0	1	1	0,0%	20,0%	0,0%	16,7%	50,0%		
publiczne służby zatrudnienia	15	53,6%	1	4	5	3	2	50,0%	40,0%	62,5%	50,0%	100,0%		
agencje zatrudnienia	1	3,6%	0	0	1	0	0	0,0%	0,0%	12,5%	0,0%	0,0%		
ochotnicze Hufce Pracy	0	0,0%	0	0	0	0	0	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%		
instytucje szkoleniowe	10	35,7%	0	4	4	2	0	0,0%	40,0%	50,0%	33,3%	0,0%		
organizacje pozarządowe	8	28,6%	1	2	0	4	1	50,0%	20,0%	0,0%	66,7%	50,0%		
organizacje pracodawców	0	0,0%	0	0	0	0	0	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%		
związki zawodowe	0	0,0%	0	0	0	0	0	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%		
przedsiębiorcy	3	10,7%	0	1	0	2	0	0,0%	10,0%	0,0%	33,3%	0,0%		
inna instytucja (jaka?)	6	21,4%	1	2	2	1	0	50,0%	20,0%	25,0%	16,7%	0,0%		
P27. Jak oceniacie Państwo jakość współpracy z w obszarze realizacji i wdrażania projektu (2009 r.) z wymienionymi poniżej instytucjami?														
P27- IP PO KL (ocena)														
1	0	0,0%	0	0	0	0	0	-	0,0%	0,0%	-	-		
2	1	20,0%	0	0	1	0	0	-	0,0%	33,3%	-	-		
3	3	60,0%	0	1	2	0	0	-	50,0%	66,7%	-	-		
4	1	20,0%	0	1	0	0	0	-	50,0%	0,0%	-	-		
5	0	0,0%	0	0	0	0	0	-	0,0%	0,0%	-	-		
Razem	5	100,0%	0	2	3	0	0	-	100,0%	100,0%	-	-		
P27- ROPS (ocena)														
1	0	0,0%	0	0	0	0	0	-	0,0%	0,0%	0,0%	-		
2	1	11,1%	0	0	1	0	0	-	0,0%	25,0%	0,0%	-		
3	3	33,3%	0	1	2	0	0	-	25,0%	50,0%	0,0%	-		
4	3	33,3%	0	2	1	0	0	-	50,0%	25,0%	0,0%	-		
5	2	22,2%	0	1	0	1	0	-	25,0%	0,0%	100,0%	-		

	N	%	N				%					
			gmina miejska	gmina wiejska	gmina miejsko-wiejska	powiat ziemski	powiat grodzki (miasto na prawach powiatu)	gmina miejska	gmina wiejska	gmina miejsko-wiejska	powiat ziemski	powiat grodzki (miasto na prawach powiatu)
Razem	9	100,0%	0	4	4	1	0	-	100,0%	100,0%	-	
P27. ROEFS (ocena)												
1	0	0,0%	0	0	0	0	0	-	0,0%	-	0,0%	
2	0	0,0%	0	0	0	0	0	-	0,0%	-	0,0%	
3	0	0,0%	0	0	0	0	0	-	0,0%	-	0,0%	
4	3	75,0%	0	1	0	1	1	-	50,0%	-	100,0%	
5	1	25,0%	0	1	0	0	0	-	50,0%	-	0,0%	
Razem	4	100,0%	0	2	0	1	1	-	100,0%	-	100,0%	
P27. publiczne służby zatrudnienia (ocena)												
1	0	0,0%	0	0	0	0	0	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	
2	0	0,0%	0	0	0	0	0	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	
3	6	40,0%	0	0	2	3	1	0,0%	0,0%	40,0%	50,0%	
4	7	46,7%	1	2	3	0	1	100,0%	50,0%	60,0%	50,0%	
5	2	13,3%	0	2	0	0	0	0,0%	50,0%	0,0%	0,0%	
Razem	15	100,0%	1	4	5	3	2	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	
P27. agencje zatrudnienia (ocena)												
1	0	0,0%	0	0	0	0	0	-	0,0%	-	-	
2	0	0,0%	0	0	0	0	0	-	0,0%	-	-	
3	0	0,0%	0	0	0	0	0	-	0,0%	-	-	
4	1	100,0%	0	0	1	0	0	-	100,0%	-	-	
5	0	0,0%	0	0	0	0	0	-	0,0%	-	-	
Razem	1	100,0%	0	0	1	0	0	-	100,0%	-	-	
P27. instytucje szkoleniowe (ocena)												
1	0	0,0%	0	0	0	0	0	-	0,0%	0,0%	0,0%	
2	0	0,0%	0	0	0	0	0	-	0,0%	0,0%	0,0%	
3	0	0,0%	0	0	0	0	0	-	0,0%	0,0%	0,0%	
4	3	30,0%	0	1	2	0	0	-	25,0%	50,0%	0,0%	
5	7	70,0%	0	3	2	2	0	-	75,0%	50,0%	100,0%	
Razem	10	100,0%	0	4	4	2	0	-	100,0%	100,0%	100,0%	
P27. organizacje pozarządowe (ocena)												

	N	%	gmina miejska	gmina wiejska	gmina miejsko-wiejska	powiat ziemski	powiat grodzki (miasto na prawach powiatu)	gmina miejska	gmina wiejska	gmina miejsko-wiejska	powiat ziemski	powiat grodzki (miasto na prawach powiatu)	%			
													N	%	powiat grodzki (miasto na prawach powiatu)	
1	0	0,0%	0	0	0	0	0	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
2	0	0,0%	0	0	0	0	0	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
3	4	50,0%	1	0	0	2	1	100,0%	0,0%	0,0%	50,0%	100,0%	0,0%	0,0%	100,0%	0,0%
4	2	25,0%	0	2	0	0	0	0,0%	100,0%	0,0%	0,0%	100,0%	0,0%	0,0%	100,0%	0,0%
5	2	25,0%	0	0	0	2	0	0,0%	0,0%	0,0%	50,0%	0,0%	0,0%	50,0%	0,0%	0,0%
Razem	8	100,0%	1	2	0	4	1	100,0%	100,0%	0,0%	100,0%	100,0%	0,0%	100,0%	100,0%	0,0%
P27. przedsiębiorcy (ocena)																
1	0	0,0%	0	0	0	0	0	-	0,0%	-	0,0%	-	0,0%	-	0,0%	-
2	1	33,3%	0	0	0	1	0	-	0,0%	-	50,0%	-	0,0%	-	50,0%	-
3	1	33,3%	0	0	0	1	0	-	0,0%	-	50,0%	-	0,0%	-	50,0%	-
4	0	0,0%	0	0	0	0	0	-	0,0%	-	0,0%	-	0,0%	-	0,0%	-
5	1	33,3%	0	1	0	0	0	-	100,0%	-	0,0%	-	0,0%	-	0,0%	-
Razem	3	100,0%	0	1	0	2	0	-	100,0%	-	100,0%	-	0,0%	-	100,0%	-
P27. inna instytucja (ocena)																
1	0	0,0%	0	0	0	0	0	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
2	1	16,7%	0	1	0	0	0	0,0%	0,0%	50,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
3	1	16,7%	1	0	0	0	0	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
4	3	50,0%	0	1	1	1	0	0,0%	50,0%	50,0%	100,0%	0,0%	0,0%	100,0%	0,0%	0,0%
5	1	16,7%	0	0	1	0	0	0,0%	0,0%	50,0%	0,0%	0,0%	0,0%	50,0%	0,0%	0,0%
Razem	6	100,0%	1	2	2	1	0	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	0,0%	100,0%	100,0%	0,0%
P28. Czy Państwa instytucja zawarła pisemne porozumienie z powiatowym urzędem Pracy w ramach realizowanego projektu, określające zasady współpracy w zakresie realizacji zadań na rzecz aktywnej integracji?																
Tak	52	48,1%	6	24	15	4	3	60,0%	47,1%	53,6%	28,6%	60,0%	28,6%	60,0%	60,0%	60,0%
Nie	56	51,9%	4	27	13	10	2	40,0%	52,9%	46,4%	71,4%	40,0%	71,4%	40,0%	40,0%	40,0%
Razem	108	100,0%	10	51	28	14	5	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%
P29. Czy w Państwa projekcie systemowym zatrudniono dodatkowych pracowników socjalnych/doradców ds. osób niepełnosprawnych?																
Tak	70	64,8%	5	28	19	13	5	50,0%	54,9%	67,9%	92,9%	100,0%	92,9%	100,0%	100,0%	100,0%
Nie	38	35,2%	5	23	9	1	0	50,0%	45,1%	32,1%	7,1%	0,0%	7,1%	0,0%	0,0%	0,0%
Razem	108	100,0%	10	51	28	14	5	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%
P30. W jakim stopniu zatrudnienie dodatkowych pracowników socjalnych/doradców ds. osób niepełnosprawnych zwiększyło, Państwa zdaniem, poziom skuteczności realizowanego projektu?																

	N	%	gmina miejska	gmina wiejska	gmina miejsko-wiejska	powiat ziemski	powiat grodzki (miasto na prawach powiatu)	gmina miejska	gmina wiejska	gmina miejsko-wiejska	powiat ziemski	powiat grodzki (miasto na prawach powiatu)	%				
													gmina miejska	gmina wiejska	powiat grodzki (miasto na prawach powiatu)		
1	0	0,0%	0	0	0	0	0	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	
2	1	1,4%	0	0	0	1	0	0,0%	0,0%	0,0%	7,7%	0	0,0%	0,0%	7,7%	0,0%	
3	12	17,1%	2	4	4	1	1	40,0%	14,3%	21,1%	7,7%	1	40,0%	14,3%	21,1%	20,0%	
4	26	37,1%	1	9	9	6	1	20,0%	32,1%	47,4%	46,2%	1	20,0%	32,1%	47,4%	20,0%	
5	31	44,3%	2	15	6	5	3	40,0%	53,6%	31,6%	38,5%	3	40,0%	53,6%	31,6%	60,0%	
Razem	70	100,0%	5	28	19	13	5	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	5	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	
P31. Jakże były powody nie zatrudnienia przez Państwo w projekcie systemowym dodatkowych pracowników socjalnych/doradców ds. osób niepełnosprawnych?																	
brak środków z rezerwy przyznanych przez IP/IP2 PO KL	5	13,2%	1	3	1	0	0	20,0%	13,0%	11,1%	0,0%	0	0	20,0%	13,0%	11,1%	0,0%
brak takiej potrzeby	23	60,5%	4	13	5	1	0	80,0%	56,5%	55,6%	100,0%	0	0	80,0%	56,5%	55,6%	100,0%
brak wiedzy na temat takiej możliwości	1	2,6%	0	1	0	0	0	0,0%	4,3%	0,0%	0,0%	0	0	0,0%	4,3%	0,0%	0,0%
brak kandydatów na to stanowisko	5	13,2%	0	3	2	0	0	0,0%	13,0%	22,2%	0,0%	0	0	0,0%	13,0%	22,2%	0,0%
Inne (jakie?)	5	13,2%	0	4	1	0	0	0,0%	17,4%	11,1%	0,0%	0	0	0,0%	17,4%	11,1%	0,0%
CZĘŚĆ II																	
R1. Czy brał Państwo udział w 2009 r. w projekcie systemowym ROPS, realizowanym w ramach Poddziałania 7.1.3 PO KL?																	
Tak	70	59,3%	8	32	15	11	4	80,0%	53,3%	51,7%	78,6%	4	80,0%	53,3%	51,7%	78,6%	80,0%
Nie	48	40,7%	2	28	14	3	1	20,0%	46,7%	48,3%	21,4%	1	20,0%	46,7%	48,3%	21,4%	20,0%
Razem	118	100,0%	10	60	29	14	5	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	5	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%
R2. Z jakich powodów nie brał Państwo w 2009 r. udziału w projekcie systemowym w ramach Poddziałania 7.1.3 PO KL?																	
brak takiej potrzeby	18	37,5%	1	11	5	0	1	50,0%	39,3%	35,7%	0,0%	1	50,0%	39,3%	35,7%	0,0%	100,0%
brak wiedzy na temat realizowanego projektu ROPS	10	20,8%	1	5	3	1	0	50,0%	17,9%	21,4%	33,3%	0	0,0%	17,9%	21,4%	33,3%	0,0%
Nieadekwatność oferty ROPS w stosunku do potrzeb OPS/PCPR	1	2,1%	0	1	0	0	0	0,0%	3,6%	0,0%	0,0%	0	0,0%	3,6%	0,0%	0,0%	0,0%
konieczność realizacji przez pracowników OPS/PCPR innych obowiązków/zadań	15	31,3%	0	8	4	3	0	0,0%	28,6%	28,6%	100,0%	0	0,0%	28,6%	28,6%	100,0%	0,0%
brak czasu	10	20,8%	0	6	4	0	0	0,0%	21,4%	28,6%	0,0%	0	0,0%	21,4%	28,6%	0,0%	0,0%
Inne	2	4,2%	0	2	0	0	0	0,0%	7,1%	0,0%	0,0%	0	0,0%	7,1%	0,0%	0,0%	0,0%
R3. Z jakiej formy wsparcia w ramach projektu systemowego ROPS (2009 r.) Państwo skorzystałście?																	
szkolenie pracowników i wolontariuszy	67	95,7%	8	31	14	10	4	100,0%	96,9%	93,3%	90,9%	4	100,0%	96,9%	93,3%	90,9%	100,0%
specjalistyczne doradztwo	39	55,7%	4	15	8	9	3	50,0%	46,9%	53,3%	81,8%	3	50,0%	46,9%	53,3%	81,8%	75,0%
konferencje	38	54,3%	3	15	10	8	2	37,5%	46,9%	66,7%	72,7%	2	37,5%	46,9%	66,7%	72,7%	50,0%

	N	%	gmina miejska		gmina wiejska		powiat ziemski		powiat grodzki (miasto na prawach powiatu)		powiat grodzki (miasto na prawach powiatu)
			N	%	N	%	N	%	N	%	
warsztaty	32	45,7%	4	20	4	50,0%	3	1	62,5%	27,3%	25,0%
Inne	0	0,0%	0	0	0	0,0%	0	0	0,0%	0,0%	0,0%
R4. Jak Państwo oceniają przydatność formy wsparcia zaofiarowanej w projekcie systemowym ROPS (2009 r.) , z której Państwo skorzystaliście?											
R4- szkolenie pracowników i wolontariuszy (ocena)											
1	0	0,0%	0	0	0	0,0%	0	0	0,0%	0,0%	0,0%
2	3	4,5%	1	0	1	12,5%	1	0	0,0%	7,1%	10,0%
3	11	16,4%	0	5	3	0,0%	2	1	16,1%	21,4%	25,0%
4	35	52,2%	6	15	7	75,0%	5	2	48,4%	50,0%	50,0%
5	18	26,9%	1	11	3	12,5%	2	1	35,5%	21,4%	25,0%
Razem	67	100,0%	8	31	14	100,0%	10	4	100,0%	100,0%	100,0%
R4- specjalistyczne doradztwo (ocena)											
1	0	0,0%	0	0	0	0,0%	0	0	0,0%	0,0%	0,0%
2	3	7,7%	0	1	1	0,0%	0	1	6,7%	12,5%	33,3%
3	9	23,1%	1	2	3	25,0%	2	1	13,3%	37,5%	33,3%
4	22	56,4%	2	9	3	50,0%	7	1	60,0%	37,5%	33,3%
5	5	12,8%	1	3	1	25,0%	0	0	20,0%	12,5%	0,0%
Razem	39	100,0%	4	15	8	100,0%	9	3	100,0%	100,0%	100,0%
R4- konferencje (ocena)											
1	1	2,6%	0	0	1	0,0%	0	0	0,0%	10,0%	0,0%
2	3	7,9%	1	1	0	33,3%	1	0	6,7%	0,0%	0,0%
3	8	21,1%	1	1	3	33,3%	3	0	6,7%	30,0%	0,0%
4	20	52,6%	1	8	5	33,3%	4	2	53,3%	50,0%	100,0%
5	6	15,8%	0	5	1	0,0%	0	0	33,3%	10,0%	0,0%
Razem	38	100,0%	3	15	10	100,0%	8	2	100,0%	100,0%	100,0%
R4- warsztaty (ocena)											
1	1	3,1%	0	0	0	0,0%	0	1	0,0%	0,0%	100,0%
2	1	3,1%	0	1	0	0,0%	0	0	5,0%	0,0%	0,0%
3	5	15,6%	0	3	1	0,0%	1	0	15,0%	25,0%	0,0%
4	16	50,0%	3	8	3	75,0%	2	0	40,0%	75,0%	0,0%
5	9	28,1%	1	8	0	25,0%	0	0	40,0%	0,0%	0,0%

	N	%	gmina miejska				gmina wiejska				powiat ziemski	powiat grodzki (miasto na prawach powiatu)
			4	20	4	7	4	3	1	100,0%		
R5. Jakich tematów dotyczyło wsparcie w ramach projektu systemowego ROPS, realizowanego w 2009 r.?												
	N	%	gmina miejska	gmina wiejska	gmina miejsko-wiejska	powiat ziemski	powiat grodzki (miasto na prawach powiatu)	gmina miejska	gmina wiejska	gmina miejsko-wiejska	powiat ziemski	powiat grodzki (miasto na prawach powiatu)
Razem	32	100,0%	4	20	4	3	1	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%
rozwoj form aktywnej integracji	25	35,7%	1	11	7	4	2	12,5%	34,4%	46,7%	36,4%	50,0%
rozwoj kierunkow pracy socjalnej	7	10,0%	1	3	0	3	0	12,5%	9,4%	0,0%	27,3%	0,0%
rozwoj metod i sposobow aktywizacji klientow pomocy społecznej	14	20,0%	1	7	3	2	1	12,5%	21,9%	20,0%	18,2%	25,0%
rozwoj nowych form i narzedzi wsparcia indywidualnego i srodowiskowego	6	8,6%	2	2	0	1	1	25,0%	6,3%	0,0%	9,1%	25,0%
poprawa systemow zarzadzania jednostkami pomocy i integracji społecznej	0	0,0%	0	0	0	0	0	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
budowanie zintegrowanej polityki społecznej w regionie	0	0,0%	0	0	0	0	0	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
prawidłowa realizacja zadań przewidzianych dla instytucji pomocy i integracji społecznej w ramach PO KL	8	11,4%	2	3	2	0	1	25,0%	9,4%	13,3%	0,0%	25,0%
wypalenie zawodowe oraz supervizja	2	2,9%	0	1	1	0	0	0,0%	3,1%	6,7%	0,0%	0,0%
przygotowanie wniosku o dofinansowanie projektu z EFS	30	42,9%	4	15	8	3	0	50,0%	46,9%	53,3%	27,3%	0,0%
rozliczenie wniosku o dofinansowanie projektu z EFS	31	44,3%	4	13	5	7	2	50,0%	40,6%	33,3%	63,6%	50,0%
zarządzanie projektem, współfinansowanym z EFS	34	48,6%	3	14	9	6	2	37,5%	43,8%	60,0%	54,5%	50,0%
doskonalenie umiejętności społecznych i zawodowych pracowników	11	15,7%	1	7	1	2	0	12,5%	21,9%	6,7%	18,2%	0,0%
kommunikacja interpersonalna	0	0,0%	0	0	0	0	0	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
upowszechnienie dobrych praktyk z zakresu realizacji usług socjalnych i aktywnej integracji	1	1,4%	0	1	0	0	0	0,0%	3,1%	0,0%	0,0%	0,0%
działania partnerskie w projekcie	3	4,3%	1	1	1	0	0	12,5%	3,1%	6,7%	0,0%	0,0%
sprawozdawczość, monitoring i ewaluacja projektów, współfinansowanych z EFS	16	22,9%	3	4	4	3	2	37,5%	12,5%	26,7%	27,3%	50,0%
informacja i promocja projektu, współfinansowanego z EFS	8	11,4%	0	5	1	1	1	0,0%	15,6%	6,7%	9,1%	25,0%
tworzenie i funkcjonowanie podmiotów ekonomii i integracji społecznej	2	2,9%	0	1	0	1	0	0,0%	3,1%	0,0%	9,1%	0,0%
Inne	0	0,0%	0	0	0	0	0	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
R6. Jak oceniają Państwo dany rodzaj wsparcia udzielonego w ramach projektu systemowego ROPS, realizowanego w 2009 r.?:												
R6. rozwój form aktywnej integracji (ocena)												
1	0	0,0%	0	0	0	0	0	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%

	N	%	gmina miejska		gmina wiejska		powiat ziemski	powiat grodzki (miasto na prawach powiatu)	gmina miejska	gmina wiejska	gmina miejsko-wiejska	powiat ziemski	powiat grodzki (miasto na prawach powiatu)
			N	%	N	%							
2	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0,0%
3	7	28,0%	0	0,0%	4	0,0%	2	0,0%	36,4%	14,3%	50,0%	0,0%	0,0%
4	15	60,0%	1	6,7%	5	100,0%	2	100,0%	45,5%	71,4%	50,0%	100,0%	100,0%
5	3	12,0%	0	0,0%	2	0,0%	0	0,0%	18,2%	14,3%	0,0%	0,0%	0,0%
Razem	25	100,0%	1	4,0%	11	100,0%	4	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%
R6. rozwój kierunków pracy socjalnej (ocena)													
1	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0,0%	0,0%	-	0,0%	-
2	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0,0%	0,0%	-	0,0%	-
3	2	28,6%	0	0,0%	1	0,0%	1	0,0%	33,3%	66,7%	-	33,3%	-
4	5	71,4%	1	20,0%	2	100,0%	2	100,0%	66,7%	66,7%	-	66,7%	-
5	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0,0%	0,0%	-	0,0%	-
Razem	7	100,0%	1	14,3%	3	100,0%	3	100,0%	100,0%	100,0%	-	100,0%	-
R6. rozwój metod i sposobów aktywizacji klientów pomocy społecznej (ocena)													
1	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
2	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
3	7	50,0%	1	14,3%	3	100,0%	1	100,0%	42,9%	33,3%	50,0%	100,0%	100,0%
4	4	28,6%	0	0,0%	1	25,0%	1	0,0%	14,3%	66,7%	50,0%	50,0%	0,0%
5	3	21,4%	0	0,0%	3	100,0%	0	0,0%	42,9%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Razem	14	100,0%	1	7,1%	7	100,0%	2	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%
R6. rozwój nowych form i narzędzi wsparcia indywidualnego i środowiskowego (ocena)													
1	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0,0%	0,0%	-	0,0%	0,0%
2	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0,0%	0,0%	-	0,0%	0,0%
3	3	50,0%	2	66,7%	0	0,0%	0	0,0%	0,0%	0,0%	-	0,0%	100,0%
4	3	50,0%	0	0,0%	2	66,7%	1	33,3%	100,0%	100,0%	-	100,0%	0,0%
5	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0,0%	0,0%	-	0,0%	0,0%
Razem	6	100,0%	2	33,3%	2	100,0%	1	100,0%	100,0%	100,0%	-	100,0%	100,0%
R6. prawidłowa realizacja zadań przewidzianych dla instytucji pomocy i integracji społecznej w ramach PO KL (ocena)													
1	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	-	0,0%
2	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	-	0,0%
3	3	37,5%	2	66,7%	0	0,0%	0	0,0%	0,0%	0,0%	50,0%	-	0,0%

	N	%	gmina miejska	gmina wiejska	gmina miejsko-wiejska	powiat ziemski	powiat grodzki (miasto na prawach powiatu)	gmina wiejska	gmina miejska	gmina miejsko-wiejska	powiat ziemski	powiat grodzki (miasto na prawach powiatu)	%		
													gmina wiejska	gmina miejska	powiat grodzki (miasto na prawach powiatu)
4	4	50,0%	0	2	1	0	1	0,0%	66,7%	50,0%	-	-	100,0%		
5	1	12,5%	0	1	0	0	0	0,0%	33,3%	0,0%	-	-	0,0%		
Razem	8	100,0%	2	3	2	0	1	100,0%	100,0%	100,0%	-	-	100,0%		
R6. wypalenie zawodowe oraz superwizja (ocena)															
1	0	0,0%	0	0	0	0	0	-	0,0%	0,0%	-	-	-		
2	0	0,0%	0	0	0	0	0	-	0,0%	0,0%	-	-	-		
3	0	0,0%	0	0	0	0	0	-	0,0%	0,0%	-	-	-		
4	2	100,0%	0	1	1	0	0	-	100,0%	100,0%	-	-	-		
5	0	0,0%	0	0	0	0	0	-	0,0%	0,0%	-	-	-		
Razem	2	100,0%	0	1	1	0	0	-	100,0%	100,0%	-	-	-		
R6. przygotowanie wniosku o dofinansowanie projektu z EFS (ocena)															
1	0	0,0%	0	0	0	0	0	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	-		
2	2	6,7%	1	0	0	1	0	25,0%	0,0%	0,0%	33,3%	0,0%	-		
3	10	33,3%	0	7	3	0	0	0,0%	46,7%	37,5%	0,0%	0,0%	-		
4	14	46,7%	3	5	4	2	0	75,0%	33,3%	50,0%	66,7%	0,0%	-		
5	4	13,3%	0	3	1	0	0	0,0%	20,0%	12,5%	0,0%	0,0%	-		
Razem	30	100,0%	4	15	8	3	0	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	0,0%	-		
R6. rozliczenie wniosku o dofinansowanie projektu z EFS (ocena)															
1	0	0,0%	0	0	0	0	0	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%		
2	1	3,2%	0	0	0	1	0	0,0%	0,0%	0,0%	14,3%	0,0%	0,0%		
3	7	22,6%	1	2	2	2	0	25,0%	15,4%	40,0%	28,6%	0,0%	0,0%		
4	20	64,5%	3	9	3	4	1	75,0%	69,2%	60,0%	57,1%	50,0%	50,0%		
5	3	9,7%	0	2	0	0	1	0,0%	15,4%	0,0%	0,0%	50,0%	50,0%		
Razem	31	100,0%	4	13	5	7	2	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%		
R6. zarządzanie projektem, współfinansowanym z EFS (ocena)															
1	0	0,0%	0	0	0	0	0	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%		
2	1	2,9%	0	0	0	1	0	0,0%	0,0%	0,0%	16,7%	0,0%	0,0%		
3	10	29,4%	0	5	2	3	0	0,0%	35,7%	22,2%	50,0%	0,0%	0,0%		
4	19	55,9%	2	8	5	2	2	66,7%	57,1%	55,6%	33,3%	100,0%	100,0%		
5	4	11,8%	1	1	2	0	0	33,3%	7,1%	22,2%	0,0%	0,0%	0,0%		

	N	%	N					%				
			gmina miejska	gmina wiejska	gmina miejsko-wiejska	powiat ziemski	powiat grodzki (miasto na prawach powiatu)	gmina miejska	gmina wiejska	gmina miejsko-wiejska	powiat ziemski	powiat grodzki (miasto na prawach powiatu)
Razem	34	100,0%	3	14	9	6	2	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%
R6. doskonalenie umiejętności społecznych i zawodowych pracowników (ocena)												
1	0	0,0%	0	0	0	0	0	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	-
2	0	0,0%	0	0	0	0	0	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	-
3	2	18,2%	0	2	0	0	0	0,0%	28,6%	0,0%	0,0%	-
4	7	63,6%	1	4	0	2	0	100,0%	57,1%	0,0%	100,0%	-
5	2	18,2%	0	1	1	0	0	0,0%	14,3%	100,0%	0,0%	-
Razem	11	100,0%	1	7	1	2	0	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	-
R6. upowszechnienie dobrych praktyk z zakresu realizacji usług społecznych i aktywnej integracji (ocena)												
1	0	0,0%	0	0	0	0	0	-	0,0%	-	-	-
2	0	0,0%	0	0	0	0	0	-	0,0%	-	-	-
3	0	0,0%	0	0	0	0	0	-	0,0%	-	-	-
4	0	0,0%	0	0	0	0	0	-	0,0%	-	-	-
5	1	100,0%	0	1	0	0	0	-	100,0%	-	-	-
Razem	1	100,0%	0	1	0	0	0	-	100,0%	-	-	-
R6. działania partnerskie w projekcie (ocena)												
1	0	0,0%	0	0	0	0	0	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	-
2	0	0,0%	0	0	0	0	0	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	-
3	0	0,0%	0	0	0	0	0	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	-
4	3	100,0%	1	1	1	0	0	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	-
5	0	0,0%	0	0	0	0	0	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	-
Razem	3	100,0%	1	1	1	0	0	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	-
R6. sprawozdawczość, monitoring i ewaluacja projektów, współfinansowanych z EFS (ocena)												
1	1	6,3%	0	0	0	0	1	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	50,0%
2	0	0,0%	0	0	0	0	0	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
3	3	18,8%	0	1	2	0	0	0,0%	25,0%	50,0%	0,0%	0,0%
4	8	50,0%	2	2	1	3	0	66,7%	50,0%	25,0%	100,0%	0,0%
5	4	25,0%	1	1	1	0	1	33,3%	25,0%	25,0%	0,0%	50,0%
Razem	16	100,0%	3	4	4	3	2	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%
R6. informacja i promocja projektu, współfinansowanego z EFS (ocena)												

	N	%	gmina miejska	gmina wiejska	gmina miejsko-wiejska	powiat ziemski	powiat grodzki (miasto na prawach powiatu)	gmina wiejska	gmina miejska	gmina miejsko-wiejska	powiat ziemski	powiat grodzki (miasto na prawach powiatu)	%	
													N	%
1	1	12,5%	0	0	0	0	1	-	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%	100,0%	100,0%
2	0	0,0%	0	0	0	0	0	-	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
3	2	25,0%	0	1	0	1	0	-	20,0%	0,0%	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%
4	3	37,5%	0	3	0	0	0	-	60,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
5	2	25,0%	0	1	1	0	0	-	20,0%	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Razem	8	100,0%	0	5	1	1	1	-	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%
R6. tworzenie i funkcjonowanie podmiotów ekonomii i integracji społecznej (ocena)														
1	0	0,0%	0	0	0	0	0	-	0,0%	-	0,0%	-	0,0%	-
2	0	0,0%	0	0	0	0	0	-	0,0%	-	0,0%	-	0,0%	-
3	1	50,0%	0	0	0	1	0	-	0,0%	-	100,0%	-	0,0%	-
4	1	50,0%	0	1	0	0	0	-	100,0%	-	0,0%	-	0,0%	-
5	0	0,0%	0	0	0	0	0	-	0,0%	-	0,0%	-	0,0%	-
Razem	2	100,0%	0	1	0	1	0	-	100,0%	-	100,0%	-	100,0%	-
R7. W jakim stopniu, Państwa zdaniem, wsparcie udzielone w ramach projektu systemowego ROPS w 2009 r. wpłynęło na wzrost kompetencji zawodowych pracowników OPS/PCPR?														
1	0	0,0%	0	0	0	0	0	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0	0,0%	0,0%
2	2	2,9%	1	0	0	1	0	12,5%	0,0%	0,0%	9,1%	0	0,0%	0,0%
3	13	18,6%	1	10	1	1	0	12,5%	31,3%	6,7%	9,1%	0	0,0%	0,0%
4	39	55,7%	5	15	11	6	2	62,5%	46,9%	73,3%	54,5%	2	50,0%	50,0%
5	10	14,3%	1	3	3	3	0	12,5%	9,4%	20,0%	27,3%	0	0,0%	0,0%
6. Nie wiem/trudno powiedzieć	6	8,6%	0	4	0	0	2	0,0%	12,5%	0,0%	0,0%	2	50,0%	50,0%
Razem	70	100,0%	8	32	15	11	4	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	4	100,0%	100,0%
R8. W jakim stopniu, Państwa zdaniem, wsparcie udzielone w ramach projektu systemowego ROPS w 2009 r. było przydatne?														
1	0	0,0%	0	0	0	0	0	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0	0,0%	0,0%
2	2	2,9%	1	0	0	1	0	12,5%	0,0%	0,0%	9,1%	0	0,0%	0,0%
3	17	24,3%	1	10	3	2	1	12,5%	31,3%	20,0%	18,2%	1	25,0%	25,0%
4	34	48,6%	5	14	10	5	0	62,5%	43,8%	66,7%	45,5%	0	0,0%	0,0%
5	15	21,4%	1	7	2	3	2	12,5%	21,9%	13,3%	27,3%	2	50,0%	50,0%
6. Nie wiem/trudno powiedzieć	2	2,9%	0	1	0	0	1	0,0%	3,1%	0,0%	0,0%	1	25,0%	25,0%
Razem	70	100,0%	8	32	15	11	4	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	4	100,0%	100,0%
R9. W jakim stopniu (w %), Państwa zdaniem, wsparcie zaferowane w ramach projektu ROPS w 2009 r. było wystarczające?														

	N	%	N				%				powiat grodzki (miasto na prawach powiatu)	powiat ziemski	gmina miejsko-wiejska	gmina wiejska	gmina miejska	powiat grodzki (miasto na prawach powiatu)	powiat ziemski	gmina miejsko-wiejska	gmina wiejska	gmina miejska	
			gmina miejska	gmina wiejska	gmina miejsko-wiejska	powiat ziemski	powiat grodzki (miasto na prawach powiatu)	gmina miejska	gmina wiejska	gmina miejsko-wiejska											
0-19%	3	4,3%	1	1	0	1	0	1	0	12,5%	3,1%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	9,1%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
20-39%	5	7,1%	1	1	1	1	1	1	1	12,5%	3,1%	6,7%	6,7%	6,7%	6,7%	9,1%	6,7%	6,7%	6,7%	6,7%	6,7%
40-59%	17	24,3%	0	12	3	1	3	1	1	0,0%	37,5%	20,0%	20,0%	20,0%	20,0%	9,1%	20,0%	20,0%	20,0%	20,0%	20,0%
60-79%	29	41,4%	1	14	7	5	7	5	2	12,5%	43,8%	46,7%	46,7%	46,7%	46,7%	45,5%	46,7%	46,7%	46,7%	46,7%	46,7%
80-99%	14	20,0%	5	4	2	3	2	3	0	62,5%	12,5%	13,3%	13,3%	13,3%	13,3%	27,3%	13,3%	13,3%	13,3%	13,3%	13,3%
100%	2	2,9%	0	0	2	0	2	0	0	0,0%	0,0%	13,3%	13,3%	13,3%	13,3%	0,0%	13,3%	13,3%	13,3%	13,3%	13,3%
Razem	70	100,0%	8	32	15	11	15	11	4	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%
R10. Jakiego rodzaju wsparcia oczekiwaliby Państwo w przyszłości ramach projektu systemowego ROPS najbardziej?																					
1. doradczego	26	37,1%	3	10	9	4	9	4	0	37,5%	31,3%	60,0%	60,0%	60,0%	60,0%	36,4%	60,0%	60,0%	60,0%	60,0%	60,0%
2. szkoleniowego	42	60,0%	5	21	6	7	6	7	3	62,5%	65,6%	40,0%	40,0%	40,0%	63,6%	75,0%	40,0%	40,0%	40,0%	40,0%	40,0%
3. innego	2	2,9%	0	1	0	0	0	0	1	0,0%	3,1%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Razem	70	100,0%	8	32	15	11	15	11	4	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%
R11. Jakiego zakresu dotyczyły szkolenia/doradztwo w projekcie systemowym ROPS (2009 r.), z których Państwo skorzystałście?																					
finanse i księgowość	41	58,6%	4	16	11	7	11	7	3	50,0%	50,0%	73,3%	73,3%	73,3%	63,6%	75,0%	73,3%	73,3%	73,3%	73,3%	73,3%
zarządzanie projektem, współfinansowanym z EFS	41	58,6%	3	19	9	9	9	9	1	37,5%	59,4%	60,0%	60,0%	60,0%	81,8%	25,0%	60,0%	60,0%	60,0%	60,0%	60,0%
aplikowanie o środki finansowe na realizację projektu, współfinansowanego z EFS	16	22,9%	1	5	6	3	6	3	1	12,5%	15,6%	40,0%	40,0%	40,0%	27,3%	25,0%	40,0%	40,0%	40,0%	40,0%	40,0%
stan prawny w zakresie pomocy i integracji społecznej	17	24,3%	4	8	1	3	1	3	1	50,0%	25,0%	6,7%	6,7%	6,7%	27,3%	25,0%	6,7%	6,7%	6,7%	6,7%	6,7%
wprowadzenie nowych metod aktywnej integracji	7	10,0%	0	6	0	0	0	0	1	0,0%	18,8%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	25,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
wsparcie w zakresie pracy socjalnej z klientem pomocy społecznej	15	21,4%	1	8	3	2	3	2	1	12,5%	25,0%	20,0%	20,0%	20,0%	18,2%	25,0%	20,0%	20,0%	20,0%	20,0%	20,0%
programy aktywności lokalnej/praca środowiskowa	16	22,9%	2	5	3	3	3	3	3	25,0%	15,6%	20,0%	20,0%	20,0%	27,3%	75,0%	20,0%	20,0%	20,0%	20,0%	20,0%
praca socjalna z rodziną	16	22,9%	1	8	4	2	4	2	1	12,5%	25,0%	26,7%	26,7%	26,7%	18,2%	25,0%	26,7%	26,7%	26,7%	26,7%	26,7%
doskonalenie umiejętności społecznych	2	2,9%	0	1	1	0	1	0	0	0,0%	3,1%	6,7%	6,7%	6,7%	0,0%	0,0%	6,7%	6,7%	6,7%	6,7%	6,7%
doskonalenie umiejętności zawodowych	6	8,6%	0	4	1	1	1	1	0	0,0%	12,5%	6,7%	6,7%	6,7%	9,1%	0,0%	6,7%	6,7%	6,7%	6,7%	6,7%
komunikacja interpersonalna	4	5,7%	0	3	0	1	0	1	0	0,0%	9,4%	0,0%	0,0%	0,0%	9,1%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
upowszechnienie dobrych praktyk z zakresu realizacji usług socjalnych i aktywnej integracji	5	7,1%	0	2	0	2	0	2	1	0,0%	6,3%	0,0%	0,0%	0,0%	18,2%	25,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
działania partnerskie w projekcie	7	10,0%	2	2	2	1	2	1	0	25,0%	6,3%	13,3%	13,3%	13,3%	9,1%	0,0%	13,3%	13,3%	13,3%	13,3%	13,3%
kontrakt socjalny	40	57,1%	4	23	9	3	9	3	1	50,0%	71,9%	60,0%	60,0%	60,0%	27,3%	25,0%	60,0%	60,0%	60,0%	60,0%	60,0%

	N		%		gmina miejska	gmina wiejska	gmina miejsko-wiejska	powiat ziemski	powiat grodzki (miasto na prawach powiatu)	gmina miejska	gmina wiejska	gmina miejsko-wiejska	powiat ziemski	powiat grodzki (miasto na prawach powiatu)
	N	%	N	%										
sprawodawczość, monitoring i ewaluacja projektów, współfinansowanych z EFS	28	40,0%	5	10	7	6	0	62,5%	31,3%	46,7%	54,5%	0,0%		
informacja i promocja projektu, współfinansowanego z EFS	15	21,4%	0	7	4	3	1	0,0%	21,9%	26,7%	27,3%	25,0%		
tworzenie i funkcjonowanie podmiotów ekonomii i integracji społecznej	8	11,4%	2	3	1	2	0	25,0%	9,4%	6,7%	18,2%	0,0%		
inne	0	0,0%	0	0	0	0	0	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%		
R12. Czy Państwa instytucja planuje wziąć udział w projekcie systemowym w ramach Poddziałania 7.1.3 PO KL w kolejnych latach?														
Tak	69	98,6%	8	31	15	11	4	100,0%	96,9%	100,0%	100,0%	100,0%		
Nie	1	1,4%	0	1	0	0	0	0,0%	3,1%	0,0%	0,0%	0,0%		
Razem	70	100,0%	8	32	15	11	4	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%		
R13. Z jakich powodów nie planują Państwo wziąć udziału w projekcie systemowym w ramach Poddziałania 7.1.3 PO KL?														
brak takiej potrzeby	0	0,0%	0	0	0	0	0	-	0,0%	-	-	-		
brak wiedzy na temat realizowanego projektu ROPS	0	0,0%	0	0	0	0	0	-	0,0%	-	-	-		
brak czasu	1	100,0%	0	1	0	0	0	-	100,0%	-	-	-		
nieadekwatność oferty ROPS w stosunku do potrzeb OPS/PCPR	0	0,0%	0	0	0	0	0	-	0,0%	-	-	-		
konieczność realizacji przez pracowników OPS/PCPR innych obowiązków/zadań	1	100,0%	0	1	0	0	0	-	100,0%	-	-	-		
inne (jakie?)	0	0,0%	0	0	0	0	0	-	0,0%	-	-	-		

Tabela 11. Dodatkowe zestawienia wyników badania – wypowiedzi respondentów dotyczące problemów napotkanych w związku z realizacją projektu.

P11 – Problemy dotyczące kwestii finansowych:
końcowe rozliczenie projektu z udziałem wkładu własnego
Brak dofinansowania w odpowiednim terminie.
Brak płynności finansowej. Okresowy brak środków na realizację projektu.
brak spójności pomiędzy terminami płatności za realizowane działania a przychodzącymi transzami (zbyt długi okres oczekiwania na środki)
Na koniec roku rozliczeniowego została zwrócona do WUP pewna przyznana, a niewykorzystana kwota dotacji.
Oczekiwanie na środki finansowe
Opóźnienia w przekazaniu środków dotacji spowodowały odsunięcie w czasie realizacji działań projektowych, wobec niemożności zaciągania zobowiązań.
Opóźnienia w przekazaniu transzy beneficjentowi spowodowały konieczność dokonywania przesunięć w harmonogramie.
Opóźnienia w przekazywaniu transz

Opóźnienia w przepływie transz finansowych, brak możliwości przesunięć pomiędzy paragrafami w ostatnich tygodniach roku
Opóźnienie transzy finansowej przez WUP, na realizację projektu, co powodowało, że trzeba było przesunąć termin rozpoczęcia niektórych działań o nawet pół roku, np. wynagrodzenia dla pracowników zatrudnionych w projekcie (pożyczka z PCPR), wyjazd integracyjny, rozpoczęcie kursu prawa jazdy.
Opóźnienie w otrzymywaniu dotacji
Późne otrzymanie środków finansowych
Późno otrzymana dotacja co było przyczyną skrócenia okresu realizacji projektu.
Późno podpisany aneks, a w związku z tym opóźnienie w przekazaniu środków na realizację projektu
Problemy połączenia zasad finansowych w projektach z zasadami finansowymi stosowanymi przez gminę.
Przedłużające się oczekiwanie na podpisanie umowy ramowej, otrzymanie premii za partnerstwo w trakcie realizacji projektu i związane z tym zmiany
Skomplikowana procedura rozliczania projektu
Środki z WUP przekazane w 4 miesiącu realizacji projektu, przez co konieczne było pożyczanie pieniędzy z budżetu gminy aby zrealizować wymagalne płatności.
Tutejszy ośrodek czekał długo na transze z WUP Kraków, co uniemożliwiało prawidłowe realizowanie projektu.
W 2009 roku środki na realizację projektu zostały nam przekazane dopiero w miesiącu lipcu.
Zbyt długie oczekiwanie na przekazanie środków pieniężnych z WUP Kraków na konto projektu. W związku z powyższym część wydatków musiało zostać pokryte ze środków własnych MOPS a po otrzymaniu dotacji dokonano refundacji.
Zbyt późne otrzymanie środków na realizację projektu .
P11 - Problemy dotyczące kwestii merytorycznych:
Trzeba ściśle trzymać się zapisów we wniosku o dofinansowanie. Jeżeli wychodzą drobne zmiany w trakcie realizacji (co jest oczywiste bo nie wszystko da się przewidzieć na etapie pisania wniosku) trzeba zwracać się WUP z prośbą o dokonanie zmian we wniosku, czekać na odpowiedź (co czasem długo trwa) dopiero realizować działania.
Zaplanowane działania czasem okazywały się nie odpowiadać na rzeczywiste potrzeby uczestników projektu- to okazywało się w trakcie realizacji projektu po lepszym poznaniu osób biorących w nim udział.
Brak koordynatora projektu
Brak spójności w interpretowaniu przepisów dotyczących realizacji projektu.
Ciężkie zmiany opiekunów w WUP
Niedostateczna współpraca z WUP (niespójne informacje)
Niedostateczny zasób wiedzy na temat projektów systemowych.
Niewątpliwie problemem w realizacji projektu są zmiany opiekunów przydzielanych przez WUP.
Otrzymanie premii za partnerstwo w trakcie realizacji projektu i związane z tym zmiany,
problemy z rekrutacją beneficjentów - ich niechęć
Trudności w rekrutacji beneficjentów, brak motywacji z ich strony i chęci udziału w podnoszeniu swych kompetencji i umiejętności życiowych.
Trudności podczas realizacji projektu z poprawnym wypełnieniem wniosku o płatność oraz formularzem zmian.
Wydaje się, że założenia programowe POKL częściowo nie są adekwatne do rzeczywistych, lokalnych problemów integracji społecznej
Zasady, które nie są jednoznacznie zinterpretowane
zawiłość przepisów i wytycznych, rozbieżności w informacjach uzyskiwanych na szkoleniach, niespójność prawa krajowego z prawem UE
Zbyt mała ilość szkoleń, warsztatów dotyczących pisania i realizacji wniosków. Brak płaszczyzny wymiany doświadczeń pomiędzy innymi ośrodkami realizującymi projekty , brak wskazań tzw. „ dobrych praktyk” - wniosków na których można się wzorować, czerpać pomysły.
Zbyt małe doświadczenie w realizacji projektów, trudności w uzyskaniu fachowej porady i doradztwa.

P11 – Problemy dotyczące kwestii organizacyjnych, technicznych
Brak dostatecznej współpracy z firmą szkoleniową która wygrała przetarg.
Brak odpowiednich pomieszczeń i urządzeń
Brak wystarczającej bazy lokalowej do zapewnienia specjalistom i beneficjentom właściwych warunków w czasie świadczenia usług.
Brak możliwości rozliczania niektórych kosztów związanych z realizacją projektu, między innymi koszty energii, telefonów.
Długi okres rozliczania w Instytucji Pośredniczącej,
Jednostka realizująca projekt systemowo nie miała doświadczeń w pracy metodą projektową i dostosowanie działania organizacji do potrzeb wdrażania projektu wymagało dużych nakładów pracy, zmian organizacyjnych i technicznych.
Krótki okres realizacji projektu niezgodny z planowanym harmonogramem działań ze względu na trudności z rozliczeniem projektu z roku ubiegłego oraz znaczne opóźnienie w podpisaniu aneksu w roku 2009.
Mała motywacja grupy, brak profesjonalnej sali na zajęcia
Niejednoznaczność interpretacji zasad realizowania projektu- inne opinie na temat możliwości realizacji danego działania miał IPII a inne miały ośrodki doradcze czy doradcy indywidualni. Opóźnienia w uzyskaniu odpowiedzi od IPII- niejednokrotnie IPII nie wywiązywała się z terminów określonych w umowie ramowej. Zmieniający się opiekunowie projektu- każdy nowy opiekun wprowadza swoje własne zasady, które komplikują nam pracę i zdarzało się, że coś, co było akceptowane przez poprzedniego opiekuna, musi zostać zmienione na poziomie kolejnego a to opóźnia np. weryfikację wniosku o płatność. W 2009 mieliśmy dużo trudności z ogłoszeniem przetargu na usługi psychologiczne dla BO.
Niewystarczający przepływ informacji
Okres od złożenia wniosku o dofinansowanie do momentu rozpoczęcia finansowania projektu trwał ponad 6 miesięcy.
Problemy były z rekrutacją uczestników, którzy niechętnie podchodzili do tematu oraz problemy z rozliczaniem projektu (terminy).
Problemy dotyczyły współpracy z niektórymi BO (spóźnianie się na zajęcia lub nieobecność)
Problemy lokalowe
Problemy z rekrutacją Uczestników Projektu, gdyż niewiele osób chce uczestniczyć w projekcie
Problemy z rozliczaniem finansowym wniosków o płatność
Trudności w pracy z klientem. Specyficzna grupa społeczna, do której kierowane są działania w ramach projektu.
Tworzenie dokumentacji papierowej jest wielkim obciążeniem dla pracowników.
W związku z późnym podpisaniem umowy, znacznie skrócił się okres faktycznej realizacji projektu oraz wydłużył czas oczekiwania przez Beneficjentów na rozpoczęcie udziału w ponownych formach wsparcia co powodowało ich rezygnację z uczestnictwa w projekcie lub przedwczesne jego zakończenie.
Wobec problemów finansowych, opisanych wyżej, oraz późne zatwierdzenie wniosku o dofinansowanie, pojawiły się problemy organizacyjne - przedłużenie terminu dostosowania pomieszczeń, zatrudnienie dodatkowych pracowników, zakup wyposażenia stanowisk pracy etc. Ponadto, przesunięcie działań projektowych w czasie spowodowało uczucie zniechęcenia i zniecierpliwienia wśród uczestników, co było również przyczyną kilku rezygnacji.
Z powodu braku transzy trzeba było zmieniać organizację i technikę naszych działań, co stanowiło dodatkowe, niepotrzebne utrudnienie, stratę czasu i podwójne działanie, np. pięciokrotne występowanie do podwykonawców o zmianę terminu realizacji zadań.
Zmniejszona frekwencja uczestników ze względu na choroby sezonowe oraz nadmiar obowiązków pozalekcyjnych
P11 – problemy dotyczące kwestii prawnych
Ciągłe zmiany przepisów unijnych i brak czasu na ich zgłębianie.
Często zmieniające się zapisy docierające od nas IZ, IPI i IPII sprawiały, że mieliśmy wrażenie, że nie nadążamy za tymi zmianami.
Często zmieniające się przepisy, brak spójności przepisów dot. przygotowania i realizacji projektu.
Konieczność dostosowywania się do zmieniających się przepisów.
Niedopracowanie przepisów projektowych do ustawy o finansach publicznych i prawa zamówień publicznych

Niespójność przepisów prawa krajowego z przepisami unijnymi
Problemy związane z interpretacją przepisów , między innymi z ustawą o zamówieniach publicznych .
Skomplikowane zasady realizacji projektów.
Skomplikowanie procedur zamówień, ich długotrwałość oraz zawziętość.
Brak jednoznacznych zapisów dotyczących wytycznych w zakresie realizowania projektu, ich dość duża zmienność.
Zmiany prawne wchodzące w trakcie realizacji projektu
Zmiany w przepisach obowiązujących
P11 – problemy dotyczące kwestii proceduralnych
Długa, przewlekła i często niezrozumiała procedura otrzymywania transz po złożeniu wniosku o płatność. Zdecydowany nadmiar biurokracji, sprzeczne informacje przekazywane przez różnych pracowników WUP, częsta zmiana opiekuna projektu.
Długi okres oczekiwania na zatwierdzenie wniosku o dofinansowanie projektu przez Instytucję Wdrażającą
Drobizgowość w rozliczaniu i wypełnianiu wniosku o płatność.
Forsowanie własnych interpretacji zasad przez instytucję pośredniczącą
Okres od złożenia wniosku o dofinansowanie do momentu rozpoczęcia finansowania projektu trwał ponad 6 miesięcy.
Był to okres w którym, zgodnie z umową ramową jednostka realizowała projekt, a nie mogła uruchomić środków finansowych na jego realizację.
Problemy dotyczyły długich okresów oczekiwania na dokumentację z Wojewódzkiego Urzędu Pracy (m.in. na umowę o dofinansowanie). Problemem jest również duża ilość dokumentacji, którą trzeba wykonać w trakcie trwania Projektu.
Przedłużające się oczekiwanie na podpisanie umowy ramowej, otrzymanie premii za partnerstwo w trakcie realizacji projektu i związane z tym zmiany
Skomplikowane i niespójne zasady realizacji narzucane przez WUP.
Skomplikowane procedury,
Skomplikowane procedury, mimo szkoleń dot. realizacji i rozliczania projektów zespół projektowy to osoby, które przez wiele lat szkoliły się w kierunkach zawodowych (np. pracownik socjalny czy księgowy) nie nabeżdż w tak krótkim czasie specjalizacji z zakresu tak szerokiej wiedzy na temat projektów systemowych.
Trudności z realizowaniem procedur np. porozumienia, umowy, uchwały, nabory itp.Trudności w tworzeniu dokumentacji niezbędnej do realizowania projektu.
Zbyt długi okres oczekiwania np. na otrzymanie zgody na wprowadzenie zmian do projektu.
Zbyt długie procedury administracyjne.
Zbyt krótki czas na odpowiedź pozostawiony przez jednostki administracyjne WUP, w sprawie ewentualnych roszczeń proceduralnych, kierowanych pod naszym adresem (terminu udzielania odpowiedzi w kwestiach wątpliwych, wykonanie określonego zadania, składania dokumentów itd). Zbyt długi czas oczekiwania na odpowiedź WUP w sprawie ewentualnych pytań, zadanych przez pracowników realizujących projekt 7.1. POKL.
Zbyt skomplikowane procedury z rozliczaniem projektów systemowych
P11 – Problemy dotyczące kwestii kadrowych
Brak doświadczonych kadry realizującej projekt, w zakresie procedur zamówień publicznych, rozliczania wniosku itp. W wyniku szkoleń kompetencje te zostały uzupełnione w późniejszym czasie.
Braki kadrowe
Duże obciążenie czasowe pracowników zatrudnionych do wykonywania innych zadań , a realizujących również projekt systemowy.
Ograniczona liczba osób o odpowiednich kwalifikacjach wykonujących usługi asystenta rodzinnego i asystenta osoby niepełnosprawnej
Opóźnienie w zatrudnieniu pracownika socjalnego ze względu na brak odpowiedniego wykształcenia u kandydatów
Pracownicy jednostki realizującej projekt nie byli odpowiednio merytorycznie i organizacyjnie przygotowani do wdrażania projektu oraz wymagali większych nakładów w celu motywacji do podjęcia pracy w projekcie.
Prowadzenie projektu było dodatkowym obowiązkiem i obciążeniem dla realizujących go pracowników. Nieadekwatnym do otrzymywanego wynagrodzenia.

Trudności na terenie wiejskim kadry z odpowiednimi kwalifikacjami (wydłużony okres rekrutacji)
Zbyt duże obciążenie obowiązkami kadry zarządzającej projektem.
Zmiana koordynatora projektu przed ukończeniem wszystkich działań.
P11 – Problemy dotyczące innych kwestii
Brak chętnych do uczestnictwa w projekcie
Brak doświadczenia w realizacji projektów współfinansowanych ze środków unijnych
Niechęć beneficjentów do uczestnictwa w proponowanych działaniach.
Niska motywacja klientów pomocy społecznej do korzystania z dostępnych w ramach projektu form wsparcia
Niska motywacja pracowników do realizacji działań projektowych wobec Beneficjentów.
Problemy wystąpiły na etapie rekrutacji (brak chętnych)
Problemy z rekrutacją i naborem uczestników
Specyfika grupy docelowej (osoby chorujące psychicznie) sprawia, że są to osoby o zmienny usposobieniu, które nie są w stanie zrozumieć idei związanych z udziałem w projekcie- stąd też ich częste rezygnacje z projektu w trakcie jego realizacji.
Trudności w kontaktach z Wojewódzkim Urzędem Pracy w Krakowie.
Trudności w realizacji wynikały z niekompetencji podwykonawcy.
Trudności w rekrutacji -zawężenie grupy docelowej jedynie do osób korzystających z pomocy społecznej - mała ilość osób chętnych do brania udziału w projekcie.
Trudności w skompletowaniu grupy uczestników
Zakwalifikowani do projektu uczestnicy, w trakcie jego trwania, rezygnowali z proponowanych form wsparcia, co podyktowane było głównie zmianą sytuacji życiowej osoby.

ISBN 978-83-60242-53-7